

TILINPÄÄTÖS 2019

Kaupunginhallitus 30.3.2020
Valtuusto 1.6.2020

Sisällys

1. TOIMINTAKERTOMUS 2019.....	3
1.1 Yleistä.....	3
1.1.1 Kaupunginjohtajan katsaus	3
1.1.2 Kaupungin hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset.....	4
1.1.3 Yleinen ja oman alueen taloudellinen kehitys.....	6
1.1.4 Olennaiset muutokset kaupungin toiminnassa ja taloudessa.....	8
1.1.5 Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä.....	9
1.1.6 Kaupungin henkilöstö.....	9
1.1.7 Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittymiseen vaikuttavista seikoista.....	10
1.2 Selonteko sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan sekä konsernivalvonnan järjestämisestä.....	10
1.3 Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus	16
1.3.1 Tilikauden tuloksen muodostuminen	16
1.3.2 Toiminnan rahoitus	19
1.4 Rahoitusasema ja sen muutokset	20
1.5 Kokonaistulot ja -menot.....	25
1.6 Kuntakonsernin toiminta ja talous.....	25
1.6.1 Yhdistelmä konsernitilinpäätökseen kuuluvista yhteisöistä	26
1.6.2 Konsernin toiminnan ohjaus	26
1.6.3 Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat.....	26
1.6.4 Arvio konsernin todennäköisestä tulevasta kehityksestä	26
1.6.5 Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut	27
1.7 Tilikauden tuloksen käsittely.....	31
2. TALOUSARVION TOTEUTUMINEN.....	31
2.1 Käyttötalousosan toteutuminen	32
2.2 Tuloslaskelmaosan toteutuminen	68
2.3 Investointiosan toteutuminen	73
2.4 Rahoitusosan toteutuminen.....	80
2.5 Yhteenveto määrärahojen ja tuloarvioiden toteutumisesta.....	81
3. TILINPÄÄTÖSLASKELMAT.....	83
3.1 Tuloslaskelma (ulkoinen)	83
3.2 Rahoituslaskelma.....	85
3.4 Konsernilaskelmat	88
4. TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT	92
5. ERIYTETTY TILINPÄÄTÖKSET	105
6. ALLEKIRJOITUKSET JA MERKINNÄT.....	117
7. LUETTELO KIRJANPITOKIRJOISTA JA TOSITTEIDEN LAJEISTA	118
8. HYVINVOINTITILINPÄÄTÖS 2019	119
9. HENKILÖSTÖSUUNNITELMAN TOTEUMA 2019.....	122

1. TOIMINTAKERTOMUS 2019

1.1 Yleistä

1.1.1 Kaupunginjohtajan katsaus

Vuonna 2019 Heinolan kaupungin toimintaympäristössä oli paljon ristiriitaisia merkkejä; valtakunnallinen taloustilanne oli hyvä ja paikallinen elinkeinoelämä viestitti työvoimapolusta, kun taas työttömyys pysyi valtakunnallisestikin varsin korkeana noin 14 % tasolla. Heinolan osalta työpaikkakehitys jatkui aikaisempien vuosien tapaan maan keskiarvoa paremmalla tasolla ja suomalaisten seutukaupunkien parhaimmistossa. Työllisen työvoiman määrä on kasvanut Heinolassa. Seutukaupunkien tutkimuksessa kaupungin pitovoima ja tyytyväisyys palveluihin ovat hyvällä tasolla.

Valtuusto päätti vuoden aikana kaupungin strategisten ohjelmien; demokratia-, elinvoima-, hyvinvointi- ja resurssiohjelmien sisällöistä ja niiden myötä muutti talousarvioprosessia ja talousarvion tavoitetasoja ja seuranta. Työ on vielä kesken; tavoitteita ja talousarvion rakennetta uudistetaan koko suunnittelukauden ajan. Vuoden 2019 aikana käsiteltiin koulu- ja päiväkotiverkkoa ja valtuusto päätti koulu- ja päiväkotinvestointien toteuttamisesta. Tällä valtuustokaudella päätetyt investoinnit vuosina 2020 - 2023 (73,8M€) nostavat asukaskohtaista velkaa arviolta noin 36 % (TP2019 velka 4 308 €/as, TA2022 velka 5 864 €/as).

Viime vuoden taloudellisen tilanteen seuranta ja raportointi olivat lievästikin sanottuna haasteellisia. Verottajan omien uudistusten myötä kuntien valtakunnallisesta verokertymästä puuttui miltei miljardi, ja Heinolan osalta verotulojen lasku oli noin 4 miljoonaa euroa. Kun valtuusto antoi lisämäärärahoja sosiaali- ja terveystoimialan menoihin ja lisäksi oli tiedossa muita kertamenoja (mm. maaomaisuuden tarkastaminen), koko vuoden 2019 tulos näytti olevan odotettua heikompi. Tilintarkastajien ohjeiden mukaisesti maa- ja vesialueiden tasearvot päädyttiin korjaamaan kaupungin oman pääoman tasearvosta, jolloin se pienensi edellisten vuosien ylijäämää, eikä vaikuttanut vuoden 2019 tulokseen. Sijoitettu pääoma tuotti, erittäin alhaisen tuottovuoden 2018 jälkeen suunnitellusti. Suurin yksittäinen syy kuitenkin ennustetta parempaan tulokseen on menojen kasvun talttumisen alle talousarvion.

Viime vuoden taloudellinen tulos antaa uskoa, että valtuuston vuonna 2018 tekemä Talouden tasapainottamisohjelma 2018 - 2021 pystytään toteuttamaan pitkäjänteisellä ja hyvällä johtamisella sekä päätöksenteolla. Tervehdyttämispäätös on ollut oikea-aikainen ja sen onnistunut toteuttaminen lähivuosina on Heinolan kestävän talouden näkökulmasta elintärkeää investointivuoren edessä. Se antaa hyvän pohjan uskoa taloussuunnitelman näky-miin, ja siihen, että meillä on mahdollisuus pitää tulevaisuuden avaimet omissa käsissä, kunhan osaamme tehdä oikeita ratkaisuja oikeaan aikaan ja kiinnittää huomiota toimintakatteen kehittymiseen ja hillitä menojen kasvua.

Vuoden 2019 hyvästä tuloksesta ja vahvan sitoutuneesta työskentelystä kuuluu iso kiitos innostuneelle ja osaavalle henkilöstölle sekä esimiehille!

21.3.2020 Jari Parkkonen, kaupunginjohtaja

1.1.2 Kaupungin hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset

Valtuuston puheenjohtajat 2019–2021

Puheenjohtaja Niina Varjo (Kok)
I varapuheenjohtaja Heimo Riutta (SDP)
II varapuheenjohtaja Marko Heino (PS)

Kaupunginhallitus 12.6.2017–31.5.2019

Puheenjohtaja Kirsi Lehtimäki (SDP)
I varapuheenjohtaja Fuat Wafin (KOK)
II varapuheenjohtaja Sanna Karppinen (LiNy)
Jäsen Marko Heino (PS)
Jäsen Raili Hildén (SDP)
Jäsen Ilkka Jaakkola (KOK)
Jäsen Kaija Järvinen (LiNy)
Jäsen Jouko Rajajärvi (SDP)
Jäsen Timo Virtanen (KESK)

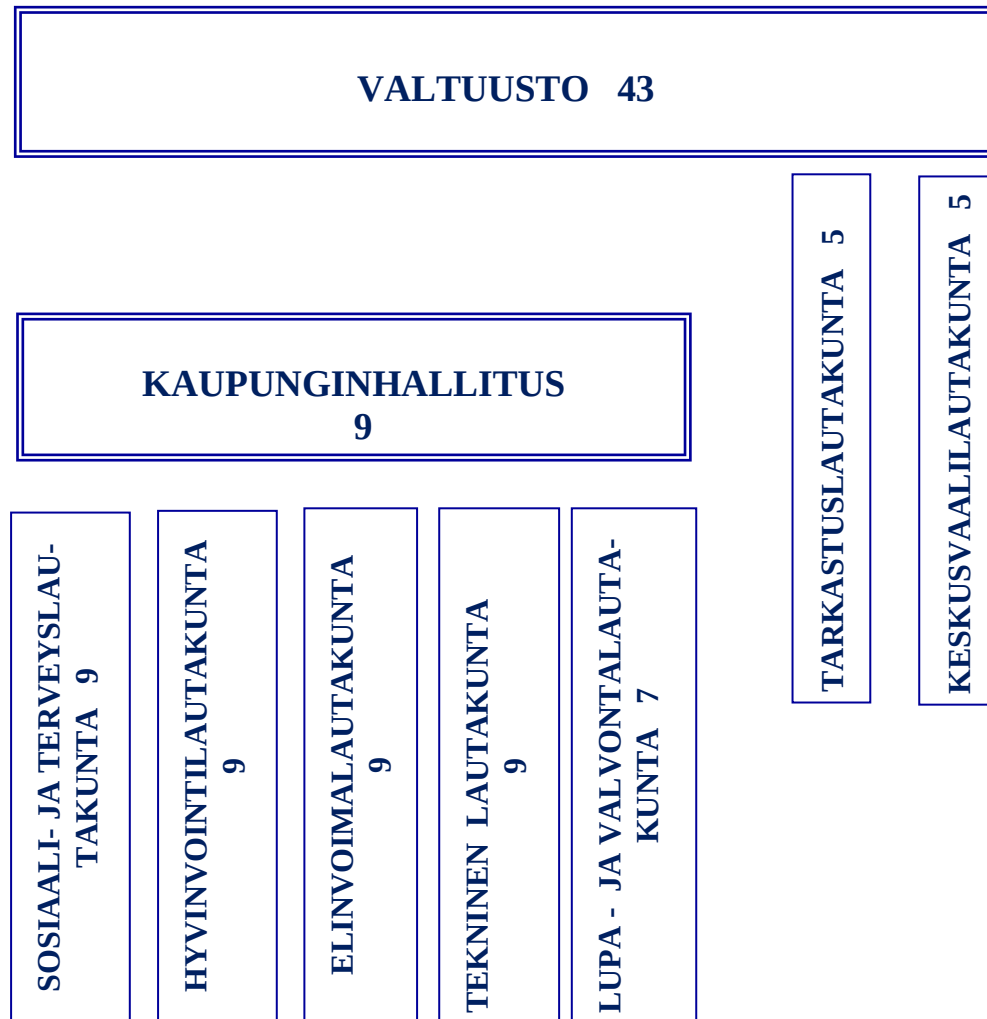
Kaupunginhallitus 1.6.2019–31.5.2021

Puheenjohtaja Kirsi Lehtimäki (SDP)
I varapuheenjohtaja Fuat Wafin (KOK)
II varapuheenjohtaja Sanna Karppinen (PaHe)
Jäsen Raili Hildén (SDP)
Jäsen Ilkka Jaakkola (KOK)
Jäsen Kaija Järvinen (PaHe)
Jäsen Jorma Peltonen (KD)
Jäsen Jouko Rajajärvi (SDP)
Jäsen Timo Virtanen (KESK)

Poliittiset voimasuhteet valtuustossa ja kaupunginhallituksessa 31.12.2019

<i>valtuustoryhmä</i>	<i>valtuusto 2017 - 2021</i>	<i>kaupunginhallitus 2019 - 2021</i>
Heinolan Sosialidemokraattinen valtuustoryhmä, SDP	13	3
Kansallinen Kokoomus, KOK	10	2
Parempi Heinola valtuustoryhmä, PaHe / Liike Nyt - Heinola, LiNy 20.8.2018–19.8.2019	9	2
Heinolan Keskustan valtuustoryhmä, KESK	4	1
Heinolan Perussuomalaisten valtuustoryhmä, PS	3	-
Kristillisdemokraattinen valtuustoryhmä, KD	3	1
Heinolan vihreät ry:n valtuustoryhmä, VIHR	1	-
<i>Yhteensä</i>	<i>43</i>	<i>9</i>

Heinolan kaupungin luottamushenkilöorganisaatio

Heinolan kaupungin tilivelvolliset vuonna 2019

Kuntalain mukaan tilivelvollisia ovat kunnan toimielimen jäsen ja toimielimen tehtäväalueen johtava viranhaltija; kaupunginhallitus, lautakunnat ja johtokunnat sekä niiden jaostot ja toimikunnat.

Viranhaltijat:

Parkkonen Jari kaupunginjohtaja

Yhteiset palvelut

Malin Sinikka toimialajohtaja, hallinto- ja kehitysjohtaja
 Manninen Pirjo palvelualuejohtaja / henkilöstöjohtaja
 Salminen Sanna palvelualuejohtaja / talousjohtaja

Sosiaali- ja terveystoimi

Korttila Kirsi toimialajohtaja / sosiaali- ja terveysjohtaja
 Timonen Kirsi palvelualuejohtaja / johtava ylilääkäri
 Leino Eija palvelualuejohtaja / sosiaalipalvelujohtaja
 West Riitta palvelualuejohtaja / vanhus- ja hoitopalvelujohtaja

Hyvinvointi

Hepo-oja Pirjo	toimialajohtaja / hyvinvointijohtaja
Mäkilä Kirsi	palvelualuejohtaja / hyvinvointikoordinaattori
Salminen Päivi	palvelualuejohtaja / varhaiskasvatusjohtaja
Hottola Anne	palvelualuejohtaja / nuorisopalvelujohtaja
Rinkinen Johannes	palvelualuejohtaja / koulutusjohtaja

Tekniikka

Kuivalainen Harri	toimialajohtaja / teknisen toimen johtaja 1.4. alkaen
Matteinen Ari	toimialajohtaja / va. teknisen toimen johtaja 31.3.saakka
Hyytiä Ilpo	palvelualuejohtaja / kiinteistöpäällikkö
Juha Mara	vs. kiinteistöpäällikkö 18.11.-31.12.
Matteinen Ari	palvelualuejohtaja / rakennuspäällikkö
Selonen Armi	palvelualuejohtaja / hallintosihteeri
Lääveri Elsi	palvelualuejohtaja / palvelupäällikkö

Elinvoima

Mäkilä Heikki	toimialajohtaja / elinvoimajohtaja
Siitari Marko	palvelualuejohtaja / maankäyttöinsinööri
Jäppinen Saija	palvelualuejohtaja / kulttuurisihteeri

Lupa- ja valvontatoimiala

Sillfors Helka	toimialajohtaja / ympäristöpäällikkö
Mara Juha	palvelualuejohtaja / vastaava rakennustarkastaja

1.1.3 Yleinen ja oman alueen taloudellinen kehitys

Maailmantalouden tilanne on yhä epävarma, vaikka joitain tasaantumisen merkkejä on olemassa. Maailmantalouden elpyminen vuodesta 2020 lähtien on kuitenkin hyvin hidasta. Maailmankaupan kasvu v. 2019 oli hyvin heikkoa kauppakonfliktien seurauksena, suhdannesyistä sekä autoteollisuuden meneillään olevan rakennemuutoksen takia. Maailmankaupan kuitenkin nähdään elpyvän lähivuosina talousnäkymien kohentumisen myötä.

Suomen BKT kasvoi VM:m ennusteen mukaan 1,6 % v. 2019. Asuinrakennusinvestoinnit supistuivat, mutta myös tuotannollisten investointien kasvu hidastui kansainvälisen talouden suhdanteen heikentyessä. Yksityisen kulutuksen kasvu jatkui työllisyyden kohentuessa sekä ansiotason noustessa. Talouden nähdään kuitenkin kulkevan kohti vaisumpia aikoja ja näkymä vientimarkkinoilla tasaantuu. Yksityisten investointien ennakkoidaan laskevan samoin yksityisen kulutuksen. Hidastuva talouskasvu ja hallitusohjelman mukaiset menolisäykset kasvattavat julkisen talouden alijäämää, toisaalta nousevan työllisyyden ja verotulojen odotetaan tasaannuttavan sitä. Julkisen talouden tasapainottaminen edellyttää hallitusohjelmassa tavoiteltujen työllisyyttä sekä talouden julkisen hallinnon tuottavuutta vahvistavien toimien täsmentämistä ja toimeenpanoa.

Vuoden 2019 verotulojen kertymä yllätti kunnat negatiivisesti. Syyt löytyvät ennakonpidätystavan muutoksesta, joka johti siihen, että enakkoveroja kertyi ennakoitua vähemmän. Lisäksi tuloreksiteerin käyttöönoton yhteydessä alkuvuonna 2019 oli ilmoitusongelmia, jotka johtivat myös osittain verotulovajeeseen. Verohallinnon tiedon mukaan tulorekisterin ilmoitusongelma selvitettiin kuitenkin pääosin loppuvuoden aikana. Kuntaliiton arvion mukaan verouudistuksista johtuva verotulovaje oli yhteensä noin 400 M€ vuonna 2019. Verouudistuksen myötä verojen ennakoiden odotetaan kertyvän samanlaisena, eli aiempaa alhaisemmalla tasolla. Verotulot laskivat Heinolassa 1,3 %. Vuoden 2018 verotustietojen mukaan Heinolan kunnallisveron (20,50 %) efektiivinen tuotto verovähennysten jälkeen oli 14,24%.

Kuntien talousarvioissa kunnallisverotulojen arvioitiin nousevan vuodesta 2018 lähinnä parantuneen työllisyyden myötä. Muuttuneen verojärjestelmän myötä verokehikkoa korjattiin vielä lokakuussa 2019. Kilpailukykysovimuksella oli suuria vaikutuksia kunnallisveron tulopohjaan, tulosta tehtäviin vähennyksiin, verosta tehtäviin vähennyksiin sekä yhteisöveron verotettavaan tuloon. Hallituksen veronkevennyspaketti puolestaan kohdistui pääosin kunnallisverotukseen; tulosta ja verosta tehtävät vähennykset nousivat, toisaalta tältä osin kompensoitiin valtionosuutta.

Kunnille myönnettiin valtionosuutta yhteensä 8 632 M€ vuonna 2019. Kunnan peruspalvelujen valtionosuus (VM) oli 8 697 M€ ja opetus- ja kulttuuriministeriön valtionosuuden kuntien osuus -69 M€.

Kuntien valtionosuudet kasvoivat noin 180 miljoonaa euroa (+2,1 %) vuodesta 2018. Merkittävimmät muutokset olivat kustannustenjaon tarkistus (-213M€), valtionosuusindeksin jäädytys (-105M€), työajanpidennykseen liittyvän leikkauksen nettokasvu (-29,5M€) ja muiden Sipilän hallituskauden säästölakien lisäleikkaus (-32,8M€). Valtionosuutta puolestaan kasvattivat ylimääräisen kiky-leikkauksen kompensointi (+237M€) ja vakioperustemuutosten kompensointi (+224M€).

Valtionosuudet kasvoivat Heinolassa 2,1% kasvun johtuessa sekä veroperustemuutosten että valtion ja kuntien välisen kustannustenjaon muutosten kompensoimisesta valtionosuusjärjestelmän kautta.

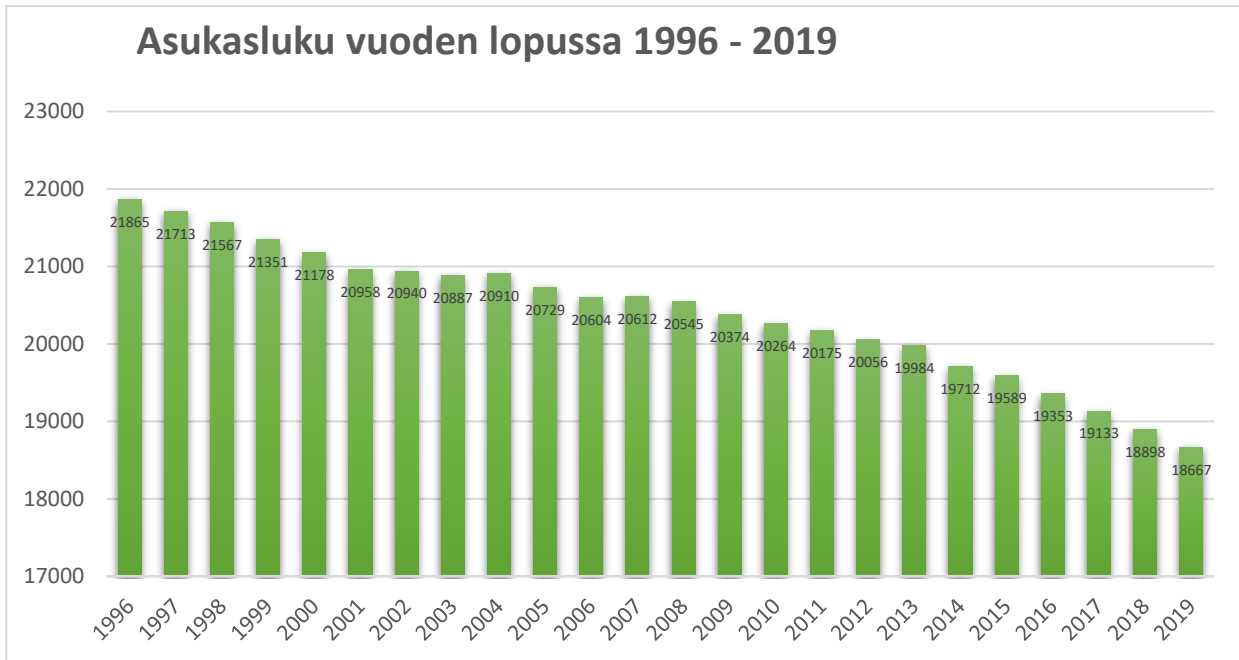
Työttömyys nousi vuonna 2019, mutta pitkäaikaistyöttömien määrä kuitenkin väheni. Yli 50-vuotiaiden työttömien määrä kasvoi, mutta alle 25-vuotiaiden työttömien määrä puolestaan laski. Samanaikaisesti että uusien työpaikkojen määrä kasvoi. Tilastokeskuksen mukaan työllisiä oli vuoden 2019 joulukuussa 84 000 enemmän kuin vuosi sitten. Työttömiä työnhakijoita oli joulukuun lopussa yhteensä 257 694, mikä on 1 190 enemmän (0,5 %) kuin vuosi sitten. Koko maan työttömyysprosentti oli 9,8. Heinolassa työttömien työnhakijoiden määrä kasvoi 23 henkilöllä (2%) ollen vuoden lopussa 1 181. Työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta oli 14,7 % (2018: 158/13,9 %).

Päijät-Hämeen maakunnassa työttömien työnhakijoiden määrä väheni edellisvuoden joulukuuhun verrattuna viidessä kunnassa ja kasvoi neljässä. Suhteellisesti eniten työttömien määrä väheni Orimattilassa (-15%) ja Padasjoella (-15%). Työttömien määrä kasvoi Kärkölässä (52%), Heinolassa (2%), Hollolassa (1%) ja Sysmässä (1%).

Päijät-Hämeen kunnista työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta oli joulukuussa korkein Heinolassa (14,7%), Kärkölässä (14,6%) ja Lahdessa (13,6%). Vastaavasti osuus oli matalin Hollolassa (8,4%) ja Orimattilassa (8,8%). Päijät-Hämeen maakunnassa työttömien osuus työvoimasta pieneni 0,4% ollen 12,4%.

Heinolan lähihistoriassa painavat edelleen satojen työpaikkojen menetykset isojen työllistäjien lopetettua toimintansa paikkakunnalla. Tapahtuneet ovat vaikuttaneet vahvasti verotulokertymiin. Heinolassa työttömyyden vähentämisen eteen on panostettu vahvasti viime vuosina. Osittain ponnistelut näyttäytyvät positiivisessa valossa, vaikka mennyt vuosi hieman synkensi tilastoja. Tämä näyttäytyy mm. paikallisten yritysten osittaisella työvoimapulalla. Se miten kaupunki voi tähän vastata on strateginen haaste. Kaupungin asukaskohtaiset verotulot ovat pudonneet alle maan keskiarvon ja kaupunki saa valtionosuudessa kuntien välistä verotulotasausta.

Kaupungin asukasluku pienentyi, ollen vuoden lopussa 18.667 (-1,2%).

1.1.4 Olennaiset muutokset kaupungin toiminnassa ja taloudessa

Käyttötalous:

Toimintatuottojen voidaan sanoa palautuneen tilikauden aikana ennalleen. Vuonna 2018 maa-alueiden myyntivoitto nostatti toimintatuottoja poikkeuksellisesti. Kokonaisuudessaan toimintatuotot toteutuivat hieman yli suunnitellun.

Kustannukset nousivat kauttaaltaan, mutta erityisesti palveluiden ostoissa ja avustuksissa. Palveluiden ostojen nousu johtuu kohonneista terveystalveluiden kustannuksista; kasvu perusterveydenhuollossa 0,7M€ ja erikoissairaanhoidossa 2,4M€. Erikoissairaanhoidon kustannuksiin sisältyy ensihoidon kustannusten oikaisu vuosilta 2013–2017, joka Heinolan osalta tarkoitti lisää maksuosuutta 0,5M€:n verran. Avustuksien osalta nousu +0,4M€ kohdentui hoito- ja vanhuspalveluiden palveluseteleihin. Henkilöstökustannusten osalta nousu oli maltillinen +0,3M€.

Tuloslaskelma:

Rahoitustuotot kasvoivat oleellisesti vuoteen 2018. Energiasijoitukset tuottivat suunnitellusti 3,5M€ (2018:0,4M€) . PHP holding Oyj:n osakeanti (+0,7M€). Rahoitustuottojen osalta talousarviomuutosta ei kuitenkaan tehty vuoden aikana. Verotuloarviota pienennettiin -3,9M€ ja valtionsuutta puolestaan nostettiin + 0,7M€. Verotulot laskivat edelliseen vuoteen -0,5M€ valtionosuudet puolestaan nousivat +0,5M€.

Rahoitusosa

Lainojen lyhennykset kasvoivat +0,4M€, mutta olivat kuitenkin 1,2M€ talousarviota pienemmät. Vuoden 2019 talousarviolaina (24,0M€) nostettiin vasta joulukuussa, jolloin lyhennystä ei kohdentunut tilikaudelle.

Poistot

Lisääntyvät investoinnit näkyvät poistojen nousuna +0,7M€. Talousarviossa poistoja varauduttiin tekemään 6,7M€.

1.1.5 Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Kaupungin taloudellinen asema on tunnuslukujen valossa ja vuoden 2019 tilinpäätöksen ylijäämän myötä kohtuullisen hyvä, mutta ei täytä taloudentasapainottamisohjelman vaatimuksia. Taseen kumulatiivinen ylijäämä on 26,3 M€. Energiasijoitusten tuotto kuluvana vuonna oli kohtuullinen. Sijoitusten pääoma kattaa vielä toistaiseksi kaupungin lainat, mutta ei enää tulevana tilikautena. Vuoden lopussa nostettiin 24 M€:n pitkäaikainen laina, muutoin vuosi pystyttiin sinnittelemään lyhytaikaisten lainojen (kuntatodistus) turvin. Lyhytaikaisen lainan maksimimäärä talousjohtajan päätöksellä on 30 M€. Lyhytaikaisen lainan käyttö tilikauden aikana on siis huomattava, mutta korkotason ollessa suotuisa se on ollut taloudellisesti järkevää ja tuonut kaupungille korkotuottoja.

Sote- ja maakuntauudistukset ovat edelleen kesken, eikä vielä voida arvioida luotettavasti, miten tehtäväsiirrot heijastuvat kaupungin palveluihin, varallisuuteen ja jäljelle jäävien tehtävien rahoitukseen. Tässä vaiheessa pidetään todennäköisenä, että palvelujen siirto maakunnallisille toimijoille toteutetaan valtion rahoittamana tai maakuntaveron kautta. Näin ollen kuntien kustannukset ja valtionosuudet tulevat pienenemään ja kunnallisveroasteet tulevat todennäköisesti laskemaan merkittävästi. Tällaisessa näkymässä energiasijoitusten taloudellinen merkitys kaupungille tulee oleellisesti vahvistumaan.

Taloussuunnitelman suuret talonrakennusinvestoinnit synnyttävät lähivuosille erittäin merkittäviä rahoituspaineita. Kaupungin välittömät vaikutusmahdollisuudet verotettavien tulojen kertymään tai käyttömenojen valtionosuuksiin ovat vähäiset. Rahoitustarpeiden kattaminen johtaa kaupungin velkaantumiseen, koska tulo-rahoitusta eli riittävän suurta ylijäämää ei ole mahdollista kerätä nykyisillä veroasteilla. Talouden tarkastelu on jo näyttäytynyt ja tulee näyttäytymään vielä vahvemmin kaupungin toiminnassa aivan uudessa valossa, pitkän tähtäimen suunnitelmat (taloussuunnittelukausi) korostuu ja vaatii vahvaa panostusta koko organisaatiolta.

Vuoden 2018 aikana laaditun talouden tasapainottamispaketin avulla on ollut tarkoitus tähdätä terveeseen talouteen niin, että kaupunki selviää kymmenien miljoonien kouluhankkeista aikavälillä 2019-2021. Vuoden 2018-2021 toimintakatteen säästötavoite on noin 4M€. Tämä vaatii ponnisteluita ja säästöjä käyttötalousmenoihin tai vastaavasti lisääntyviä tuottoja, mihin kaupunki voi itse vaikuttaa. Tilivuoden aikana talouden tasapainottamisohjelmaa ei onnistuttu toteuttamaan ohjelman vaatimalla tavalla. Toimintakatevaateesta jäätiin, suunnitellun laskun sijaan se nousi. Suurimpana vaikuttavana tekijänä tähän on terveys- ja sosiaalipalveluiden kasvavat kustannukset. Väestön ikääntyminen ja sairastavuus on Heinolan suurimpia haasteita. Isot kiinteistöhankeet (palveluverkko) ovat käynnistyneet ja tulevat näyttäytymään entistä nopeammin kasvavana velkana, korkomenoina sekä poistoina. Mahdollisuudet tasapainoiseen talouteen ovat vielä olemassa ja vaativat hyvää valmistelua virkamiehiltä ja tekoja myös päättäjiltä.

Tulevan kehityksen arviointi sai täysin uuden suunnan maaliskuussa 2020 kun maailmalla jyllännyt koronavirus Covid19 rantautui myös suomeen. Pandemian mukanaan tuomia taloudellisia vaikutteita on vielä kokonaisuudessaan vaikea arvioida, mutta tiedostettu on, että ne tulevat olemaan vakavia ja heijastumaan kuntien talouteen rajusti, niin myös Heinolan. Kuntaliiton alustavan arvion mukaan koronaepidemia heikentää kuntien taloutta vuonna 2020 minimissään 1,5 miljardilla eurolla. Tämä käy ilmi Kuntaliiton kyselystä, jossa 24 suurimman kaupungin talousjohtajat arvioivat koronaviruksen aiheuttamia talousvaikutuksia. Arviot perustuvat kunkin kaupungin tämänhetkiseen arvioon ja käsitykseen koronaepidemian etenemisestä vuoden 2020 aikana.

Koronavirusepidemia tulee näkymään kuntien kunnallis- ja yhteisöverotulojen sekä maksu- ja myyntituottojen pienenemisenä ja sote-menojen kasvuna. Lisäksi kustannusten kasvua on odotettavissa esim. pelastustoimissa. Rahoitusmarkkinat ovat reagoineet pandemiaan rajusti ja kurssit ovat sukeltaneet nopeasti alas. Tämä näkyy nopeana energiasijoitusten arvon alenemisena. Lopulliset vaikutukset talouteen nähdään vasta kriisin jälkeen.

1.1.6 Kaupungin henkilöstö

Henkilöstön kokonaismäärä 31.12.2019 oli 1293 (2018: 1313).

Tilikauden henkilöstökustannukset (sairausvakuutuskorvaukset vähennetty) olivat 55,4M€ (2018:55,1M€). Henkilöstökustannukset nousivat hieman.

Sairaudesta johtuvat poissaolot laskivat hieman, poissaolopäiviä työntekijää kohden oli keskimäärin 15,5 (2018: 15,6). Työterveyslaitoksen viimeisimmän Kunta10 -tutkimuksen mukaan kunta-alan terveysperusteiset poissaolojen määrä on vakiintunut vajaaseen 17 kalenteripäivään vuodessa. Tilikaudelta laaditaan erillinen henkilöstökertomus.

1.1.7 Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittymiseen vaikuttavista seikoista

Julkisten palvelujen tehtäväjakoon ja rahoitukseen on valmisteilla huomattavia muutoksia, joiden sisällöstä ja ajoituksesta ei ole vielä kukaan selkeitä päätöksiä. Uusien hallinnollisten rajojen ja toimintayksikköjen perustaminen on ollut jännittävää sekä myös kuluttavaa aikaa. Valmisteluun on käytetty paljon aikaa ja resursseja. Uudistuksen vaikutukset näkyvät jo osittain Päijät-Hämeen alueella, mutta ne eivät ole vielä konkretisoituneet Heinolassa.

Toiminnan rahoituksessa merkittävin riski liittyy investointien rahoittamiseen. Kaupunki on aloittanut historiansa suurimmat investoinnit, joita on kaavailtu rahoitettavan lainalla. Suunnitelmien edetessä kustannusarviot ovat olleet nousujohteisia ja tuskinpa rakennusaikaisiltakaan kustannusnousuilta säästytään. Rahoitusriskeiltä pitää pystyä suojautumaan lainankannan noustessa haastavan suureksi. Lainarahoituksen vaihtoehtona kaupungin on mahdollista kotiuttaa energiasijoituksia, jos se nähdään taloudellisesti järkeväksi vaihtoehdoksi. Energiasijoituksista saatu korkotuotto on ollut yleiskatteellisena eränä ja on mahdollistanut kaupunkilaisille hyvien palvelujen ylläpidon. Lainamäärän kasvaessa kohdistuu käyttötalouteen entistä enemmän säästöpainetta, tämä tarkoittaa kuntalaisille tarjottavien palvelujen priorisointia ja strategian mukaisia valintoja, joista pitää pystyä yhteisesti sopimaan ja päättämään. Talousarviolainoista pitäisi selviytyä vuosikatteen turvin.

Talousarviolainojen painotettu keskiporkko on 0,96%. Lainojen korkoriski on vielä vähäinen, mutta lainamäärä on kuitenkin vahvassa kasvussa. Antolainoissa ei ole merkittäviä luottoriskejä.

1.2 Selonteko sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan sekä konsernivalvonnan järjestämisestä

Heinolan kaupungin selonteko sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnasta perustuu toimialojen sekä tytäryhtiöiden antamiin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan selontekoihin.

Heinolan kaupungin ja kaupunkikonsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteet on määriteltä kaupunkinvaltuustossa 16.6.2014. Perusteiden mukaisesti kaupunginhallitus ja kaupunginjohtaja vastaavat sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja tuloksellisuudesta. Muut tilivelvolliset luottamushenkilöt ja viranhaltijat vastaavat kukin omilla vastuualueillaan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan asianmukaisesta järjestämisestä ja tuloksellisuuden seurannasta.

Säännösten, määräysten ja päätösten noudattaminen

Päätöksenteko ja delegointia koskevat linjaukset on kuvattu hallintosäännössä ja toimialakohtaisissa toimintaohjeissa. Paikalliset säännöt, ohjeet ja ohjelmat löytyvät kaupungin intranetistä ja ovat sieltä kaikkien organisaatiossa toimivien saatavilla. Ohjeiden jalkauttaminen päivittäisiin toimintoihin vaatii panostusta, jotta ohjeiden sisältö ja niiden myötä muodostuvat käytännön toimenpiteet muotoutuvat samanlaisiksi läpi koko organisaation ja varmistavat myös tasalaatuisen osaamisen.

Vuoden aikana toimintaan ei ole kohdistunut sellaisia merkittäviä muutoksenhakuja, jotka olisivat aiheutuneet virheellisellä toiminnalla tai päätöksillä.

Konserniyhtiöissä

Konsernivalvonnasta vastaa konsernijohto, johon kuntalain mukaan kuuluvat kaupunginhallitus ja kaupunginjohtaja ja muut hallintosäännössä mainitut tahot. Heinolan kaupungin konsernijohtoon kuuluvat kaupunginhallituksen ja –johtajan lisäksi hallinto- ja kehitysjohtaja, talousjohtaja, henkilös-
töjohtaja, teknisen toimen johtaja ja elinvoimajohtaja.

Konsernivalvontaa on suoritettu kirjallisen raportoinnin lisäksi tapaamisten muodossa. Tapaamisissa läsnä on ollut kaupungin johtoa sekä konserniyhtiöiden toimitusjohtajat.

Konserniyhtiöiden toimintaa ohjaa osakeyhtiölaki. Konserniohjeen mukaan yhtiöt noudattavat toiminnassaan osakeyhtiöiden hyvää hallintotapaa. Lisäksi yhtiöissä noudatetaan Heinolan kaupungin konserniohjetta ja konserniohjauspäätöksiä.

Yhtiöiden ylimmästä päätöksenteosta vastaavat yhtiöiden hallitukset ja toimitusjohtajat, jotka käyttävät päätösvaltaa hallituksen sopimalla tavalla. Toimitusjohtaja vastaa hallituksen päätösten toimeenpanosta, yhtiön hallinnon järjestämisestä sekä henkilökunnan toiminnasta.

Yhtiöiden lakisääteisestä tilintarkastuksesta vastaa Heinola-konsernin tilintarkastusyhteisö BDO Auditor Oy.

Hallituksen lausuma

Kaupunkikonsernin johtamis- ja hallintojärjestelmä varmistaa lainsäädännön, säädösten, määräysten ja päätösten noudattamista. Toiminnan ja talouden lainmukaisuudessa ja talousarvion noudattamisessa ei ole havaittu puutteita. Yhteydenpito kaupungin johdon ja kaikkien konserniyhtiöiden välillä on ollut säännöllistä.

Kehittämiskohteet

Ohjeistuksien päivittämistyön tulee olla jatkuvaa ja tähdätä näkyvään ja täsmälliseen ohjeistukseen. Ohjeistuksissa tulee myös huomioida järkevät toimintatavat niin, ettei ohjeiden noudattaminen aiheuta turhia työvaiheita, vaan ohjaa tehokkaampaan työskentelyyn. Sisäisen valvonnan osalta tulee erityisesti kiinnittää huomiota, että ohjeet ja hyväksi havaitut toimintatavat jalkautetaan ja saatetaan kaikkien tietoisuuteen saman sisältöisellä viestinnällä. Yhteistyötä konserniyhtiöiden kanssa tulee jatkaa säännöllisesti.

Tavoitteiden toteutuminen, varojen käytön valvonta, tuloksellisuuden arvioinnin pätevyys ja luotettavuus

Talousarvion yhteydessä on asetettu taloudelliset ja toiminnalliset (sitovat) tavoitteet. Talouden ja toiminnan tavoitteiden toteutumista ja tuloksellisuutta on arvioitu toimielimissä käsiteltävän kuukausiseurannan, osavuositarkastuksen sekä tilinpäätöksen yhteydessä. Osavuositarkastuksen yhteydessä tytäryhtiöiden tilannetta on seurattu tunnuslukujen avulla.

Varojen käytön valvontaa suoritetaan talouden seurannan yhteydessä sekä tarkemmin laskujen tarkastamis- ja hyväksymismenettelyillä. Käteisvarojen valvontaa on suoritettu sisäisen valvonnan lisäksi pääkassaan kohdistuneella tarkastuksella. Tarkastuksissa ei ole ilmennyt huomautettavaa.

Strategian toteutumisen seuranta perustuu osavuositarkastuksiin, jotka käsitellään myös johtoryhmissä. Kaupunkitasoinen yhteinen analysointi ja pohdinta on jäänyt edelleen hyödyntämättä päivittäisjohtamisessa. Tarve yhteiselle taloudelliselle vuoropuhelulle on edelleen yksi tärkeä ja kehitettävä kohde. Käytössä olevien järjestelmien vanhanaikaisuus ja toimintamallit hankaloittavat ajantasaista ja joustavaa taloustiedon saantia sekä analysointia. Taloushenkilöstön keskittäminen toimialoilta yhteisiin palveluihin on linjattu ja aloitettu.

Sisäisen valvonnan merkitys on korostunut. Sisäinen valvonnan ohjeistus on osittain vanhentunut. Kaikkia menettely-/toimintatapaohjeita ei ole annettu kirjallisesti ja kaupunkitasoinen perehdyttämisharjoitus on vanhentunut.

Konserniyhtiöissä

Yhtiöiden tavoitteiden toteutumista seuraavat yhtiöiden hallitukset. Heinolan kaupungin konserniohjeen mukaan tytäryhtiöiden tulee raportoida kaupunginhallitukselle neljännesvuosittain. Lisäksi kaupunginjohtaja voi pyytää yhteisöjen toiminnasta ja taloudesta erillisiä selvityksiä.

Yhtiöt ovat raportoineet toiminnastaan konserniohjeen mukaisesti.

Hallituksen lausuma

Toimintatavat ja menettelyt tavoitteiden saavuttamisen, varojen käytön valvonnan sekä tuloksellisuuden osalta ovat hyväksyttävällä tasolla.

Konsernitavoitteiden asettaminen, toiminnan tuloksellisuuden ja taloudellisuuden sekä taloudellisen aseman seuranta tytäryhteisöjen osalta on hyväksyttävällä tasolla.

Kehittämiskohteet

Strategian merkitystä tulee vahvistaa ja se tulee kytkeä vahvemmin ja näkyvämmiin osaksi vuosittaista talous- ja toimintasuunnitelmaa. Strategian merkitys tulee avata koko henkilöstölle niin, ettei sitä koeta toiminnasta irrallisena vaan toimintaa ohjaavana elementtinä. Toiminnan tulee olla suunnitelmallista ja perustua strategian mukaisiin pitkän ajan isoihin tavoitteisiin. Asetettujen tavoitteiden seurannan tulee olla toimintaa palvelevaa sekä kehittävää, jolloin poikkeuksiin tulee reagoida esim. toimintatapoja muuttamalla. Talouden seuranta tulee saada entistä ajantasaisemmaksi sekä päivittäistä johtamista palvelevammaksi.

Ylimmän johdon ohjausta ja omavalvontaa tulee vahvistaa sisäistä valvontaa koskevan ohjeistuksen täsmentämisellä sekä jalkauttamisella käytäntöihin. Esimiesten tulee paremmin tunnistaa sisäisen valvonnan vastuunsa organisaatiotasoisesti. Toimintamallit tulee määritellä ja antaa kirjallisena.

Riskienhallinnan järjestäminen

Kuntalain vaatiman kokonaisvaltaisen riskienhallinnan toteuttamiseksi kaupungissa on käytössä yhteinen työkalu, johon tunnistetut riskit on kuvattu, luokiteltu ja arvioitu. Toimialojen johtoryhmät päivittävät työkalun kerran vuodessa arvioiden mikä tunnistettujen riskien tilanne on. Käytössä oleva työkalu vaatii kehittämistä ja riskienarviointi prosessina uudenlaista ajattelutapaa.

Toimintaan liittyvät riskit

Toiminnan järjestämisen riskienhallinnassa on käytössä mm. turvallisuus- ja kriisi- ja valmiussuunnitelmat, joita tarkastellaan ja päivitetään säännöllisesti. Pelastussuunnitelmat ovat kiinteistökohtaisia. Päiväkodit ja koulut ja järjestävät säännöllisesti poistumisharjoituksia, mutta muilta osin poistumisharjoitusten järjestämisessä on edelleen parannettavaa.

Vuoden aikana on erityisesti panostettu tietoturvatason nostamiseen. Tietoturvalain vaatimat rekisteriselosteet on laadittu. Sosiaali- ja terveystoimella on käytössä omaan toimintaan liittyvät tarkempi tietosuoja- ja tietoturvapoliittikka ja toimialalla on jatkettu edelleen tietosuojaan ja -turvaan panostamista alan lainsäädännön vaatimusten mukaisesti.

Investointeihin ja rahoitukseen liittyvät riskit

Hyvinvoinnin palveluverkkoselvityksen mukaisia suunnitelmien käynnistämistä ovat jarruttaneet tehdyt valitukset, jolloin niiden vaikutusta hankkeen toteutusaikatauluun on ollut mahdotonta arvioida etukäteen. Tämä on osaltaan vaikuttanut myös hankkeiden kasaantumisen toteutettavaksi entistäkin lyhyellä aikavälillä.

Kaupungin kassavarojen lyhytaikaisessa sijoittamisessa on käytetty hyväksytyjen sijoitusperiaatteiden mukaisesti vain kotimaisia talletuspankkeja, osakeriskejä ei ole otettu. Energiasijoitusten sijoitusstrategia on varovainen ja perustuu sijoitusten laajalle hajauttamiselle. Sijoitustoiminnan riskit on tiedostettu ja politiikan päivittäminen aikaa vastaavaksi aloitettu. Tilinpäätöshetkellä kaupungin pitkäaikaisista lainoista vaihtuvakorkoisia on 35% ja kiinteäkorkoisia 65% lainojen keskiporon ollessa 0,96%. Markkinoiden suotuisan tilanteen myötä kassanhallintaa on pidetty yllä lyhytaikaisilla lainoilla, joita vuodenvaihteessa oli 6,5M€. Lyhytaikaisten lainojen keskiporko on ollut -0,22%. Velkojen korkoriskit ovat olleet vähäisiä, mutta kasvava lainakanta kasvattaa riskiä.

Vahinkoriskit

Vahinkoriskeihin on varauduttu pääsääntöisesti vakuutuksilla. Vakuutukset on keskitetty vuoden 2017 alusta IF-Vahinkovakuutus Oy:lle. Voimassa olevien vakuutusten ulkopuolella on muutamia vähäarvoisia kiinteistöjä. Luonnonilmiövahingot eivät myöskään ole vakuutusturvan piirissä eikä kaupungin metsien vakuuttamista ole katsottu taloudellisesti kannattavasti. Kaupungin käytössä on vakuutusmeklari, jonka kanssa pidetään säännöllisiä tapaamisia.

Konserniyhtiöissä

Tytäryhtiöiden hallitusten vastuulla on huolehtia siitä, että riskienhallinta on järjestetty asianmukaisella tavalla. Tytäryhtiöiden hallitusten tulee varmistua siitä, että toimintaan liittyvät riskit tunnistetaan, arvioidaan ja niitä seurataan.

Tytäryhtiöt ovat raportoineet kaupungin johdolle riskienhallinnan toimintatavoista toimintakertomuksen yhteydessä.

Hallituksen lausuma

Kaupunkikonsernissa riskienhallinnan järjestäminen on hyväksyttävällä tasolla.

Kehittämiskohteet

Kaupungin riskienhallinnan toimintamalli on yhtenäistetty ja käyttöön otettu vuoden 2014 aikana. Toimintamalli ei ole kuitenkaan muodostunut päivittäistä johtamista tukevaksi toiminnaksi. Riskien kokonaisarviointi toteutetaan liian harvoin, eikä se ole tarpeeksi kattava. Riskienarvioinnin työkalua on kehitetty. Riskienarviointi tulee saada säännöllisemmäksi toimintatavaksi, jolloin myös riskien minimoimiseksi suunniteltujen toimenpiteiden toteutuksen seuranta on enemmän johtajuutta tukevaa.

Sijoituspolitiikan (energiasijoitusten sijoitusperiaatteet) päivittäminen on aloitettu. Kaupungilta puuttuu rahoitusriskien riskipolitiikka. Rahoitusriskien ennalta suunnittelua ja seurantaa tulee vahvistaa ja laatia rahoitusriskien riskipolitiikka.

Omaisuuksien hankinnan, luovutuksen ja hoidon valvonta

Omaisuuksien hankinta on pohjautunut määrärahapäätöksiin ja määriteltäviin hankinta- ja sopimusvaltuuksiin. Omaisuuksien hankkimisessa on noudatettu voimassa olevia ohjeistuksia ja lakeja. Hankinnat on pääasiassa kilpailutettu ja rakentajilta sekä tavarantoimittajilta on pyydetty riittävät vakuudet. Hankintoja on myös suoritettu maakunnallisena yhteistyönä. Hankinnoissa ei ole meneillään hallintoriitoja eikä tällä alueella ole sattunut merkittäviä taloudellisia menetyksiä.

Merkittäviä omaisuuksien luovutuksia ei ole ollut, eikä oleellisia kauppahintasaamisia ole syntynyt. Valtionosuuksia tai vähennettyjä arvonnalisäveroja ei ole jouduttu palauttamaan.

Kiinteistöissä on tehty erilaisia katselmuksia ja kuntoarvioita ja välittömät kunnostustarpeet on todettu. Jo edellisessä selonteossa todettiin, että kunnossapito- ja peruskorjaustoimintaa ei ole kaikilta osin voitu toteuttaa riittävän pitkäjänteisesti ja suunnitellusti, jonka johdosta on muodostunut korjausvelkaa. Vuoden aikana perustettiin kiinteistötyöryhmä, jonka työskentely on painottunut kiinteistöstrategian päivittämiseen ja ehdotukseen, miten kiinteistöjen hallinnointi konsernitasolla on järkevintä hoitaa.

Konserniyhtiöissä

Konserniyhtiöissä kiinteistöomaisuuden hoitoa on ennakoitu mm. PTS-suunnitelmien (pitkätähtäimen suunnitelma) vuosittaisella päivityksillä ja riittävän tiheillä katselmuksilla. Heinola-konsernin vakuutustarjoukset on pyydetty keskitetysti. Tytäryhtiöiden vahinkoriskit on turvattu vahinkovakuutuksilla.

Hallituksen lausuma

Kaupunkikonsernin omaisuuksien hankinta ja luovutus sekä hoidon valvonta ovat hyväksyttävällä tasolla.

Kehittämiskohteet

Kiinteistöongelmat tuovat entistä vahvemmin esiin ennaltaehkäisevien toimenpiteisiin panostamisen. Korjausvelan vähentämiseksi pitkän tähtäimen investointisuunnitelmien kokonaisvaltaista suunnitelmallisuutta, ylläpitoa, seuranta ja siitä raportointia tulee tehostaa ja näin mahdollistaa nopea reagointi poikkeamiin.

Organisaatiossa tulee keskittyä huolella kokonaisvaltaiseen kiinteistötarpeen kartoittamiseen, jonka pohjalta voidaan laatia taloudellisesti järkevät pitkäntähtäimen suunnitelmat tarpeellisen kiinteistökannan kuntoon saattamiseksi tulevaisuuden palvelutarpeita varten. Avoimen ja projektimaisen toimintamallin avulla investointihankkeiden toteutusta voidaan hallita paremmin.

Sopimustoiminta ja keskitettyjen konsernitoimintojen ja –palvelujen käyttö

Kaupunkikonsernin sopimustoiminta ja kumppanuuksien hallinta hoidetaan hajautetusti. Sopimusten laadintaa ja valvontaa koskevia ohjeita on annettu sisäisen valvonnan yleisohjeessa. Valvontaa ja täytäntöönpanoa toteutetaan asianhallintajärjestelmän sopimushallinnan avulla. Sopimusten tallennus sopimushallintaan on vielä joiltain osin kesken.

Heinolan kaupungin ja Heinola Energian välillä on ollut 29.1.1997 allekirjoitettu sopimuskokonaisuus koskien yhdyskuntateknisten laitteiden sijoittamista. Sitten Heinolan kaupunki myyjänä ja Vattenfall Heinola Oy ostajana ovat 8.6.1999 allekirjoittaneet kauppakirjan Heinola Energia Oy:n koko osakekannasta. Myös yhdyskuntateknikan sijoittamista koskevaa sopimuksen osaa on muokattu 8.6.1999 päivätyllä muutossopimuksella (sijoittamissopimus). Sopimuskumppani on myöhemmin muuttunut, kun Vattenfall -konserni on myynyt sähkönjakelu- ja lämpöliiketoimensa Elenia Verkko Oy:lle. Se on puolestaan sulautunut Elenia Oy:öön 1.1.2013 alkaen.

Sijoittamissopimusten perusteella Elenia Oy maksaa Heinolan kaupungille vuosittaisen maankäyttökorvauksen n. 500.000 euroa sekä ns. kartastokorvauksen n. 50.000 euroa.

Elenia Oy on lähestynyt Heinolan kaupunkia irtisanomiskirjeellä 26.11.2018, jossa se on ilmoittanut irtisanovansa sijoittamissopimuksen päättymään 31.5.2019. Kaupunki pitää Elenia Oy:n irtisanomistoimia juridisesti perusteettomina. Asian käsittely on vireillä, eikä lopputulokseen ole vielä päästy.

Muutoin sopimustoimintaan ei ole kohdentunut oleellisia valituksia tai vahingonkorvausvaatimuksia.

Heinolan kaupunginhallituksen v. 2008 antama konserniohjeistus on edelleen voimassa. Konserniohjeen päivittäminen on siirretty vuodelle 2020.

Määräaikainen hankinta-asiantuntija on jatkanut työskentelyä. Sopimustilanne on kartoitettu ja tiedostettu ja tehty toimenpiteitä tilanteen korjaamiseksi. Hankinta-asiantuntijan avulla kaupunkitoiset hankintatoimintamallit yhtenäistetään ja osaamista vahvistetaan. Osittainen hankintatoiminnan keskittäminen tuo säästöjä ja varmistaa, että olemassa olevat sopimukset ovat tiedostettuja ja kaupungin kokonaisedun mukaisia.

Konserniyhtiöissä

Yhtiöiden toiminnan kannalta merkittävistä sopimuksista päättää yhtiön hallitus. Toimitusjohtajat vastaavat yhtiöidensä perustoimintaan liittyvistä sopimuksista. Toteutuneita sopimusriskejä ei ole ollut menneellä tilikaudella.

Hallituksen lausuma

Kaupunkikonsernin sopimustoiminta on hyväksyttävällä tasolla.

Kehittämiskohteet

Organisaatiotasoinen sopimusosaaminen ja –hallinnan varmistaminen on päässyt hyvään vauhtiin ja sitä tulee edelleen jatkaa sekä luoda ja jalkauttaa yhtenäiset toimintatavat. Sopimuksia tehtäessä huomiota tulee kiinnittää aikaisempaa kattavammin kaupungin velvoitteisiin, mm. poikkeustilanteisiin varautumisiin sekä tietosuojaan. Kaupungin konserniohje tulee saattaa ajantasaiseksi ja tietoisuuteen.

Arvio sisäisen tarkastuksen järjestämisestä

Sisäisen tarkastuksen vastuulle kuuluu tavoitteiden saavuttamisen, toiminnan tehokkuuden, tiedon ja päätösten oikeellisuuden arviointi ja seuranta. Sisäinen tarkastus avustaa kaupunginjohtajaa hänen valvontavelvollisuutensa täyttämisessä ja tukee kaupungin tavoitteiden saavuttamista.

Heinolan kaupungissa on yksi sisäisen tarkastajan virka, jota ei ole täytetty. Sisäisen tarkastuksen tehtäviä ostetaan tarvittaessa. Esimiesten sisäisen valvonnan vastuuta painotetaan enemmän.

Hallituksen lausuma

Sisäistä tarkastusta on korvattu sisäisen valvonnan korostamisella.

Kehittämiskohteet

Sisäisen tarkastuksen palveluita ostetaan tarvittaessa. Esimiesten sisäisen valvonnan vastuuta tulee korostaa ja luoda toimintakäytänteitä, joilla sisäinen valvonta voidaan entistä paremmin varmistaa.

1.3 Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus

1.3.1 Tilikauden tuloksen muodostuminen

Alkuperäisen talousarvion mukainen vuosikate oli 9,9 M€ ja tulosennuste 3,2 M€ voitollinen. Vuoden aikana käyttötalouden ulkoisia tuloarvioita korotettiin 0,2 M€, määrärahoja pienennettiin 0,3M€. Verotuloja pienennettiin 3,9M€ ja valtionosuuksia nostettiin 0,7M€. Talousarvion vuosikate oli muutosten jälkeen 7,2 M€. Kun suunnitelman mukaisiksi poistoiksi oli arvioitu 6,7 M€, tarkennetun talousarvion mukainen tulos ennakoi 0,5 M€:n ylijäämää.

Tilinpäätöksessä ulkoiset toimintatuotot ja valmistus omaan käyttöön ylittyivät yhteen laskien 0,2M€ ja toimintakulut alittuivat 0,1 M€, jolloin toimintakate muodostui 0,3 M€ budjetoitua paremmaksi. Kulujen poikkeama johtui pääosin palvelujen ostojen ylittymisestä ja vastaavasti muiden kuryhmien alittumisesta, joista isointa osaa näytteli avustukset.

Verotuloarvio ylittyi 0,2M€ ja valtionosuustuloarvio puolestaan toteutui muutetun talousarvion mukaisesti. Rahoitustuotot ja -kulut -ryhmän nettotuotto ylitti talousarvion 0,7M€:lla, johtuen arvioitua suuremmista osakkeiden ja osuuksien korkotuotoista (PHP Holding Oy).

Tilikauden 2019 vuosikate on 8,4 M€. Poistoja kertyi 6,4M€, mikä on 0,3M€ arvioitua vähemmän. Tilikauden tulos on 2,1 M€ voitollinen.

Tilinpäätössiirtoina tuloutetaan yhteensä 0,102 M€ poistoerojen vähennyksiä. Taseeseen kirjattava tilikauden 2019 ylijäämä on 2,154 M€ (-18: 6,017).

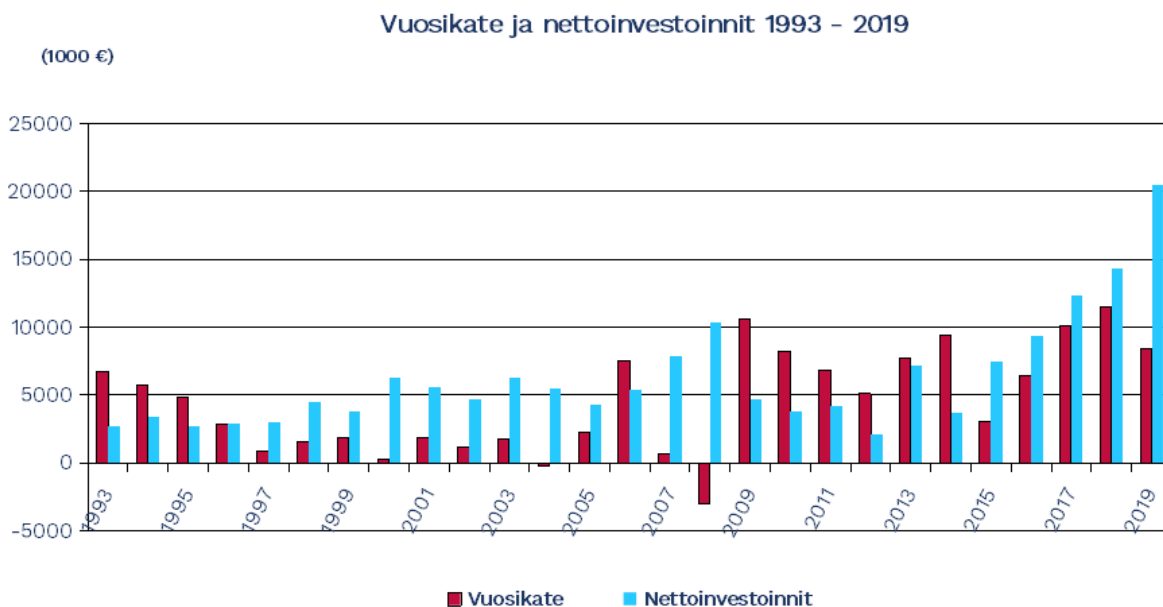
TULOSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT
 (Ulkoiset tulot ja menot 1000€)

	2019	2018
TOIMINTATUOTOT		
Myyntituotot	6 751	6 572
Maksutuotot	7 607	7 954
Tuet ja avustukset	1 758	2 021
Vuokratuotot	3 021	3 568
Muut toimintatuotot	817	3 782
TOIMINTATUOTOT	19 954	23 897
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN	506	368
	20 461	24 265
TOIMINTAKULUT		
Palkat ja palkkiot	-44 068	-43 567
Eläkekulut	-10 051	-9 950
Muut henkilösivukulut	-1 309	-1 570
Henkilöstökulut yhteensä	-55 428	-55 088
Asiakaspalvelujen ostot	-37 158	-34 985
Muiden palvelujen ostot	-17 011	-16 896
Palvelujen ostot yhteensä	-54 168	-51 881
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-7 446	-7 390
Avustukset	-7 605	-7 227
Vuokrakulut	-2 604	-2 587
Muut toimintakulut	-398	-667
TOIMINTAKULUT	-127 649	-124 841
TOIMINTAKATE	-107 188	-100 576
VEROTULOT	68 404	68 917
VALTIONOSUUDET	43 449	42 965
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT		
Korkotuotot	100	89
Muut rahoitustuotot	4 621	2 788
Korkokulut	-533	-601
Muut rahoituskulut	-431	-2 033
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT	3 757	243
VUOSIKATE	8 422	11 549
POISTOT JA ARVONALENTUMISET		
Suunnitelman mukaiset poistot	-6 359	-5 723
Arvonalentumiset	-8	-54
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-6 367	-5 776
TILIKAUDEN TULOS	2 054	5 772
POISTOERON LISÄYS(-)TAI VÄHENNYS(+)	101	245
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ+/ALIJÄÄMÄ-	2 155	6 017

Tuloslaskelman tunnusluvut

	2019	2018
Toimintatuotot / toimintakulut (%)	15,7	19,2
Vuosikate/ poistot (%)	132,2 %	199,9%
Vuosikate €/asukas	451	611
Asukasmäärä	18 667	18 898

Kaupungin investointivauhti on kasvanut. Pitkään vireillä olleet hankkeet ovat päässeet vihdoin toteutukseen ja tulee näkymään paljon vahvempana tulevinä vuosina, ja on myös samalla Heinolan haaste. Tulorahoituksen riittämättömyys ja samanaikainen investointitoiminta käyvät ilmi seuraavasta kuviosta. Vuosien 2006, 2008 ja 2009 poikkeukselliset vuosikatteen johtuvat suurista energiarahaston kirjanpidollisen tuoton vaihteluista. Tulorahoituksen riittämättömyyttä on katettu velan otolla.

1.3.2 Toiminnan rahoitus

(1000 €)

	2019	2018
TOIMINNAN RAHAVIRTA		
Vuosikate	8 422	11 549
Tulorahoituksen korjauserät	-541	-3 452
	<u>7 881</u>	<u>8 097</u>
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA		
Investointimenot	-20 643	-14 833
Rahoitusosuudet investointimenoihin	0	0
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	670	3 988
	<u>-19 974</u>	<u>-10 844</u>
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	-12 093	-2 748
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA		
ANTOLAINAUKSEN MUUTOKSET		
Antolainasaamisten lisäykset	0	0
Antolainasaamisten vähennykset	185	45
	<u>185</u>	<u>45</u>
LAINAKANNAN MUUTOKSET		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	24 000	8 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-8 288	-8 736
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-1 500	0
	<u>14 212</u>	<u>-736</u>
MUUT MAKSUVALMIUDEN MUUTOKSET		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutos	-14	165
Vaihto-omaisuuden muutos	84	20
Saamisten muutos	337	-790
Korottomien velkojen muutos	1 997	1 404
	<u>2 403</u>	<u>799</u>
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	16 800	108
RAHAVAROJEN MUUTOS	4 708	-2 639
RAHAVARAT 31.12.	83 833	79 125
RAHAVARAT 01.01.	79 125	81 591
	<u>4 708</u>	<u>-2 466</u>

Rahoituslaskelman tunnusluvut

	2019	2018
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä viideltä vuodelta	-23 028	-5 385

Kertymä kertoo, että investointien omarahoitus ei ole toteutunut tällä aikavälillä. Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä ei saisi muodostua pysyvästi negatiiviseksi.

Investointien tulorahoitus %: (100 * vuosikate/investointien omahankintameno)	40,8	77,9
---	-------------	-------------

Laskennallinen lainanhoitokate: (vuosikate + korkokulut)/ (korkokulut + laskennalliset lainanlyhennykset)	0,85	1,15
--	-------------	-------------

Tulorahoitus riittää lainojen hoitoon, jos tunnusluvun arvo on 1 tai suurempi. Kun tunnusluvun arvo on alle 1, joudutaan vieraan pääoman hoitoon ottamaan lisälainaa, realisoimaan kunnan omaisuutta tai vähentämään rahavaroja

Lainanhoitokate (vuosikate+korkokulut/(korkokulut+lainanlyhennykset)	1,02	1,30
--	-------------	-------------

Tulorahoitus riittää lainojen korko- ja lyhennysmenoihin, kun lainanhoitokate on suurempi kuin yksi.

Kassan riittävyys, pv (365 x rahavarat 31.12 / kassasta maksut tilikaudella)	195	192
--	------------	------------

Kassan riittävyys ei kuvaa käytännön maksuvalmiutta, koska 98 % (82 M€) rahavaroista kuuluu Heinolan energiarahaston sekä muihin pitkäaikaisiin sijoituksiin, joita ei käytetä maksuvalmiuden ylläpidossa. Kassavarojen riittävyyttä on pidetty yllä myymällä lyhytaikaisia kuntatodistuksia.

Asukasmäärä	18 667	18 898
--------------------	---------------	---------------

1.4 Rahoitusasema ja sen muutokset

Rahoituksen rakennetta kuvataan taseen ja siitä laskettavien tunnuslukujen avulla.

Pysyvät vastaavat muodostuvat valtaosin kaupungin omistamista palvelutuotannossa käytössä olevista pääomahyödykkeistä sekä osuuksista kuntayhtymissä ja konserniyhteisöissä.

Investointien ylittäessä reilusti poistotason aineellisten hyödykkeiden kirjanpitoarvo kasvoi edellisestä vuodesta n. 11 M€:a. Tilikauden aikana tehtiin maa- ja vesialueiden tarkastus, minkä lopputulemana maa- ja vesialueiden arvoa korjattiin -2M€. Toimeksiantojen varat 0,6M€:a ovat lähes pelkästään kaupungin lahjoitusrahastojen sijoituksia ja käteisvaroja. Rahoitusarvopapereiden kasvu oli suotuisaa (+3,4€ / tp 2018 +0,4M€). Energiasijoitusten osalta vuosi oli hyvä vuoden 2017 romahdukseen verraten. Pankkisaamiset eli maksuliikennetileillä olevat rahavarat nousivat 1,3 M€ edellisestä vuodesta. Vuoden aikana maksuvalmiutta on pidetty yllä lyhytaikaisilla lainoilla, pitkäaikainen laina jouduttiin kuitenkin nostamaan vuoden lopussa.

VASTAAVAA (1000€)	2019	2018
PYSYVÄT VASTAAVAT		
AINEETTOMAT HYÖDYKKEET		
AINEETTOMAT OIKEUDET	664	425
MUUT PITKÄVAIKUTTEISET MENOT	1 634	316
AINEETTOMAT HYÖDYKKEET	2 298	741
AINEELLISET HYÖDYKKEET		
MAA- JA VESIALUEET	22 868	24 754
RAKENNUKSET	55 746	55 005
KIIINTEÄT RAKENTEET JA LAITTEET	30 861	24 935
KONEET JA KALUSTO	1 302	1 497
MUUT AINEELLISET HYÖDYKKEET	311	311
ENNAKKOMAKSUT JA KESKENERÄISET HANKINNAT	7 640	1 572
AINEELLISET HYÖDYKKEET	118 728	108 074
SIJOITUKSET		
OSAKKEET JA OSUUDET	16 958	17 054
MUUT LAINASAAMISET	3 438	3 623
SIJOITUKSET	20 396	20 676
PYSYVÄT VASTAAVAT	141 422	129 491
TOIMEKSIANTOJEN VARAT		
LAHJOITUSRAHASTOJEN ERITYISKATTEET	554	579
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	554	579
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
VAIHTO-OMAISSUUS		
VALMIIT TUOTTEET/TAVARAT	1 647	1 730
VAIHTO-OMAISSUUS	1 647	1 730
SAAMISET		
LYHYTAIKAISET SAAMISET		
MYyntISAAMISET	4 459	4 189
LAINASAAMISET	25	50
MUUT SAAMISET	1 363	1 199
SIIRTOSAAMISET	2 249	2 994
LYHYTAIKAISET SAAMISET	8 096	8 432
SAAMISET	8 096	8 432
RAHOITUSARVOPAPERIT		
OSAKKEET JA OSUUDET	81 816	77 574
SIJOITUKSET RAHAMARKKINAINSTRUMENTTEIHIN	214	1 024
RAHOITUSARVOPAPERIT	82 029	78 598
RAHAT JA PANKKISAAMISET		
RAHAT	6	13
PANKKISAAMISET	1 797	515
RAHAT JA PANKKISAAMISET	1 803	527
VAIHTUVAT VASTAAVAT	93 575	89 288
VASTAAVAA	235 550	219 357

VASTATTAVAA (1000€)	2019	2018
OMA PÄÄOMA		
PERUSPÄÄOMA	89 493	89 493
MUUT OMAT RAHASTOT	15 137	15 137
ED.TILIKAUSIEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	24 115	20 128
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	2 155	6 017
OMA PÄÄOMA	130 899	130 776
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET		
POISTOERO	94	194
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET	94	194
PAKOLLISET VARAUKSET		
MUUT PAKOLLISET VARAUKSET	150	150
PAKOLLISET VARAUKSET	150	150
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
VALTION TOIMEKSIANNOT	11	204
LAHJOITUSRAHASTOJEN PÄÄOMAT	2 060	1 911
MUUT TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	109	104
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	2 180	2 219
VIERAS PÄÄOMA		
PITKÄAIKAINEN VIERAS PÄÄOMA		
LAINAT RAHOITUS-JA VAKUUTUSLAITOKSILTA	64 361	49 910
MUUT PITKÄAIKAISET VELAT	2 071	2 041
SIIRTOVELAT	145	0
PITKÄAIKAINEN VIERAS PÄÄOMA	66 577	51 951
LYHYTAIKAINEN VIERAS PÄÄOMA		
JOUKKOVELKAKIRJALAINAT	6 500	0
LAINAT RAHOITUS-JA VAKUUTUSLAITOKSILTA	9 553	16 293
SAADUT ENNAKOT	1 088	334
OSTOVELAT	8 006	7 136
MUUT LYHYTAIKAISET VELAT	847	783
SIIRTOVELAT	9 657	9 524
LYHYTAIKAINEN VIERAS PÄÄOMA	35 651	34 068
VIERAS PÄÄOMA	102 228	86 019
VASTATTAVAA	235 550	219 357

Taseen vastattavissa oma pääoma pysyi lähes samansuuruisena 130,9M€ (2018: 130,8). Tilikauden ylijäämäksi muodostui 2,2M€, edellisten vuosien kertynyttä alijäämää pienennettiin maa- ja vesialueiden tarkistuksen osalta (-2M€).

Muut omat rahastot käsittävät Heinolan energiarahaston peruspääoman, joka on muodostettu rahastosiirtona vuoden 1999 ylijäämäisestä tuloksesta kaupungin kirjattua energialaitoksen myynnistä myyntivoittoa.

Poistoeroa purettiin poistosuunnitelman mukaisesti 0,101M€.

Pakollisissa varauksissa on Helsingin kaupungilta 1980-luvulla ostetun saha-alueen ympäristövastuiden varaus, joka on arvioitu entisen suuruiseksi (0,150 M€).

Pitkäaikainen vieras pääoma kasvoi 14,6M€. Pitkäaikaista vierasta pääomaa nostettiin suunnitelman mukaan 24 M€. Yhteen laskien koko lainakanta suureni 14,2 M€.

Muut, pääosin menojen jaksotuksiin liittyvät lyhyet velat, kasvoivat yhteensä 1,0 M€.

Taseen tunnusluvut (vuoden 2018 luvut sulkeissa)

Omavaraisuusaste %	55,8	(59,8)
---------------------------	-------------	---------------

Omavaraisuusaste mittaa kaupungin vakavaraisuutta eli alijäämän sietokykyä ja kykyä selviytyä sitoumuksista pitkällä aikavälillä. Tunnusluku lasketaan oman pääoman, investointivarausten ja poistoeron osuutena taseen kokonaispääomasta. Kuntien keskimääräinen omavaraisuus vuonna 2018 oli 59,6 %. Hyvänä tavoitetasona on pidetty 70%:n omavaraisuutta, 50% tai sitä alempi omavaraisuusaste merkitsee kuntataloudessa merkittävän suurta velkarasitetta.

Suhteellinen velkaantuneisuus %	76,7	(63,1)
--	-------------	---------------

Suhteellinen velkaantuneisuus kuvaa, miten suuri osuus toimintatuottojen, verotulojen ja valtionosuuksien määrästä tarvittaisiin vieraan pääoman maksamiseen. Mitä pienempi velkaantuneisuuden tunnusluvun arvo on, sitä paremmat mahdollisuudet kunnalla on selviytyä velan takaisinmaksusta tulorahoituksella. Koko maan keskimääräinen suhdeluku vuonna 2018 oli 58,6 %.

Kertynyt ylijäämä 1000€	26,1	(26,1)
Kertynyt ylijäämä 31.12 €/asukas	1407	(1384)

Vuonna 2018 kuntien keskimääräinen kertynyt ylijäämä oli 2 061 €/as

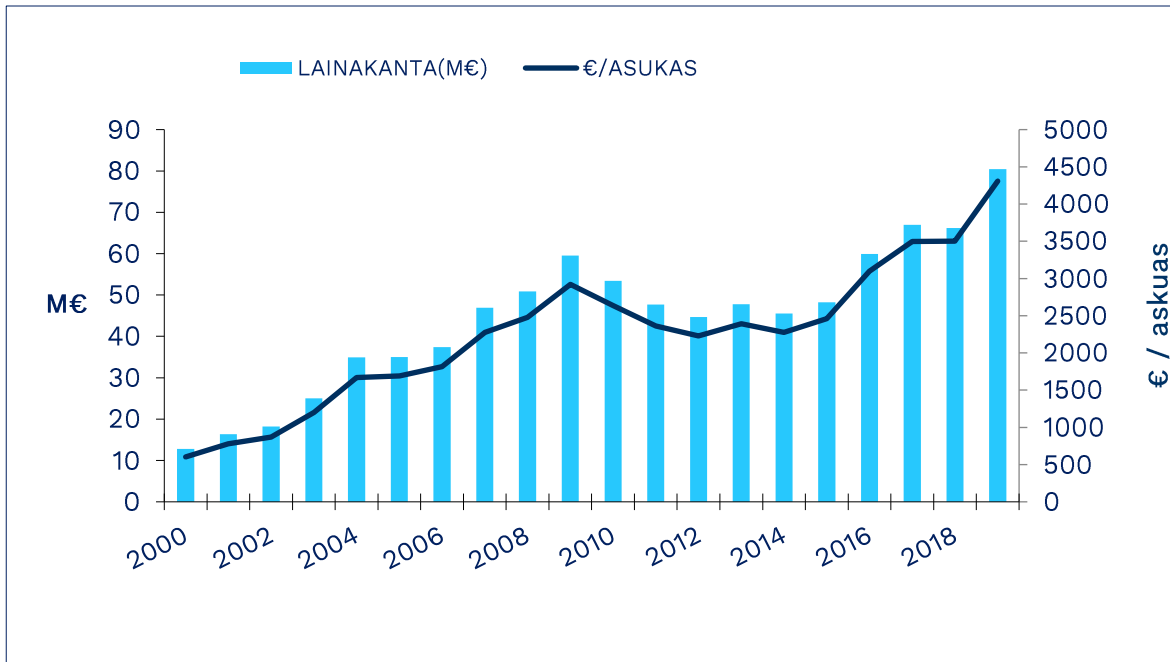
Lainakanta 31.12.	80,414	(66,202)
Lainakanta 31.12. €/asukas	4308	(3503)

Kuntien keskimääräinen lainakanta vuonna 2018 oli 3039 euroa/asukas.

Lainat ja vastuut 31.12.	82,465	(69,267)
Lainat ja vastuut €/asukas	4418	(3665)

Lainasaamiset, 1000€	3,438	(3,623)
-----------------------------	--------------	----------------

Asukasmäärä	18 667	(18 898)
--------------------	---------------	-----------------

Lainasaamiset: 3,438 M€ (3,623)

Lainasaamisilla tarkoitetaan tässä kaupungin pysyviin vastaaviin sisältyviä tytär- ja muiden yhteisöjen investointien rahoittamiseen myönnettyjä antolainoja. Lainasaamiset pienenevät tilikauden aikana 0,19 M€.

1.5 Kokonaistulot ja -menot

Kokonaistulot ja -menot -asetelma perustuu tuloslaskelmaan ja rahoituslaskelmaan ja käsittää vain ulkoiset tulot ja menot. Vesihuollon sisäiset korot mukaan lukien sisäisen laskutuksen tulot ja menot olivat 18,991 M€ (2018:18,962).

TULOT		MENOT	
Toiminta	M€	Toiminta	M€
Toimintatuotot	20,0	Toimintakulut	127,6
Verotulot	68,4	-Valmistus omaan käyttöön	-0,5
Valtionosuudet	43,4		
Korkotuotot	0,1	Korkokulut	0,5
Muut rahoitustuotot	4,6	Muut rahoituskulut	0,4
Satunnaiset tuotot	0,0	Satunnaiset kulut	0,0
Tulorahoituksen korjauserät		Tulorahoituksen korjauserät	
		- Pakollisten varausten lisäys(-)/vähennys(+)	0,0
- Pysyvien vastaavien		- Pysyvien vastaavien	
hyödykkeiden luovutusvoitot	-0,6	hyödykkeiden luovutustappiot	0,0
Investoinnit		Investoinnit	
Rahoitusosuudet investointimenoihin	0,0	Investointimenot	20,6
Pysyvien vastaavien			
hyödykkeiden luovutustulot	0,7		
Rahoitustoiminta		Rahoitustoiminta	
Antolainasaamisten vähennykset	0,2	Antolainasaamisten lisäykset	0,0
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	24,0	Pitkäaikaisten lainojen vähennys	8,3
Lyhytaikaisten lainojen lisäys	0,0	Lyhytaikaisten lainojen vähennys	1,5
Kokonaistulot yhteensä	160,8	Kokonaismenot yhteensä	158,4

1.6 Kuntakonsernin toiminta ja talous

Kaupunki ja sen välittömästi tai välillisesti omistamat yhteisöt sekä sellaiset yhteisöt, joissa kaupungilla on määräysvalta, muodostavat Heinola-konsernin. Kaupungin tilinpäätökseen liitetään konsernitase, -tuloslaskelma ja -rahoituslaskelma. Laskelmiin sisällytetään konserniyhteisöt ja näiden lisäksi kuntayhtymät omistusosuuden suuruudesta riippumatta, yhteisyhteisöt ja osakkuusyhteisöt eli yhteisöt, joissa kaupungilla on huomattava vaikutusvalta, sekä mahdolliset omistusyhteisyhteisöt.

Tytäryhteisöjen toiminnan luonne huomioon ottaen ei ole katsottu tarkoituksenmukaiseksi asettaa niille vaatimuksia voittovarojen tulouttamisesta kaupungille.

Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä on esitetty luvussa 1.2.

1.6.1 Yhdistelmä konsernitilinpäätökseen kuuluvista yhteisöistä

Tytäryhteisöt	<u>Yhdistetty</u>
Yhtiöt	
Kiinteistö- ja asuntoyhtiöt	3
Kunnallista liiketoimintaa harjoittavat yhtiöt	2
Kuntayhtymät	5
Osakkuusyhteisöt	4
Yhteensä	14

1.6.2 Konsernin toiminnan ohjaus

Konserniyhteisöjen toiminnasta vastasivat hallitukset ja niiden toimitusjohtajat tai isännöitsijät. Konsernin toimintaa valvoi kaupunginhallitus, joka antoi tarvittaessa päätöksentekoon osallistuville kaupungin edustajille erilliset toimintaohjeet.

1.6.3 Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat

Vuoden 2018 aikana valtuusto teki periaatepäätöksen Heinolan Työvalmennuskeskus Oy:n lopettamisesta. Toimenpiteitä yhtiön alasajoon on jatkettu tilikauden aikana, mm. yhtiön tilat ja irtaimisto ovat siirtyneet kaupungin omistukseen. Yhtiön kaupungille tuottama vammaisten työ- ja päivätoiminta sekä erityislasten iltapäivätoiminta on otettu kaupungin omaksi toiminnaksi alkaen 1.3.2019.

1.6.4 Arvio konsernin todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Konserniyhtiöiden kannalta tulevan kehityksen arvellaan olevan taloudellisesti melko neutraali. Heinolan Työvalmennuskeskuksen toiminta on loppunut, mutta viralliset toimenpiteet yhtiön lopettamiseksi jatkuvat vielä vuoden 2020 aikana. Heinolan vuokra-asunnot Oy:n pitkäaikainen toimitusjohtaja eläköityy tulevan vuoden aikana ja uusi toimitusjohtaja rekrytoidaan v. 2020 aikana. Kaupunginhallitus on tehnyt päätöksen, että loputkin vielä kaupungin omistuksessa olevat vuokra-asuntokohteet sekä Kanervalan palvelukeskus siirretään vuokra-asuntojen omistukseen. Haasteena nähdään asuntojen käyttöaste. Koronaviruksen aiheuttamat työmarkkinavaikutukset heijastunevat myös asukkaiden vuokranmaksukykyyn.

1.6.5 Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut

HEINOLAN KAUPUNKI - KONSERNITULOSLASKELMA 31.12. (1000€)

	2019	2018
Toimintatuotot	103 929	105 165
Toimintakulut	-207 906	-202 938
Osuus osakkuusyhteisön voitosta (tappiosta)	-1	0
Toimintakate	-103 978	-97 773
Verotulot	68 404	68 917
Valtionosuudet	43 449	42 965
Rahoitustuotot ja kulut		
Korkotuotot	68	55
Muut rahoitustuotot	4 709	2 829
Korkokulut	-702	-794
Muut rahoituskulut	-450	-2 057
Vuosikate	11 500	14 142
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-9 123	-8 653
Omistuksen eliminointierot	0	49
Arvonalentumiset	-40	-91
Satunnaiset erät	-203	614
Tilikauden tulos	2 134	6 061
Tilinpäätössiirrot	81	100
Tilikauden verot	-1	-3
Laskennalliset verot	-15	-31
Vähemmistöosuudet	-1	-1
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	2 198	6 126

KONSERNITULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

	2019	2018
Toimintatuotot / Toimintakulut, %	50	52
Vuosikate / Poistot, %	126	163
Vuosikate, euroa / asukas	616	748
Asukasmäärä	18 667	18 898

HEINOLAN KAUPUNKI - KONSERNIRAHOITUSLASKELMA 31.12. (1000 €)

	2019	2018
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	11 500	14 142
Satunnaiset erät	-203	614
Tilikauden verot	-1	-3
Tulorahoituksen korjauserät	-831	-3 463
	10 465	11 290
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-24 311	-18 035
Rahoitusosuudet investointimenoihin	8	28
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	698	4 170
	-23 605	-13 837
Toiminnan ja investointien rahavirta	-13 140	-2 547
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	-1	-17
Antolainasaamisten vähennykset	21	1
	20	-16
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	24 025	8 195
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-9 035	-10 199
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-1 442	62
	13 548	-1 942
Oman pääoman muutokset	0	59
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	-60	190
Vaihto-omaisuuden muutos	156	86
Saamisten muutos	-911	-282
Korottomien velkojen muutos	1 902	1 438
	1 087	1 432
Rahoituksen rahavirta	14 655	-467
Rahavarojen muutos	1 515	-3 014
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12.	88 148	86 632
Rahavarat 1.1.	86 632	89 473
	1 515	-2 841

KONSERNIN RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT
(määrittely s. 20)

	2019	2018
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, 1000 €	-4667	-2643
Investointien tulorahoitus, %	47	79
Laskennallinen lainanhoitokate	1,02	1,34
Lainahoitokate	1,09	1,37
Kassan riittävyys, pv	133	135

HEINOLAN KAUPUNKI - KONSERNITASE 31.12. (1000€)

VASTAAVAA	2019	2018
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	745	563
Muut pitkävaikutteiset menot	1 648	336
Ennakkomaksut	0	0
	2 393	899
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	24 221	26 108
Rakennukset	87 022	85 824
Kiinteät rakenteet ja laitteet	30 926	25 020
Koneet ja kalusto	3 723	3 978
Muut aineelliset hyödykkeet	359	350
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	8 980	2 499
	155 231	143 779
Sijoitukset		
Osakkuusyhteisöosakkeet ja -osuudet	1 198	1 199
Muut osakkeet ja osuudet	3 556	3 540
Muut lainasaamiset	1 753	1 773
Muut saamiset	41	41
	6 548	6 553
TOIMEKSIANTOJEN VARAT		
Valtion toimeksiannot	24	119
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	554	579
Muut toimeksiantojen varat	12	12
	590	710
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus		
Aineet ja tarvikkeet	466	521
Keskeneräiset tuotteet	136	153
Valmiit tuotteet/tavarat	1 652	1 736
	2 254	2 410
Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	745	1 079
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	9 512	7 745
Lainasaamiset	25	50
Siirtosaamiset	2 562	3 165
Muut saamiset	2 701	2 601
	15 545	14 640
Rahoitusarvopaperit		
Osakkeet ja osuudet	81 816	77 574
Sijoitukset rahamarkkinainstrumentteihin	958	2 275
Joukkovelkakirjalainasaamiset	73	93
Muut arvopaperit	0	0
	82 847	79 942
Rahat ja pankkisaamiset	5 301	6 690
VASTAAVAA	270 709	255 623

HEINOLAN KAUPUNKI - KONSERNITASE 31.12. (1000€)

VASTATTAVAA	2019	2018
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	89 493	89 493
Arvonkorotusrahasto	205	249
Muut omat rahastot	15 169	15 169
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	29 562	25 409
Tilikauden yli-/alijäämä	2 198	6 126
	<u>136 627</u>	<u>136 446</u>
VÄHEMMISTÖOSUUKSET	70	121
VARAUKSET		
Muut pakolliset varaukset	1 060	1 361
	<u>1 060</u>	<u>1 361</u>
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
Valtion toimeksiannot	99	412
Lahjoitusrahastojen pääomat	2 060	1 911
Muut toimeksiantojen pääomat	258	275
	<u>2 417</u>	<u>2 598</u>
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	75 546	61 101
Lainat julkisyhteisöiltä	3 458	4 184
Siirtovelat	145	0
Muut pitkäaikaiset velat	2 071	2 041
Laskennalliset verovelat	221	206
	<u>81 441</u>	<u>67 532</u>
Lyhytaikainen		
Joukkovelkakirjalainat	6 500	0
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	10 437	17 164
Lainat julkisyhteisöiltä	674	645
Saadut ennakot	1 154	395
Ostovelat	11 905	10 904
Siirtovelat	16 549	16 490
Muut lyhytaikaiset velat	1 875	1 967
	<u>49 094</u>	<u>47 565</u>
VASTATTAVAA	270 709	255 623
Konsernitaseen tunnusluvut (määrittely s 23)	2019	2018
Omavaraisuusaste, %	50,69	53,5
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	59,96	52,85
Kertynyt ylijäämä, 1000€	31 760	31 535
Kertynyt ylijäämä, €/ asukas	1 701	1 669
Konsernin lainakanta 31.12., 1000 €	90 115	83 094
Konsernin lainat, €/asukas:	4 828	4 397
Lainat ja vuokravastuut 31.12.	126 398	117 632
Lainat ja vuokravastuut €/asukas	6 771	6225
Konsernin lainasaamiset 31.12. ,1000 €	98	143
Asukasluku	18 667	18 898

1.7 Tilikauden tuloksen käsittely

Vuoden 2019 tulos on 2 154 615,18 euroa voitollinen. Kaupunginhallitus esittää valtuustolle, että

1. aiemmin kirjattuja poistoeroja tuloutetaan poistosuunnitelman mukaan 100 534, 15 euroa.
2. poistoeron tuloutuksen jälkeen muodostuva ylijäämä 2 154 615,18 euroa siirretään taseeseen tilikauden ylijäämä -tilille.

2. TALOUSARVION TOTEUTUMINEN

Talousarvion määrärahat ja tuloarviot sitovat toimielimiä valtuustoon nähden sekä euromääräisesti että käyttötarkoituksen ja asetettujen sitovien tavoitteiden kautta.

Talousarvion on käyttötalousosa on bruttositova pääsääntöisesti palvelualueittain, paitsi kaupunginhallituksen toimialalla talousarvio sitoo toimielintasolla. Bruttositova erä eli määräraha tai tuloarvio on yksinään valtuustoon nähden sitova. Nettositovaksi on määriteltä Lupa- ja valvontatoimialan palvelualueet sekä Elinvoimatoimialaan sisältyvät Kulttuuri sekä Yritykset ja työ -palvelualueet. Nettositovuudessa valtuustoon nähden sitovaa on ao. tehtävän(palvelualueen) toimintakate (nettomenot).

Investointiosassa sitovia ovat palvelualueen määräraha ja tuloarvio, paitsi kaupunginhallituksen toimialalla talousarvio sitoo toimielintasolla. Hankkeille, joiden kustannusarvio on vähintään 1,5 milj. euroa, on osoitettu oma määräraha, joka on valtuustoon nähden sitova.

Kirjassa esitetään määrärahojen ja tuloarvioiden sekä sitovien tavoitteiden toteutuminen valtuustoon nähden sitovalla tasolla. Tehtävien numerointi viittaa talousarvion ja kirjanpidon numerointiin.

2.1 Käyttötaloulososan toteutuminen

Yhteiset palvelut

	TP 2018 1000€	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvion muutokset	Talousarvio muut. jälkeen	Toteutuma 2019	Poikkeama	Tot%
TOIMINTATUOTOT							
Myyntituotot	1 046	1 100 800	0	1 100 800	1 020 199,33	80 600,67	92,7
Maksutuotot	0	0	0	0	369,60	-369,60	0,0
Tuet ja avustukset	315	315 000	9 900	324 900	304 057,44	20 842,56	93,6
Muut toim.tuotot	3	4 100	0	4 100	3 030,79	1 069,21	73,9
Toimintatuotot	1 364	1 419 900	9 900	1 429 800	1 327 657,16	102 142,84	92,9
TOIMINTAKULUT							
Henkilöstökulut	-2 055	-2 260 600	-24 600	-2 285 200	-2 185 262,92	-99 937,08	95,6
Palvelujen ostot	-2 615	-3 014 600	350 000	-2 664 600	-2 480 309,40	-184 290,60	93,1
Aineet, tarvikkeet	-53	-56 900	0	-56 900	-58 659,41	1 759,41	103,1
Avustukset	0	0	0	0	-150,00	150,00	0,0
Vuokratulot	-164	-216 100	0	-216 100	-195 353,51	-20 746,49	90,4
Muut toim.kulut	-11	-20 000	0	-20 000	-51 977,91	31 977,91	259,9
Toimintakulut	-4 897	-5 568 200	325 400	-5 242 800	-4 971 713,15	-271 086,85	94,8
TOIMINTAKATE	-3 533	-4 148 300	335 300	-3 813 000	-3 644 055,99	-168 944,01	95,6
Rah.tuotot ja-kulu	19	13 000	0	13 000	16 094,17	-3 094,17	123,8
VUOSIKATE	-3 514	-4 135 300	335 300	-3 800 000	-3 627 961,82	-172 038,18	95,5
Poistot ja arvonal.	-169	-235 500	0	-235 500	-137 819,37	-97 680,63	58,5
TILIK. TULOS	-3 683	-4 370 800	335 300	-4 035 500	-3 765 781,19	-269 718,81	93,3

KESKUSVAALILAUTAKUNTA

110 VAALIT

Talousarvion toteutuminen

100 VAALIT

	TP 2018 1000€	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvion muutokset	Talousarvio muut. jälkeen	Toteutuma 2019	Poikkeama	Tot%
TULOT	35	60 000	0	60 000	69 146,00	-9 146,00	115,2
MENOT	-42	-160 500	0	-160 500	-85 080,56	-75 419,44	53,0
NETTO	-6	-100 500	0	-100 500	-15 934,56	-84 565,44	15,9

TARKASTUSLAUTAKUNTA

105 ULKOINEN TARKASTUS

Vastuuhenkilö: tarkastuslautakunnan puheenjohtaja Aimo Bonden

Tarkastuslautakunta arvioi valtuuston asettamien toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumista kaupungissa ja kaupunkikonsernissa sekä kiinnittää huomiota toiminnan, toimintatapojen ja palvelujen järjestämisen tarkoituksenmukaisuuteen, laillisuuteen sekä julkisen luotettavuuden turvaamiseen. Tarkastuslautakuntaan kuuluu viisi jäsentä. Toimielimen sihteerinä sekä asioiden valmistelijana toimii kaupunginlakimies.

Arvioinnistaan lautakunta laatii vuosittain arviointikertomuksen valtuustolle. Arviointikertomus käsitellään valtuustossa tilinpäätöksen yhteydessä. Vuoden 2018 arviointikertomus al-lekirjoitettiin ja luovutettiin valtuustolle toukokuussa 2019.

Tarkastuslautakunta kilpailutti vuosien 2019-2024 tilintarkastuksen ja valtuusto päätti palvelun ostamisesta JHTT-yhteisö BDO-Audiator Oy:ltä 19.8.2019 § 30.

Tilintarkastaja tarkastaa, onko kaupungin hallintoa hoidettu lain ja valtuuston päätösten mukaisesti, ovatko tilinpäätöksen, konsernitilinpäätöksen ja valtionosuuksien perusteista annetut tiedot oikeita, sekä onko sisäinen valvonta järjestetty asianmukaisesti. Tilintarkastajan panos lakisääteisen tilintarkastuksen suorittamiseksi on 40 päivää vuodessa.

Talousarvion toteutuminen

105 ULKOINEN TARKASTUS

	TP 2018 1000€	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvion muutokset	Talousarvio muut. jälkeen	Toteutuma 2019	Poikkeama	Tot%
MENOT	-67	-65 500	0	-65 500	-56 808,98	-8 691,02	86,7
NETTO	-67	-65 500	0	-65 500	-56 808,98	-8 691,02	86,7
POISTOT	0	0	0	0	-451,75	451,75	0,0

Ulkoiselle tarkastukselle ei ole erikseen asetettu sitovia tavoitteita.

KAUPUNGINHALLITUS

110 KAUPUNGINHALLITUKSEN TOIMIALA

Vastuuhenkilö Hallinto- ja kehitysjohtaja Sinikka Malin

Yleishallinnon tehtävä koostuu valtuuston ja hallituksen päätöksenteosta ja sen edellyttämästä valmistelusta, suunnittelusta ja täytäntöönpanosta. Muita sisäisen palvelun osatehtäviä ovat keskityt talous-, henkilöstö-, ict- ja posti- ja telepalvelut. Lisäksi tehtävään kuuluvat maakunnallinen yhteistyö, ystävyyskaupunkitoiminta ja osuus valtion verohallinnon kustannuksiin.

Talousarvion toteutuminen

110 KAUPUNGINHALLITUKSEN TOIMIALA

	TP 2018 1000€	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvion muutokset	Talousarvio muut. jälkeen	Toteutuma 2019	Poikkeama	Tot%
TULOT	1 349	1 372 900	9 900	1 382 800	1 274 699,87	108 100,13	92,2
MENOT	-4 788	-5 342 200	325 400	-5 016 800	-4 829 918,15	-186 881,85	96,3
NETTO	-3 440	-3 969 300	335 300	-3 634 000	-3 555 218,28	-78 781,72	97,8
POISTOT	-115	-235 500	0	-235 500	-137 367,62	-98 132,38	58,3
ARVONAL.	-54	0	0	0	0,00	0,00	0,0

Strateginen perustavoite:

Kasvu

Uudistuva työ

Hyvä palvelukokemus – asiakas keskiössä

Talouden tasapaino ja resurssiviisuus

Tavoite:

Talouden tasapainottamis-ohjelma toteutuu

Arviointikriteerit/mittari:

Ohjelmassa tavoitteeksi asetettu €-määrinen tuloskehitys

Tavoitetaso:

Toimintakate 2017-2019 laskenut -1 997 900€ (koko kaupunki)

Toteuma:

Tavoite ei ole toteutunut; toimintakate on heikentynyt 2,2 M€ vuodesta 2017

SELVITYS SISÄISEN VALVONNAN JÄRJESTÄMISESTÄ

Sääntöjen, määräysten ja päätösten noudattaminen

Yhteisissä palveluissa sisäistä valvontaa on toteutettu mm. laskujen hyväksymisvaltuuksien muodossa. Kaupunginhallitukseen nähden on pidetty säännöllisesti hallinto- ja kehitysjohtajan sekä kaupunginjohtajan ajankohtaiskatsauksia, lisäksi viranhaltijapäätökset ovat olleet toimielimen nähtävänä. Toimintaa on kehitetty niin, että viranhaltijapäätökset julkaistaan myös kaupungin www-sivuille.

Tavoitteiden toteutuminen, varojen käytön valvonta, tuloksellisuuden arvioinnin pätevyys ja luotettavuus

Sitovien tavoitteiden toteutumista on seurattu kuukausiseurannan lisäksi osavuositarkastuksissa ja tilinpäätöksen yhteydessä. Pääkassanhoitaja valvoo alatilittäjiä ja tilintarkastusyhteisö kohdistaa tarkastuksia pääkassaan.

Riskienhallinnan järjestäminen

Kaupunkitasoinen tietosuojaja- ja tietoturvaohjeistus sekä koulutus kuuluvat yhteisten palveluiden tehtäviin. Tämän lisäksi toimialoilla on omia syventäviä ohjeita ja koulutuksia sekä seurantajärjestelmiä. Tietosuojan ja -turvan tärkeys ja riskialttius on todettu riskienarvioinnissa ja toimenpiteitä ajantasaisten tietoturva ja tietosuojakäytänteiden eteen jatketaan.

Vähenevien henkilöstöresurssien myötä on aloitettu yhteisten palveluiden kokoaminen. Toimistohenkilöstön yhteen kokoamisella vastataan olemassa olevaan varahenkilörisktiin.

Koko kaupungin omaisuuden, toimintojen ja henkilöstön vakuutusturvasta on sopimus If-vakuutusyhtiön kanssa. Kullakin vakuutuksella on vastuuhenkilönsä (hyväksyjä), ja vakuutusturvakokonaisuutta tarkastellaan vuosittain sopimussuhteessa olevan vakuutusmeklarin kanssa.

Omaisuuden hankinnan, luovutuksen ja hoidon valvonta

Hankintaohjeiden noudattamista valvotaan laskujen hyväksyntämenettelyssä.

Omaisuuden luovuttamisen toimivalta on delegoitu kaupunginhallituksen toimintaohjeessa.

Sopimustoiminta

Vuoden aikana yhteisiin palveluihin on palkattu määräaikainen hankinta-asiantuntija, jonka tehtävänä on kartoittaa kaupungin hankinnat, luoda hankintaohjeistus sekä toimintamalli. Hankintoihin liittyvien sopimuksien kartoitus on käynnistetty, samoin hankintatyöryhmä on aloittanut toimintansa.

Asianhallintajärjestelmän sopimukset-osiossa ylläpidetään tietoa sopimusten vastuuhenkilöstä, ja järjestelmä muistuttaa vastuuhenkilöä tarkasteluajankohdista.

Sosiaali- ja terveyslautakunnan toimiala

Vastuuhenkilö Sosiaali- ja terveysjohtaja Kirsi Korttila

	TP 2018 1000€	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvion muutokset	Talousarvio muut. jälkeen	Toteutuma 2019	Poikkeama	Tot%
TOIMINTATUOTOT							
Myyntituotot	5 003	5 062 700	0	5 062 700	5 548 790,16	-486 090,16	109,6
Maksutuotot	5 515	5 519 000	0	5 519 000	5 038 541,90	480 458,10	91,3
Tuet ja avustukset	303	183 000	45 200	228 200	205 960,27	22 239,73	90,3
Vuokratuotot	881	898 700	0	898 700	856 262,74	42 437,26	95,3
Muut toim.tuotot	92	136 700	0	136 700	212 359,88	-75 659,88	155,3
Toimintatuotot	11 794	11 800 100	45 200	11 845 300	11 861 914,95	-16 614,95	100,1
TOIMINTAKULUT							
Henkilöstökulut	-23 595	-23 975 100	-149 000	-24 124 100	-23 716 893,97	-407 206,03	98,3
Palvelujen ostot	-46 491	-46 174 800	0	-46 174 800	-49 518 018,20	3 343 218,20	107,2
Aineet, tarvikkeet	-2 030	-2 097 700	0	-2 097 700	-2 081 660,05	-16 039,95	99,2
Avustukset	-4 492	-5 752 600	0	-5 752 600	-4 987 252,17	-765 347,83	86,7
Vuokratulot	-1 744	-2 017 900	0	-2 017 900	-1 830 896,22	-187 003,78	90,7
Muut toim.kulut	-409	-322 200	0	-322 200	-121 495,96	-200 704,04	37,7
Toimintakulut	-78 761	-80 340 300	-149 000	-80 489 300	-82 256 216,57	1 766 916,57	102,2
TOIMINTAKATE	-66 967	-68 540 200	-103 800	-68 644 000	-70 394 301,62	1 750 301,62	102,5
Rah.tuotot ja-kulu	0	0	0	0	-474,70	474,70	0,0
VUOSIKATE	-66 967	-68 540 200	-103 800	-68 644 000	-70 394 776,32	1 750 776,32	102,6
Poistot ja arvonal.	-912	-1 000 100	0	-1 000 100	-910 887,18	-89 212,82	91,1
TILIK. TULOS	-67 879	-69 540 300	-103 800	-69 644 100	-71 305 663,50	1 661 563,50	102,4

200 HALLINTO- JA TUKIPALVELUT

Vastuuhenkilö Sosiaali- ja terveysjohtaja Kirsi Korttila

Talousarvion toteutuminen

200 HALLINTO- JA TUKIPALVELUT

	TP 2018 1000€	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvion muutokset	Talousarvio muut. jälkeen	Toteutuma 2019	Poikkeama	Tot%
TULOT	1 095	1 116 000	0	1 116 000	1 159 549,27	-43 549,27	103,9
MENOT	-2 048	-2 206 400	0	-2 206 400	-2 161 974,65	-44 425,35	98,0
NETTO	-953	-1 090 400	0	-1 090 400	-1 002 425,38	-87 974,62	91,9
POISTOT	-158	-111 300	0	-111 300	-101 594,61	-9 705,39	91,3

Talousarvio toteutui hallinto- ja tukipalveluissa lähes suunnitellusti. Tulot ylittivät hieman, koska Päijät-Hämeen liitolta saatiin rahoitusta, jota ei oltu budjetoitu, yhteisen maakunnallisen järjestelmän käyttöönoton laajentamiseen Heinolan sosiaali- ja terveydenhuollon tietojen arkistointiin.

Strateginen perustavoite:

Osaava, riittävä ja hyvinvoiva henkilöstö

Tavoite:	Arviointikriteerit/mittari:	Tavoitetaso:
----------	-----------------------------	--------------

Asiakkaat saavat tarpeenmu- kaista palvelua	Asiakastyytyväisyys	85 % asiakkaista on tyytyväisiä saamaansa palveluun
Toteuma:		

Asiakkaat saavat tarpeenmukaista palvelua.

Vuonna 22018 pilottiyksiköissä testattu NPS-asiakastyytyväisyysmittari (Net Promoter Score -kysely) otettiin huhtikuussa 2019 käyttöön kaikissa sosiaali- ja terveystalveluiden yksiköissä. Kyselyssä selvitetään, kuinka todennäköisesti asiakas suosittelisi palvelua läheiselleen tai ystävälleen. Tavoite on, että kaikissa yksiköissä NPS ≥ 25 .

NPS-kyselyn tulkinta-asteikko on seuraava:

NPS-pisteet	tulos
< 0	huono
0 – 24	melko hyvä
25 – 29	hyvä
≥ 50	erittäin hyvä

Taulukko 1. Asiakastyytyväisyys toimintayksiköittäin v.2019 ja pilottiyksiköissä vv. 2018-2019

Yksikkö	NPS v. 2019	NPS v. 2018
Terveyskeskuksen vastaanottotoiminta		
- virka-aikana	64	72
- virka-ajan ulkopuolella	49	51
Erikoispoliklinikka	68	70
Vuodeosasto	63	
Suun terveydenhuolto	81	79
Terveysneuvontapalvelut	71	
Mielenterveys- ja päihdepalvelut	74	
Lapsiperheet		
- sosiaalipalvelu ja lastensuojelu	43	
- perhetyö	56	
Aikuisten sosiaalipalvelut	68	
Asiakasohjauspalvelut	73	
Vammaispalvelut	53	
Kotihoito	55	
Asumispalvelut*	46	
Rekrytointipalvelut		
- sisäiset asiakkaat	75	
- potilaat	100	

*Asumispalvelun Roidu-laite on ollut syyskuun ajan huollossa ja joulukuulta ei asukas/omaispalautteita kerätty johtuen Sahanniemen muutosta uusiin tiloihin.

Kuten taulukosta 1 voidaan havaita, vuodelle 2019 asetettu asiakastytyväisyyden tavoitetaso on saavutettu kaikissa toimintayksiköissä.

Muut toiminnalliset tiedot

Sosiaali- ja terveydenhuollon henkilöstön vaikea saatavuus realisoitui myös Heinolassa kesällä sekä vuodenvaihteessa. Toimintoja on jouduttu supistamaan, jotta henkilökunta on saatu riittämään kriittisimpiin palveluihin.

230 TERVEYSPALVELUT

Vastuuhenkilö johtava ylilääkäri Kirsi Timonen

Talousarvion toteutuminen

230 TERVEYSPALVELUT

	TP 2018 1000€	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvion muutokset	Talousarvio muut. jälkeen	Toteutuma 2019	Poikkeama	Tot%
TULOT	2 492	2 454 900	3 000	2 457 900	2 500 379,21	-42 479,21	101,7
MENOT	-37 967	-38 642 600	-9 700	-38 652 300	-41 043 954,64	2 391 654,64	106,2
NETTO	-35 475	-36 187 700	-6 700	-36 194 400	-38 543 575,43	2 349 175,43	106,5
POISTOT	-419	-581 600	0	-581 600	-507 760,66	-73 839,34	87,3

Terveyspalveluissa talousarvion toteutumisen erityisenä riskinä on ollut erikoissairaanhoidon toteuma. Sekä Päijät-Hämeen hyvinvointiyhtymän käyttö, että Coronarian tuottama erikoissairaanhoidon hoito ylittivät vuodelle 2019 varatun määrärahan. Tämän johdosta vuodelle 2019 haettiin lisämäärärahaa, minkä sosiaali- ja terveystalokunta käsitteli ja myönsi 26.11.2019: tuloarvio +134 200€, menomäärärahan ylitys 2 506 900€, netto 2 372 700. Valtuustokäsittelyssä edellä mainittu asia oli 17.2.2020. Koska talousarviomuutoksia voidaan tehdä vain talousarviovuoden aikana, valtuusto hyväksyi päätöksessään vuoden 2019 talousarvion sosiaali- ja terveystalokunnan tehtävän 230 Terveyspalvelut tuloarvion ja menomäärärahan ylittymisen edellä mainituilla euromäärillä.

Strateginen perustavoite:		
<i>Hyvä aktiiviseksi toimijoiksi</i>		
Tavoite: Asiakkaille tehdään moniammatillinen kuntoutussuunnitelma ja he kuntoutuvat kotiin	Arviointikriteerit/mittari: Tehtyjen kuntoutussuunnitelmien määrä ja asiakkaalle arvoa tuottavan ajan mittaaminen	Tavoitetaso: Kaikille osaston kuntoutuspotilaille on tehty kuntoutussuunnitelma ja osastolla olevat potilaat saavat vähintään 5 tuntia arvoa tuottavaa aikaa vuorokaudessa
Asiakkaiden oma vastuu vahvistuu.	Hoitosuunnitelmien määrä	75 %:lla diabetesta, verenpainetauti tai sepelvaltimotautia sairastavilla on olemassa oleva hoitosuunnitelma
Toteuma:		

Asiakkaille tehdään moniammatillinen kuntoutussuunnitelma ja he kuntoutuvat kotiin.

Vuodeosaston kuntoutuspotilaille tehdään moniammatillinen kuntoutussuunnitelma ja he kuntoutuvat pääosin kotiin.

Potilaat saivat arvoa tuottavaa aikaa osastolla 11B keskimäärin 5 h 6 min/ asiakas vuorokaudessa ja osastolla 11 K keskimäärin 5h 7 min/asiakas vuorokaudessa.

Asiakkaiden oma vastuu vahvistuu.

Strateginen perustavoite: <i>Kustannusten hallinta</i>		
Tavoite: Vanhukset voivat asua koto- naan mahdollisimman pitkään	Arviointikriteerit/mittari: Niiden säännöllisen kotihoi- don asiakkaiden määrä, joi- den luona käydään 90 käyn- tiä tai enemmän kuukau- dessa osuus kaikista sään- nöllisen kotihoidon asiak- kaista nousee 2 % Raskaan asumispalvelun tarve on mahdollisimman ly- hytaikainen	Tavoitetaso: 18 % Enintään 2.5 v raskaassa hoivassa
Kanervalan toiminta jatkuu vielä vuoden 2019 ajan. Asiakkaat siirtyvät muihin asuntoihin 31.12.2019 loppuun mennessä. Alkuvuodesta 2019 a) päivitetään Kanervalan asukkaiden hoito- ja palvelusuunnitelmat		

asumisratkaisu osalta yhteistyössä asiakkaan ja hänen omaistensa kanssa b) asiakkaalle turvataan asumispaikka Heinolassa c) Heinolassa nyt toimivien asumispalvelujen tuottajien kanssa selvitetään Kanervalan asukkaiden sijoittumismahdollisuudet tarjolla oleviin palveluasuntoihin ja sovi- taan menettelytavoista (palveluseteli) sekä siirtymisen aikatauluista d) kohdan c selvityksen tulokset viedään sosiaali- ja terveyslautakunnan ja kaupunginhallituksen käsiteltäväksi maaliskuun loppuun mennessä		
Toteuma:		

Vanhukset voivat asua kotonaan mahdollisimman pitkään.

Niiden säännöllisen kotihoidon asiakkaiden määrä, joiden luona käydään 90 käyntiä tai enemmän kuukaudessa osuus kaikista säännöllisen kotihoidon asiakkaista on joulukuun 2019 tilanteen mukaan 17,7 %, joten asetettu tavoitetaso 18 % lähes toteutui. Joulukuussa näistä asiakkaista, joiden luona olisi ollut 90 käyntiä tai enemmän kuukaudessa, oli viisi sairaalassa tai arviointijaksolla. Jos he olivat olleet kotihoidossa, niin vastaava luku olisi ollut 19,9 %. Raskaammissa asumispalveluissa asiakkaat olivat n.2,7v.

Kanervalan toiminta jatkui vuoden 2019 loppuun. Asiakkaat siirtyivät muihin asuntoihin 31.12.2019 loppuun mennessä.

280 SOSIAALIPALVELUT

Vastuuhenkilö sosiaalipalvelujohtaja Eija Leino

Talousarvion toteutuminen

280 SOSIAALIPALVELUT

	TP 2018 1000€	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvion muutokset	Talousarvio muut. jälkeen	Toteutuma 2019	Poikkeama	Tot%
TULOT	1 648	1 720 000	2 700	1 722 700	1 538 871,25	183 828,75	89,3
MENOT	-15 920	-16 243 200	-5 500	-16 248 700	-16 774 759,87	526 059,87	103,2
NETTO	-14 272	-14 523 200	-2 800	-14 526 000	-15 235 888,62	709 888,62	104,9
POISTOT	-28	-50 700	0	-50 700	-45 174,59	-5 525,41	89,1

Sosiaalipalveluiden käyttösuunnitelma vuodelle 2019 on ollut 16 248 700 €, joka on ylittynyt 526 059,87 € eli 3,24 prosenttia. Ylitys koostuu ostopalveluihin varattujen määrärahojen ylityksestä: vammaisten asumispalvelut (sekä oma toiminta että ostopalvelut), lastensuojelulaitokset ja mielen-terveyskuntoutujien asumispalvelut.

Talouteen vaikuttavia toiminnallisia muutoksia vuoden 2019 aikana on ollut Heinolan työvalmennuskeskus Oy:n toiminnan siirtyminen kaupungin omaksi toiminnaksi (erityisryhmien työ- ja päivätoiminta Rytm) 1.3.2019 lukien.

Strateginen perustavoite:		
<i>Osaava, riittävä ja hyvinvoiva henkilöstö</i>		
Tavoite: Asiakkaan palvelujen tarve on arvioitu asian edellyttämässä riittävässä laajuudessa.	Arviointikriteerit/mittari: Valmistuneet palvelutarpeenarvioinnit	Tavoitetaso: 100%
Asiakkailla on laadittu kirjallinen asiakassuunnitelma.	Laaditut asiakassuunnitelmat	100%
Toteuma:		

Asiakkaan palvelujen tarve on arvioitu asian edellyttämässä riittävässä laajuudessa.

Vammaispalveluiden asiakkaista 90 %:lle on tehty määrämuotoinen palvelutarpeen arviointi ja aikuisten sosiaalipalveluissa 87 %:lle asiakkaista. Kaikille uusille asiakkaille tehdään 100 prosenttisesti palvelutarpeenarviointi, mutta aikaisemmin asiakkuuteen tulleeille asiakasryhmä kerrallaan niin kauan, kun päädytään siihen, että kaikilla aikuisten sosiaalipalveluiden ja vammaispalveluiden asiakkailla on palvelutarpeen arviointi tehtynä.

Lapsiperheiden sosiaalipalvelut ja lastensuojelu -yksikössä palvelutarpeen arviointi ja mahdollinen lastensuojelun tarve on arvioitu 100%:sti. Päättäneitä palvelutarpeen arviointeja on ajalla vuonna 2019 yhteensä 303, joista 200 ei ole johtanut palveluun ja 103 lapsen osalta on alkanut joko sosiaalihuoltolain tai lastensuojelulain mukainen palvelu.

Asiakkailla on laadittu kirjallinen asiakassuunnitelma.

Vammaispalvelujen asiakkaista 91 %:lle prosentille on tehty asiakas-/palvelusuunnitelma määrämuotoisesti ja aikuisten sosiaalipalveluissa 93 %:lle asiakkaista. Mielenterveys- ja päihdehuollon asumispalveluissa oleville asiakkaille on tehty kaikille asiakassuunnitelma. Kaikille uusille asiakkaille tehdään asiakassuunnitelma, mutta aikaisemmin asiakkuuteen tulleeille asiakasryhmä kerrallaan niin kauan, kun päädytään siihen, että kaikilla aikuisten sosiaalipalveluiden ja vammaispalveluiden asiakkailla on asiakassuunnitelma tehtynä.

Lapsiperheiden sosiaalipalvelut ja lastensuojelu -yksikössä on suunnitelmallisen työskentelyn piirissä yhteensä 213 lasta. Heistä sosiaalihuoltolain mukaisessa asiakkuudessa on 72 lasta/nuorta, joille on laadittu asiakassuunnitelma. Lastensuojelun asiakkuudessa (avo-, sijais- ja jälkihuolto) on 141 lasta/nuorta, joille on laadittu asiakassuunnitelmat.

SELVITYS SISÄISEN VALVONNAN JÄRJESTÄMISESTÄ

Sääntöjen, määräysten ja päätösten noudattaminen

Hyvä hallintotapa on pääsääntöisesti toteutunut organisaation toiminnassa ja päätöksenteossa.

Sosiaali- ja terveyslautakunta on suorittanut sisäistä valvontaa yleisellä tasolla mm. sosiaali- ja terveysjohtajan ajankohtaistarkastusten yhteydessä. Lautakunta on suorittanut valvontaa myös pyytämällä erilaisia selvityksiä toiminnasta.

Tavoitteiden toteutuminen, varojen käytön valvonta, tuloksellisuuden arvioinnin pätevyys ja luotettavuus

Määrärahojen ja sitovien tavoitteiden toteutumista on seurattu osavuosikatsauksissa ja tilinpäätöksen yhteydessä annettujen ohjeiden mukaan.

Suoriteperusteiden budjetointi on ollut käytössä koko sosiaali- ja terveystoimessa ja sitä on hyödynnetty tuottavuuden ja laadun parantamiseksi. Suoriteperusteisen budjetoinnin tuottaman talous- ja suoritetiedon raportoinnin kehittämistä jatkettiin ja tavoitteena on saada se käyttöön kokonaisuudessaan vuonna 2020.

Neljässä sosiaali- ja terveystoimialan toimintayksikössä käynnistettiin yhteisöohjautuvaan toimintakulttuuriin tähtäävä kehittämistyö. Tarkoitus on laajentaa yhteisöohjautuvaa toimintamallia vuoden 2020 aikana uusiin toimintayksiköihin.

Soten asiakas- ja potilastietojärjestelmien pääkäyttäjäpalvelun ulkoistus vuoden 2018 alusta on aiheuttanut edelleen haasteita sekä toiminnalle että taloudelle ja kuormittanut edelleen myös esimiehiä. Samoin kaupungin ICT-palveluiden muutos on lisännyt esimiesten työtä myös sellaisissa ICT-asioissa, missä esimiehet eivät ole asiantuntijoita.

Riskienhallinnan järjestäminen

Toiminnan järjestämisen riskienhallinnassa on käytössä turvallisuussuunnitelmat. Eri kiinteistöissä on suoritettu terveyshaittojen kartoitusta, lähinnä sisäilman osalta ja niistä on raportoitu tekniselle toimelle korjaustoimenpiteiden toteuttamiseksi.

Sosiaali- ja terveys toimiala toteuttaa riskienhallintaa osana talous- ja toimintasuunnittelua ja arviointia. Riskienhallinnan vastuut on määriteltä, mutta riskienhallinnan asiantuntemuksessa on koettu olevan puutteita.

Henkilöstön rekrytoinnissa on ollut ajoittain vaikeuksia. Aiemmin haasteena ovat olleet lähinnä erityistyöntekijät. Vuonna 2019 hoitohenkilöstön saatavuus nousi esiin uutena ongelmana. Erityisesti vuosilomasijaisten ja muiden määräaikaisten henkilöiden saaminen vaikeutui merkittävästi.

HaiPro-ilmoitusten tarkoituksena on saada tietoa potilaille/asiakkaille/työntekijöille tapahtuvista läheltä piti- ja haittatapahtumista. Saadun tiedon perusteella voidaan tunnistaa riskialttiit toimintaprosessin vaiheet sekä oppia ja kehittää turvallisia toimintatapoja. Vuonna 2019 HaiPro-järjestelmän kautta on tehty yhteensä 1145 ilmoitusta. Ilmoituksia on tehty 170 kpl eli 13 prosenttia vähemmän kuin edellisvuonna. Tehdyistä HaiPro-ilmoituksista 851 (laskua ed. vuoteen verrattuna 19 prosenttia) liittyi potilasturvallisuuteen, 254 työturvallisuuteen ja 40 tietoturva-asioihin. Tietoturvailmoitusten määrä kasvoi 10 ilmoituksella. Potilaiden/asiakkaiden/omaisten tekemiä ilmoituksia ei vuonna 2019 tullut lainkaan.

Omaisuuksien hankinnan, luovutuksen ja hoidon valvonta

Sosiaali- ja terveystoimialan alaisissa investoineissa ja palveluissa on hankinnat kilpailutettu. Hankinnoissa tehdään merkittävää yhteistyötä maakunnallisesti. Hankinnat on suoritettu talousarvion puitteissa hankintaohjeessa mainittujen määräraharajojen ja vastuiden puitteissa.

Sosiaali- ja terveys toimialan hallinnossa toimii asiantuntija, joka koordinoi kaikilla soten palvelualueilla tehtäviä hankintoja.

Sopimustoiminta

Sosiaali- ja terveystointa koskevat sopimukset on viety atk-pohjaiseen sopimusten hallintajärjestelmään.

Sopimusten ehtojen noudattamista arvioidaan tilaajan ja tuottajien seurantalavereissa, ohjausryhmissä sekä mahdollisista poikkeamaepäilyistä raportoitaessa.

Elinvoimalautakunnan toimiala

Vastuuhenkilö: elinvoimajohtaja Heikki Mäkilä

	TP 2018 1000€	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvion muutokset	Talousarvio muut. jälkeen	Toteutuma 2019	Poikkeama	Tot%
TOIMINTATUOTOT							
Myyntituotot	270	231 000	62 500	293 500	335 446,56	-41 946,56	114,3
Maksutuotot	958	707 500	0	707 500	1 042 906,77	-335 406,77	147,4
Tuet ja avustukset	511	830 000	-45 900	784 100	463 393,42	320 706,58	59,1
Vuokratuotot	1 133	1 148 000	0	1 148 000	585 375,11	562 624,89	51,0
							4
Muut toim.tuotot	3 469	13 400	0	13 400	557 324,58	-543 924,58	159,1
Toimintatuotot	6 340	2 929 900	16 600	2 946 500	2 984 446,44	-37 946,44	101,3
Valmistus omaan käyt	16	2 000	0	2 000	9 040,16	-7 040,16	452,0
TOIMINTAKULUT							
Henkilöstökulut	-2 458	-3 296 200	249 700	-3 046 500	-2 749 333,70	-297 166,30	90,2
Palvelujen ostot	-1 283	-1 408 900	-7 300	-1 416 200	-1 421 154,22	4 954,22	100,3
Aineet, tarvikkeet	-164	-166 800	-13 300	-180 100	-220 710,28	40 610,28	122,5
Avustukset	-1 830	-1 880 800	0	-1 880 800	-1 807 929,43	-72 870,57	96,1
Vuokratulot	-349	-337 700	-34 900	-372 600	-410 658,88	38 058,88	110,2
Muut toim.kulut	-123	-93 000	0	-93 000	-89 584,53	-3 415,47	96,3
Toimintakulut	-6 208	-7 183 400	194 200	-6 989 200	-6 699 371,04	-289 828,96	95,9
TOIMINTAKATE	148	-4 251 500	210 800	-4 040 700	-3 705 884,44	-334 815,56	91,7
Rah.tuotot ja-kulu	0	0	0	0	-16 473,51	16 473,51	0,0
VUOSIKATE	148	-4 251 500	210 800	-4 040 700	-3 722 357,95	-318 342,05	92,1
Poistot ja arvonal.	-65	-120 300	-4 800	-125 100	-234 524,88	109 424,88	187,5
TILIK. TULOS	83	-4 371 800	206 000	-4 165 800	-3 956 882,83	-208 917,17	95,0

300 YRITYKSET JA TYÖ

Vastuuhenkilö elinvoimajohtaja Heikki Mäkilä

Talousarvion toteutuminen

	TP 2018 1000€	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvion muutokset	Talousarvio muut. jälkeen	Toteutuma 2019	Poikkeama	Tot%
TULOT	644	963 000	9 500	972 500	608 213,91	364 286,09	62,5
MENOT	-3 674	-4 737 400	233 800	-4 503 600	-4 009 663,40	-493 936,60	89,0
NETTO	-3 030	-3 774 400	243 300	-3 531 100	-3 401 449,49	-129 650,51	96,3
POISTOT	-4	0	-4 800	-4 800	-156 399,78	151 599,78	3 258,3

Strateginen perustavoite: <i>Tulopohjan vahvistaminen</i>		
Tavoite/työllisyyspalvelut Aktivointiasteen nostami- nen työllisyydenhoidossa	Arviointikriteerit/mittari: TE-toimiston raportoima aktivointiaste Heinolassa	Tavoitetaso: 27% vuoden 2019 lopussa (nykytaso n. 23%)
Tavoite/elinkeinopalvelut: Sijoittumismarkkinointi luo	Kontaktoidut potentiaaliset yritykset	10 000 kpl

kysyntää yritysten sijoittumiselle Heinolaan		
Tavoite/elinkeinopalvelut: Heinola tunnistetaan kiinnostavana asuinpaikkana	Kohderyhmille suunnatut "top of mind" -kyselyt	Heinola näyttäytyy kohderyhmille suunnatussa top 10-listassa
Toteuma: Aktivointiaste joulukuussa 2019: 19.4% => ei toteutunut Sijoittumismarkkinoinnissa henkilökohtaisesti kontaktoituja yrityksiä (sähköposti + puhelu) 10 000 kpl, minkä lisäksi yritysjohdolle kohdennettua some-markkinointia, jolla tavoitettiin 16 000 yritystä => toteutunut Heinola sijalla 13 (EPSI rating) => ei toteutunut		

Tavoitteiden toteutumien arviointia

Työllisyyspalvelut:

Aktivointiasteen alaisuus oli selvä pettymys. Hyvänä puolena työllisyydenhoidossa on kuitenkin se, että taloudellinen tulos oli budjetoitua parempi ja työmarkkinatuen kuntaosuuksien kustannukset laskivat edelleen. Syksyllä käytettiin paljon aikaa työllisyydenhoidon kuntakokeiluasioihin. TE-toimisto ilmoitti kesällä Heinolan toimiston lakkauttamisesta, mikä vaikutti myös käytännön toimintaan, ennen kaikkea työllisyydenhoidon uuden yhteisen toimintamallin suunnittelun kautta. Aikuisten ja nuorten työpajat yhdistyivät työpaja Torpaksi 1.7.2019, ja kyseinen yhdistyminen on vaatinut ja vaatii edelleen toimintatapojen yhtenäistämistä ja kehittämistä. Tila-asioiden suunnittelu ja yhteisiin tiloihin siirtymisen valmistelu vaikutti myös työpanokseen. Keskeinen tekijä aktivointiasteen nostamisessa on kuntouttavan työtoiminnan volyymien voimakas lisääminen. Torpan osalta siihen on valmistauduttu ohjaus- ja valmennusresurssien ja minityöpaja-toimintamallin kehittämisen avulla. Siten pystytään ottamaan vastaan huomattavasti nykyistä suurempi määrä asiakkaita. Tämä ei ehtinyt vaikuttaa vielä vuonna 2019. Myös sote-lautakunta mahdollisti palvelutarjonnan lisäämisen päättämällä kuntouttavan työtoiminnan palvelusetelistä joulukuussa. Palveluseteli tulee käyttöön huhtikuussa 2020. Edellytyksiä volyymien kasvuun on siis rakennettu, ja jatkossa onkin oleellista, että sote-toimialalta ja TE-toimistosta ohjautuu mahdollisimman paljon asiakkaita näihin kanaviin, ja että palvelusetelitoiminta todella käynnistyy.

Elinkeinopalvelut:

Sijoittumismarkkinoinnin osalta tavoite oli kontaktoida 10 000 sellaista yritystä, joilla voisi talouslukujen, toimialan ja sijainnin perusteella olla potentiaalista kiinnostusta sijoittua Heinolaan. Tavoiteltu määrä saavutettiin. Toimintatapana oli lähettää sähköpostitse aineisto ja ottaa sen jälkeen yhteys puhelimitse. Käytäntö on osoittautunut toimivaksi, vaikka onkin luonnollista, että tällainen yhteydenotto tuskin koskaan yksin on syy sijoittua Heinolaan. Enemminkin tällä tavoin saadaan kiinni ennen kaikkea yrityksiä, joilla on jo suunnitelmia sijoittua lähemmäs pääkaupunkiseudun markkinoita. Yhteydenoton avulla saadaan herätetyksi kiinnostus nimenomaan Heinolaan sijoittumispaikkana. Sijoittumismarkkinoinnin tukena on ollut some-kampanjoita, businessheinola.fi-nettisivut on uudistettu, on tehty sähköisiä esitteitä jne.

Asumisen markkinoinnissa some-aktiivisuutta lisättiin huomattavasti, toteutettiin lukuisa määrä erilaisia kampanjoita, houkuteltiin ihmisiä Heinolan tapahtumiin, välitettiin positiivisia uutisia ja toistettiin Heinolan vahvuuksia ja vetovoimatekijöitä. Kesälehteä jaettiin kesäteatterin ja paikallisjakelun lisäksi kotitalouksiin Lahden alueella ja pääkaupunkiseudulla. Osallistuimme Kouvola-asuntomessuille yhteisosastolla Hollolan ja Asikkalan kanssa. Heinola-kärkiä tuotiin esille myös laajan näkyvyyden saavuttaneessa sisältömarkkinointikampanjassa Sanoman verkostossa, mm. Ilta-Sanomissa ja HS.fi:ssä

sekä muutamissa printtimedioissa. Asumisen markkinointia on osaltaan myös vapaa-ajan asuminen, ja neljän vapaa-ajan tontin myymistä vauhdittamaan käytettiin myös Heinolan vahvuuksista kertovaa digikampanjaa. Syksyn aikana tehtiin myös asukaskysely ja alettiin valmistautua vuoden 2020 asukasmarkkinointiin asukaspersoonien määrittelyn avulla osana markkinointistrategiaa. Sitovana tavoitteena oli, että Heinola näyttäytyisi kymmenen kärjessä-asumiskohteena. Tavoitetta ei saavutettu EPSI rating-tutkimuksen perusteella, jonka mukaan Heinola on ainakin asukastyytyväisyyden perusteella sijalla 13, vaikka sijoitus onkin parantunut kolme sijaa. Tulos on tulkinnanvarainen muuttohalukkuuden näkökulmasta, mutta kuitenkin nettomuuttolukemat olivat vuonna 2019 selkeästi edellisvuotta paremmat, vaikkakin edelleen lievästi negatiiviset.

Muut toiminnalliset tiedot

Työllisyydenhoidossa toteutettiin hyväksyttyä työllisyydenhoitosuunnitelmaa. Heinola-lisää uudistettiin työllistämiseen kannustavammaksi, ja sen suosio lisääntyi selvästi. Jyränkölän settlementin RoHeVa-hanke päättyi vuoden aikana, ja sille perustettu jatkohanke sai myönteiset rahoituspäätökset loppuvuodesta. Työllisyydenhoidon yhteistyö yrityspuolen kanssa tiivistyi, ja syksyllä jätettiin yhteinen hakemus, jolla tavoitellaan nuorten kiinnittymistä työelämään. Hanke on saanut myönteisen rahoituspäätöksen.

Elinkeinotoiminnassa oli vilkas vuosi. EU:n ohjelmakauden loppuvaihe näytti tekevän hankerahoituksen saamisesta vaikeaa, mutta siitä huolimatta onnistuttiin varmistamaan rahoitus useammalle bio- ja kiertotalousekosysteemin kehittämishankkeelle. LAMKin eli nykyisen LABin kanssa allekirjoitettiin yhteistyösopimus, jonka avulla kaupunki saa käyttöönsä projektipäällikköresursseja ja LABin sekä LUTin asiantuntijoita. Heinolalaisten yritysten mahdollisuus hyötyä LABin TKI-osaamisesta helpottuu tämän avulla. Heinolassa käynnistettiin ja toteutettiin useita teollisia investointihankkeita. Entistä enemmän toimenpiteitä kohdistettiin osaavan työvoiman hankintaan erilaisin kampanjoin ja mm. seutukaupunkiverkon hanketoimintaa hyödyntäen. Invest in-hankesalkkua kehitettiin ja liitettiin mukaan Fortumin Bio2x-hankkeeseen tavoitteena saada lähivuosina Heinolaan Fortumin biokylä ja muita teollisia investointeja.

Matkailun osalta merkittäviä asioita olivat Kimolan kanavaaurakan saaminen lähes valmiiksi sulkujärjestelmän testauksia lukuunottamatta, tiivistyvä yhteistyö Vierumäki Resortin kanssa, Salpausselkä Geopark-hankkeen edistäminen ja valmistautuminen virallisen Unesco Global Geopark-statusen hakuun. Vuosi oli myös ensimmäinen Heinolan ja Lahti Regionin yhteistyövuosi. Heinola on edustettuna eri matkailuhankkeiden ohjausryhmissä.

Lahti valittiin Euroopan ympäristöpääkaupungiksi 2021. Tämä on Lahden kaupungille elinvoimaprojekti. Heinolan kaupunki käynnisti yhteistyön Lahden kaupungin kanssa tavoitellen hyötyjä yrityksille, näkyvyyttä ja asukashyötyjä. Lahti valittiin Kuopion ja Jyväskylän kanssa myös uusiksi potentiaalisiksi MAL (maankäyttö, asuminen, liikenne) sopimuskumppaneiksi valtion kanssa, ja Heinola on sopinut olevansa mukana MAL-yhteistyössä. Kaupunki on osallistunut valtion kanssa käytävien neuvotteluiden valmisteluihin.

Heinolan kaupunki on ollut vuoden aikana mukana myös monenlaisissa verkostoissa, kuten Hämeen kauppakamarin valiokuntatyössä, maakunnan kasvuforumissa, Suomen vesitiehdistyksessä, Päijät-Hämeen kiertotalousryhmässä, ELYn ennakkointiryhmässä ja Kasvu Openissa.

Talousarvion toteutuminen

310 KULTTUURI

nettositova

	TP 2018 1000€	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvion muutokset	Talousarvio muut. jälkeen	Toteutuma 2019	Poikkeama	Tot%
TULOT	699	672 900	7 100	680 000	1 041 229,10	-361 229,10	153,1
MENOT	-1 216	-1 167 500	-39 600	-1 207 100	-1 326 667,68	119 567,68	109,9
NETTO	-518	-494 600	-32 500	-527 100	-285 438,58	-241 661,42	54,2
POISTOT	-33	-41 500	0	-41 500	-33 411,35	-8 088,65	80,5

Strateginen perustavoite: Vetovoimainen keskusta		
Tavoite: Matkailutoimiala ja matkailupalveluiden myynti kehittyy	Arviointikriteerit/mittari: Tarjolla oleva ryhmämatkapakettien määrä	Tavoitetaso: Kymmenen uutta matkailupakettia myynnissä
Tapahtumatarjonta elävöittää kaupunkia ympäri vuoden	Kaupungin järjestämien tapahtumien kävijämäärä	Yli 50 000 kävijää
Toteuma: Erilaisia uusia matkailupaketteja myynnissä yli 10 kpl => toteutunut Tapahtumien kävijämäärä n. 58 000 => toteutunut		

Kulttuuritoimi

Kulttuuripalveluiden tapahtumavuosi oli poikkeuksellisen hyvä. Kulttuuripalveluiden omien tapahtumien lisäksi kulttuuripalvelut olivat mahdollistamassa toistakymmentä muuta tapahtumaa.

WPK-talolla järjestettiin yhteistyössä konsertteja useiden eri tahojen kanssa. Tammikuussa WPK-talon lavalla kuultiin pianisti Olli Mustosen konsertti (yhteistyössä Heinolan tapahtumatoimisto). Helmikuussa Jään ja valon juhlan oheisohjelmana Vallu Lukan konsertti (yhteistyössä Vallu Lukka). Lokakuussa basso Jaakko Ryhäsen ja baritoni Jorma Hynnisen konsertti toteutettiin yhteistyössä Heinola-seuran kanssa. Näiden konserttien lisäksi Sinfonia Lahden kanssa yhteistyössä toteutettiin konsertit maaliskuussa ja marraskuussa. Heinolan valtuuskunnan 30v. juhlakonsertti järjestettiin marraskuussa ja Lahden kamarikuoron joulukonsertti joulukuussa.

Myös kesäteatterilla on järjestetty yhteistuotantona tapahtumia. Elokuussa Heinolan Karjalaseuran Karjalainen lauluilta keräsi noin 400 kävijää ja Syyskuun Heinola Love -konsertti (Heinolan kuoroyhdistys) oli loppuunmyyty.

Kesäteatterin kesä oli ennätysellinen 40 loppuunmyydyin esityksen myötä. Esityskaudella Pokka pitää -esityksen näki lähes 31.000 katsojaa. Yleisömäärä on suurin kesäteatterin

historiassa. Matkailuryhmien määrä lisääntyi ja yhteensä kesän aikana ryhmiä kävi teatterissa 259 kpl.

Elokuu alkoi perinteisten Heinolassa Jyrää ja Heinola Street Food -tapahtumien myötä. Elokuun lopussa juhlittiin kaupungin 180 vuotisjuhlaa näyttävästi Maaherranpuistossa, johon järjestettiin monipuolista ohjelmaa koko päiväksi. Ilta huipentui illalliseen taivaan alla, johon saapui lähes 400 ruokailijaa eväineen.

Kulttuuritoimiston tapahtumien kävijätilastot 2019

Kävijät	Tapahtuma
7.000	Jääfestivaalit, Rantapuisto
180	Sinfonia Lahti, WPK-talo
	Näkymätön näkyväksi -valokuvanäyttely, kulttuuritoimistossa
1.500	Kesän avaus, Heinolan tori
31.000	Pokka pitää, Heinolan kesäteatteri
400	Unikeonpäivä, Kylpylän rannassa
3.500	Street food Festival, WPK-talon pihassa
6.000	Junnut Jyrää & Heinolassa Jyrää
2.500	Heinola 180-vuotta, Illallinen taivaanalla, Maaherranpuisto
200	Legendat lavalla – Jorma Hynninen, Jaakko Ryhänen. WPK-talo
170	Sinfonia Lahti konsertti, WPK-talo
180	Heinolan Valtuuskunnan 30 v. juhlakonsertti, WPK-talo
1.500	Joulunavaus, Heinolan torilla
80	Itsenäisyyspäiväjuhla, WPK-talo
1.500	Wanhan ajan jouluku, WPK-talon piha
120	Wollcum yole! -joulukonsertti, WPK-talo
2.500	Ilotulitus, satama
58.330 yht.	

Kulttuuritoimiston matkailu- ja markkinointitoimenpiteet 2019

17.-20.1. Matkamessut
 14.2. Ryhmämyyntipäivät SUOMA Jyväskylä
 12.-14.4. Kotimaan matkailumessut Tampere
 5.6. Heinolan kesälehti, levikki 180.000
 23.9. Ryhmämyyntipäivät, Tampere
 24.9. ryhmämyyntipäivät, Lahti
 24.-27.10 Kirjamessut, Messukeskus Helsinki
 27.-29.10 Ryhmämyyntipäivät, Naantali
 28.-29.10 Pohjolan matkan asiakastilaisuus
 2.-3.10 Kätevä & tekevä -messut, Lahti

Lintutarha

Lintutarhalle myönnettiin 2019 valtionavustusta 50 000 €. Valtionrahoituksen saaminen pysyväksi on Lintutarhan keskeisenä tavoitteena.

Vesilintuhoitolan rakentaminen aloitettiin syksyllä 2019. Tällä investoinnilla Lintutarha saa asetuksen mukaiset hoitotilat vesilinnuille. Investointi rahoitetaan Lintutarhan saaman

testamentin, Heinolan kaupungin ja Päijänne Leaderin avulla. Hoitola valmistuu elokuussa 2020 ja se lisää selvästi talviajan matkailua Heinolassa.

Lintutarhalla järjestettiin vuoden aikana useita yleisötapahtumia. Näiden tarkoituksena on kerätä tukea lintutarhalle. Suosituin tapahtuma oli 6.4 järjestetty perinteinen ”pönttöpäivä”, sen aikana valmistetaan noin 300 linnunpönttöä. Mukana on useita yhteistyökumppaneita.

Vanha Lintutarha, josta toiminta alkoi 1963 purettiin marraskuussa. Rakennus oli niin huonossa kunnossa, ettei sitä kannattanut enää kunnostaa.

Hoidettavia lintuja pystyttiin ottamaan vähemmän vastaan kuin normaalisti. Ohjasimme niitä muihin hoitoloihin ja eläintarhoille. Tämä johtui uuden hoitolan rakennustöiden aiheuttamasta meluhaitasta. Petolintutarha on aivan uuden hoitolarakennuksen vieressä ja sen vuoksi sen ulkohäkit ovat kaikki tyhjillään.

320 MAANKÄYTTÖ

Vastuuhenkilö maankäyttöinsinööri Marko Siitari

Talousarvion toteutuminen

_320 MAANKÄYTTÖ

	TP 2018 1000€	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvion muutokset	Talousarvio muut. jälkeen	Toteutuma 2019	Poikkeama	Tot%
TULOT	5 013	1 296 000	0	1 296 000	1 344 043,59	-48 043,59	103,7
MENOT	-1 317	-1 278 500	0	-1 278 500	-1 379 513	101 013	107,9
NETTO	3 696	17 500	0	17 500	-35 469,88	52 969,88	-202,7
POISTOT	-28	-78 800	0	-78 800	-44 713,75	-34 086,25	56,7

Strateginen perustavoite: <i>Vetovoimainen keskusta</i>		
Tavoite: Sataman-Kylpylän alueella saadaan vetovoimaisia uusia toimintoja mm. ideakilpailun avulla	Arviointikriteerit/mittari: Toimijoiden osoittama kiinnostus	Tavoitetaso: Kylpyläkorttelin ja entisen maaherrankadun päiväkodin rakennusten aktiivinen uusiokäyttö
	Ehdotusten kehittämiskelpoisuus keskustan kokonaisvetovoiman kehittämisen kannalta	Kylpylänrannan ja sataman alueet aktiivista ja toiminnallista kaupunkitilaa
Toteuma: Kiinnostusta ilmeni sekä kaikkien rakennusten että koko alueen osalta, mutta vuoden 2019 aikana ei syntynyt uudenlaista aktiivikäyttöä. Toteutui osittain.		

Tavoitteiden toteutuman arviointia

Tavoitteen saavuttamiseksi järjestettiin idea- ja tarjouskilpailu, jonka tavoitteena oli kaupungin elinvoimaisuuden kehittäminen ja toiminnan ideoiminen saamalla avainpaikoilla kylpylän alueella olevat alueet ja rakennukset aktiiviseen, elinvoimaisuutta lisäävään käyttöön, joka varmistaisi rakennusten ylläpidon ja mahdollistaisi myös lisärakentamisen. Kilpailun tarkoitus oli kehittämisideoinnin lisäksi myydä kaupungille tarpeettomat entiset kylpylän rakennukset ja maaherrankadun päiväkodin rakennus.

Kilpailu toteutettiin etsimällä kiinnostuneita tarjoajia koko maan kattavalla mainoskampanjalla, jossa käytettiin sekä lehti-ilmoittelua että digiverkko kampanjointia. Kampanjoinnilla saavutettiin noin 3 miljoonan bruttonäkyvyys ja kilpailusivustoilla vieraili noin 20 000 kävijää.

Ideakilpailun ehdotuksissa toistuivat alueelle soveltuvat teemat kuten hyvinvointiin liittyvät toiminnot, kuten saunat, luontomatkailu, taide- ja käsityö, erilaiset tapahtumat, matonpesupaikat ja sosiaaliset olohuoneet. Useissa ehdotuksissa mainittiin Maaherranpuiston tenniskenttien alueen kehittäminen. Ideakilpailun tulosten julkistamisen jälkeen järjestetyssä ideapajassa pyrittiin löytämään jatkojalostuskohteita, joita olisi mahdollista alkaa toteuttamaan. Ensimmäisiksi kohteiksi valikoitui Maaherranpuiston leikkikentän ja tenniskenttien alue sekä kylpylän uimarannan saunatoiminnan laajenemisen mahdollistaminen.

Tarjouskilpailun osalta lopputuloksena oli, että kaikista rakennuksista saatiin tarjoukset, mutta toinen tarjoaja vetäytyi hankkeesta ja toisen kanssa neuvottelut ovat edelleenkin kesken. Tarjouskilpailu osoitti, että aktiivisella myynti- ja markkinointityöllä saadaan kiinnostusta heräämään, ja sen perusteella on myös varsin helppo jatkaa kiinnostuneiden toimijoiden hakua ja käydä neuvottelua niin kylpylän alueen osalta kuin muidenkin rakennusten ja kiinteistöjen osalta.

Muut toiminnalliset tiedot

Kiinteistöt ja mittaus

Trimble -paikkatieto-ohjelmiston kehityshankkeen ensimmäinen vaihe on mahdollistanut ohjelmiston käytön ilman työpöytäsovellusta. Kaupungin asemakaava-alueen kadut ja suurimmat väylät kuvattiin ja aineisto ladattiin viranomaiskäytössä olevaan Street Smart -katunäkymäsovellukseen.

Kiinteistönmuodostuksen ja tonttijakojen osalta on pystytty vastaamaan kysyntään ja toimitukset ovat valmistuneet ajallaan. Tonttikauppoja on tehty pääasiassa Korpinmaan ja Vasikkasaaren vuokrapalstoilla. Vuokrasopimuksia on uusittu kerros- ja omakotitalokohteissa. Maastossa on pystytty vastaamaan mittaustarpeen kysyntään kohtuullisesti, vaikka mittaryhmässä on ollut henkilöstövaihdoksia ja henkilöstövajautta lähes koko vuoden.

Kaavoitus

Laajalahti-Kouvolantie osayleiskaava sai lainvoiman 21.1.2020, joka täydentää Heinolan kaupungin yleiskaavatason suunnitelmallisuuden tilannetta, jossa tavoitteena on Heinolan kaupunkialueen saattamien aluevarausyleiskaavalliseksi. Työn alla on Hevossaaren yleiskaava, jossa on tehty mm. luonto-, melu- ja hulevesiselvityksiä. Kaava etenee selvitysten valmistuttua ehdotusvaiheeseen. Vierumäen, urheiluopiston ja Konniveden (VUK) yleiskaavan etenemisen kannalta merkittävää on urheiluopiston meneillään oleva uusi strategiatyö, jonka odotettaneen valmistuvan kesäksi 2020. Ala-

Räävelin rantaosayleiskaavassa on tehty täydentäviä selvityksiä rakennetun ympäristön- ja luonto- sekä maisema-arvojen osalta. Selvitysten valmistuttua yleiskaava etenee ehdotusvaiheeseen.

Merkittävimmistä asemakaavoista 668 / Akm Sinitaival eteläosa sai lainvoiman 3.4.2019 ja alueen rakentamissuunnittelu käynnistettiin välittömästi tämän jälkeen. 700 /Ak Tähtinimen kauppa-alueen asemakaavassa on tehty täydentäviä lisäselvityksiä ilmi tulleiden luontoarvojen osalta ja selvitetty liikennevaikutuksia. Lisäksi on selvitetty mahdollisuuksia sijoittaa vähittäiskaupan suuryksikön rakentamispaikka vaihtoehtoisille sijainneille mm. olemassa olevan kauppapaikan yhteyteen eri vaihtoehtojilla ja sijaintivaihtoehtoa Tähtiniemen keskivaiheille. Lisäksi on kartoitettu moottoritien kaupungin puoleisten alueiden mahdollisuuksia. Näistä ei kuitenkaan ole löytynyt toimijalle sopivaa vaihtoehtoa, vaan toimija on halunnut pitäytyä esittämällään paikalla. Näin ollen toimija selvittää mahdollisuuksia toteuttaa hankekonseptiaan luontoarvot huomioiden kaavaluonnoksessa esitetyille sijainnille.

Kaavoitus-toimintayksikkö on aloittanut kaupunkisuunnittelun kehittämistyön, jonka tarkoituksena on kaupungin strategian mukaisesti mm. asukkaiden ja toimijoiden osallistaminen kaupungin suunnitteluun, kokeilukulttuurin edistäminen ja tiedolla johtamisen kehittäminen. Toiminnan kehittämien on aloitettu mm. kokeilemalla ja kehittämällä kaupunkisuunnittelua helpommin lähestyttäväksi, näkyvämmäksi ja asukkaat, yritykset sekä muut toimijat mukaan kaupunkikehitykseen haastaviksi. Heti alusta alkaen. Kaupunkisuunnittelussa kokeillaan perinteisen suunnittelutyön lisäksi myös aktiivista kaupunkikehittämistoimintaa, joka käsittää mm. yhteistyö- ja vuorovaikutustoiminnan lisäämisen sekä aktiivisen toiminnan kehittämisen kaupunkikulttuurin, elinvoiman ja hyvinvoinnin lisäämiseksi Heinolassa. Tiedolla johtamisen vahvistamista on aloitettu selvittämällä ja kehittämällä olemassa olevan tiedon yhteen keräävää, toimintaympäristöä seuraava järjestelmää ja mittaristoa, jota tullaan käyttämään kaupunkisuunnittelun ja sen ennakointiin, yleis- ja asemakaavoittamiseen sekä mahdollisesti strategiatavoitteiden seuraamiseen ja ennakointiin.

SELVITYS SISÄISEN VALVONNAN JÄRJESTÄMISESTÄ

Sääntöjen, määräysten ja päätösten noudattaminen

Sisäistä valvontaa on toteutettu mm. laskujen tarkastus- ja hyväksymiskäytäntöjen kautta. Viranhaltijapäätökset ovat olleet toimielimen nähtävänä. Toimintaa on kehitetty niin, että viranhaltijapäätökset julkaistaan myös kaupungin www-sivuille.

Tavoitteiden toteutuminen, varojen käytön valvonta, tuloksellisuuden arvioinnin pätevyys ja luotettavuus

Sitovien tavoitteiden toteutumista on seurattu kuukausiseurannan lisäksi osavuositarkastuksissa ja tilinpäätöksen yhteydessä.

Riskienhallinnan järjestäminen

Toimialalla noudatetaan kaupunkitasoisia ohjeistuksia, kuten tietosuoja- ja tietoturvaohjeistus. Tietosuojan ja -turvan tärkeys ja riskialttius on todettu riskienarvioinnissa ja toimenpiteitä ajantasaisten tietoturva ja tietosuojakäytäntöiden eteen jatketaan.

Omaisuuksien hankinnan, luovutuksen ja hoidon valvonta

Hankintaohjeiden noudattamista valvotaan laskujen hyväksyntämenettelyssä. Omaisuuden luovuttamisen toimivalta on delegoitu kaupunginhallituksen toimintaohjeessa.

Sopimustoiminta

Toimiala on mahdollisuuksien mukaan osallistunut hankintatyöryhmän toimintaan. Asianhallintajärjestelmän sopimukset-osiossa ylläpidetään tietoa sopimusten vastuuhenkilöstä, ja järjestelmä muistuttaa vastuuhenkilöä tarkasteluajankohdista.

Hyvinvointilautakunnan toimiala

Vastuuhenkilö hyvinvointijohtaja Pirjo Hepo-oja

	TP 2018 1000€	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvion muutokset	Talousarvio muut. jälkeen	Toteutuma 2019	Poikkeama	Tot%
TOIMINTATUOTOT							
Myyntituotot	626	619 700	-62 500	557 200	711 601,52	-154 401,52	127,7
Maksutuotot	1 152	1 187 800	-10 000	1 177 800	1 177 955,42	-155,42	100,0
Tuet ja avustukset	663	485 000	164 200	649 200	632 035,34	17 164,66	97,4
Vuokratuotot	100	84 400	5 000	89 400	97 848,01	-8 448,01	109,4
Muut toim.tuotot	39	0	0	0	5 893,79	-5 893,79	0,0
Toimintatuotot	2 580	2 376 900	96 700	2 473 600	2 625 334,08	-151 734,08	106,1
TOIMINTAKULUT							
Henkilöstökulut	-18 263	-18 331 000	-34 600	-18 365 600	-18 162 757,26	-202 842,74	98,9
Palvelujen ostot	-5 415	-5 312 200	26 300	-5 285 900	-5 190 014,11	-95 885,89	98,2
Aineet, tarvikkeet	-611	-553 600	11 300	-542 300	-567 927,93	25 627,93	104,7
Avustukset	-899	-935 900	0	-935 900	-803 718,83	-132 181,17	85,9
Vuokratulut	-3 610	-3 855 100	34 900	-3 820 200	-3 552 243,54	-267 956,46	93,0
Muut toim.kulut	-77	-8 700	0	-8 700	-63 084,93	54 384,93	725,1
Toimintakulut	-28 874	-28 996 500	37 900	-28 958 600	-28 339 746,60	-618 853,40	97,9
TOIMINTAKATE	-26 294	-26 619 600	134 600	-26 485 000	-25 714 412,52	-770 587,48	97,1
Rah.tuotot ja-kulu	0	0	0	0	-847,79	847,79	0,0
VUOSIKATE	-26 294	-26 619 600	134 600	-26 485 000	-25 715 260,31	-769 739,69	97,1
Poistot ja arvonal.	-1 678	-1 740 800	4 800	-1 736 000	-1 709 671,83	-26 328,17	98,5
TILIK. TULOS	-27 972	-28 360 400	139 400	-28 221 000	-27 424 932,14	-796 067,86	97,2

400 HYVINVOINNIN JA TERVEYDEN EDISTÄMINEN

Vastuuhenkilö hyvinvointikoordinaattori Kirsi Mäkilä

Talousarvion toteutuminen

400 HYVINVOINNIN JA TERVEYDEN EDISTÄMINEN

	TP 2018 1000€	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvion muutokset	Talousarvio muut. jälkeen	Toteutuma 2019	Poikkeama	Tot%
TULOT	96	96 000	-38 000	58 000	65 824,04	-7 824,04	113,5
MENOT	-735	-755 900	20 000	-735 900	-653 751,27	-82 148,73	88,8
NETTO	-638	-659 900	-18 000	-677 900	-587 927,23	-89 972,77	86,7
POISTOT	-3	-900	0	-900	-1 816,05	916,05	201,8

Toiminnalliset tavoitteet (sitova):

Strateginen perustavoite: Terve, toimiva ja turvallinen arki – asiakas keskiössä. Ennakoiva tuki yhteen sovitetuissa palveluissa.		
Tavoite: Oppilashuoltohenkilöstön työn painopiste siirtyy yhteisölliseen oppilashuoltoon. Toimiva monialainen työ kehittyy. Terveystiedon edistämisaktiivisuus parane.	Tavoitetaso: 30 % oppilas- ja opiskelu- huollon toiminnasta on yhteisöllistä oppilas- ja opiskelu- huoltoa. Asiakas on mukana varhaiskasvatuksen, koulun, virikkeellisen elämän, sosiaali- ja terveyspalveluiden palveluiden ja muiden tahojen yhteistyössä. Hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä tapahtuu kaikilla toimialoilla ja se kohdentuu kaikkiin ikäryhmiin.	Arviointikriteerit/mittari: Aura –järjestelmän tilastot/yhteisöllinen oppilashuolto Aura –järjestelmän tilastot/monialainen työ, tavoitteiden saavuttaminen Kokemustieto, asiakaspalaute TEAvisarin tulokset /THL

Tavoitteiden toteuma v. 2019:

Strategisen tavoitteen mukainen prosessi ennakoivasta tuesta yhteensovitetuissa palveluissa eteni, kun Heinolan kaupungin esi- ja perusopetuksen oppilashuoltosuunnitelma 2019-2022 laadittiin yhteistyössä varhaiskasvatuspalveluiden, opetus- ja koulutuspalveluiden sekä oppilashuollon kanssa ja hyväksyttiin hyvinvointilautakunnassa. Myös yksikkökohtaisten oppilas- ja opiskeluhoitosuunnitelmien päivitystä tehtiin yksiköissä. Suunnitelmat sisällytetään Heinolan kaupungin opetussuunnitelmiin.

Yksilökohtaisista opiskeluhoollon kuraattori- ja psykologikäynneistä kirjautui tilastoihin vuoden aikana yhteensä 3739 tapahtumaa, joista noin 12% oli monialaisia neuvotteluja. Yhteisöllinen opiskeluhoolto puolestaan on sisältänyt ryhmämuotoista toimintaa, luokkakokouksia, osallistumista erilaisiin oppilaitosten tilaisuuksiin sekä opiskelijoille suunnatun kahvilatoiminnan kehittämistä. Näitä tapahtumia on tilastoitunut 1276 kappaletta, mutta kehittämisen alla on vielä yhteisöllisen työn dokumentointi. Yhteisöllisen työn osuus tämän mukaan olisi tällä hetkellä noin 25%. Oppilashuollon toimintatapoja on uudistettu asiakkaan roolia vahvistavaksi.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen painopisteenä on edelleen ollut yksinäisyyden vähentäminen. Tämä on huomioitu hyvinvointityöryhmän valitsemien konkreettisten toimenpiteiden kautta sekä strategisten ohjelmien toimenpiteissä. Työskentelyssä on huomioitu poikkihallinnollisuus sekä kaikki ikäryhmät. Asiakkaan kuulluksi, kohdatuksi ja arvostetuksi tuleminen kokemusta, asiakkaiden ja asukkaiden oman osallisuuden vahvistamista hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi sekä sujuvaa avun saantia on painotettu hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen palvelualueella oppilashuollon ja maahanmuuttokoordinaattorin ammattiryhmäkohtaisissa toimintamallien kuvaamisissa ja asiakastyössä.

Kotouttamisessa Kotouttamo-toiminta, on käynnistynyt hyvin yhteistyössä Jyränkölän, Kelan ja Elykeskuksen kanssa. Heinolan toiminta pohjautuu verkostomaiseen työskentelyyn ja palveluiden yhteistyöhön tiettyinä aikoina Heimo-kohtaamispaikassa. Heinolaan on laadittu toimintaohje työntekijöille laittomasti maassa olevien palvelujen ohjeistamiseksi. Loppuvuodesta alettiin kehittämään kolmen kunnan yhteisen maahanmuuttokoordinaation toimintamallia yhdessä Hollolan ja Orimattilan kanssa. Toimintaa pilotoidaan vuoden 2021 loppuun asti.

THL:n toteuttama Teaviisari kuvaa terveydenedistämistä aktiivisuutta. Arviointi kohdistuu organisaation toimintatapoihin ja toimenpiteisiin hyvinvoinnin ja terveyden parantamiseksi. Vuoden 2019 aikana tapahtuivat perusopetuksen, kuntajohdon ja kulttuuritoiminnan tiedonkeruut. Valmistuneet tulokset löytyvät Teaviisarin nettisivuilta.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen palvelualueelle asetetut sitovat tavoitteet ovat toteutuneet.

Kustannukset € /vuosi	TP 2018	TA 2019	TP2019
Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen palvelualueen kustannukset/ asukas (31.12.2019 mukaan, 18 667 asukasta)	25,00	26,50	21,68
Opiskeluhoollon kustannukset/ oppilas tai opiskelija (Oppilas-/opiskelijamäärä syyskuu 2019, yht. 2604 op.)	141,87	150,54	129,36

Talousarvion toteutuminen v. 2019:

Hyvinvoinnin ja terveyden palvelualueen talousarvion nettokokonaisuus alittui vuonna 2019 (netto 86.7).

410 OPETUS- JA KOULUTUSPALVELUT

Vastuuhenkilö koulutusjohtaja Pia Helander

Talousarvion toteutuminen

410 OPETUS JA KOULUTUS

	TP 2018 1000€	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvion muutokset	Talousarvio muut. jälkeen	Toteutuma 2019	Poikkeama	Tot%
TULOT	845	702 300	190 000	892 300	1 029 899,84	-137 599,84	115,4
MENOT	-15 622	-15 818 700	0	-15 818 700	-15 838 437,55	19 737,55	100,1
NETTO	-14 777	-15 116 400	190 000	-14 926 400	-14 808 537,71	-117 862,29	99,2
POISTOT	-779	-843 500	0	-843 500	-803 288,00	-40 212,00	95,2

Toiminnallinen tavoite (sitova):

Strateginen perustavoite: Terve, toimiva ja turvallinen arki – asiakas keskiössä. Ennakoiva tuki yhteen sovitetuissa palveluissa.		
Tavoite: Oppilashuoltohenkilöstön työn painopiste siirtyy yhteisölliseen oppilashuoltoon. Toimiva monialainen työ kehittyä.	Tavoitetaso: 30 % oppilas- ja opiskelu- huollon toiminnasta on yhteisöllistä oppilas- ja opiskelu- huoltoa. Alueelliset, yhteisölliset oppilashuoltotyöryhmät esi- ja alkuopetuksessa käynnistyvät. Koululaisten ja opiskelijoiden osallistuminen Virikkeellisen elämän palveluihin lisääntyy.	Arviointikriteerit/mittari: Aura –järjestelmän tilastot/yhteisöllinen oppilashuolto Suunnitelmien toteutuminen Yhteisten ryhmien määrä Kokoontumiskerrat

Tavoitteiden toteuma v. 2019:

Heinolan kaupungin oppilashuoltosuunnitelma 2019-2022 päivitettiin yhteistyössä varhaiskasvatuspalveluiden, opetus- ja koulutuspalveluiden ja oppilashuollon kanssa. Esiopetus sisältyi kaikkien alakoulujen oppilashuoltosuunnitelmiin. Yksikkökohtaiset oppilas- ja opiskeluhuoltosuunnitelmat päivitettiin ja otettiin käytäntöön vuoden 2019 loppuun mennessä. Suunnitelmat sisällytettiin Heinolan kaupungin opetussuunnitelmiin. Aura- järjestelmän tilastotiedot ovat hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen palvelualueen tavoitteiden toteutumassa.

Koulujen omien kerhojen lisäksi kolmannen sektorin järjestämiä koulukerhoja toimi kouluilla joko koulupäivän päätteeksi tai koulupäivän sisällä. Kerhot lisäsivät oppilaiden harrastusmahdollisuuksia ja aktiivisuutta.

Opetus- ja koulutuspalvelut järjestivät yhteistyönä nuoriso- ja liikuntapalveluiden kanssa toiminnallisen vanhempain illan tuleville 7 –luokkalaisille sekä Kailaan ja Tommolan koulun oppilaille ja heidän huoltajilleen. Toiminnallisten vanhempainiltojen on tarkoitus laajeta laajemmin alakouluille. Perusopetus järjesti yhdessä liikunta- ja nuorisopalveluiden kanssa #BeActive -päivän 28.9.2019, johon osallistui noin 1500 peruskoululaista.

Opetus- ja koulutuspalveluille asetetut sitovat tavoitteet ovat toteutuneet.

Toimintaa kuvaavat mittarit

Asukaslukuna käytetään 31.12.2019 asukaslukua 18 667.

Talous: opetus- ja koulutuspalvelut	<i>TP 2018</i>	<i>TA2019</i>	<i>TP2019</i>
kustannukset €/ asukas	782	800	792
Talous: perusopetus			
kustannukset € / asukas	660	668	673
kustannukset € / oppilas	8078	8143	8383
Vaikuttavuus: perusopetus			
peruskoulunsa suorittaneiden osuus %	99	99	99
Talous: lukiokoulutus			
kustannukset €/ asukas	85	90	93
kustannukset € / opiskelija	7655	8640	9002
Talous: musiikkiopetus			
kustannukset € / asukas	26	26	26
kustannukset € / oppilas	1346	1351	1361
kustannukset € / opetustunti	54	54	52
Vaikuttavuus: musiikkiopetus			
oppilasmäärä	365	370	368
opetustunnit (ei sisällä avointa opetusta)	9090	9249	9628
Ulkopuolinen rahoitus €	171 900	62 000	275 873

Talousarvion toteutuminen vuonna 2019:

Talousarvio toteutui suunnitellusti. Tuloja nosti hankkeista saadut tulot, joista osa käytetään v. 2020.

420 VARHAISKASVATUS

Vastuuhenkilö varhaiskasvatusjohtaja Päivi Salminen

Talousarvion toteutuminen**420 VARHAISKASVATUS**

	TP 2018 1000€	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvion muutokset	Talousarvio muut. jälkeen	Toteutuma 2019	Poikkeama	Tot%
TULOT	772	707 700	63 200	770 900	785 007,28	-14 107,28	101,8
MENOT	-8 063	-8 245 300	-127 000	-8 372 300	-7 931 832,28	-440 467,72	94,7
NETTO	-7 291	-7 537 600	-63 800	-7 601 400	-7 146 825,00	-454 575,00	94,0
POISTOT	-294	-293 500	0	-293 500	-317 242,80	23 742,80	108,1

Toiminnalliset tavoitteet (sitova)

Strateginen perustavoite: Terve, toimiva ja turvallinen arki – asiakas keskiössä. Ennakoiva tuki yhteen sovitetuissa palveluissa.		
Tavoite: Oppilashuoltohenkilöstön työn painopiste siirtyy yhteisölliseen oppilashuoltoon. Toimiva monialainen työ kehittyi.	Tavoitetaso: 30 % oppilas- ja opiskelu- huollon toiminnasta on yhteisöllistä oppilas- ja opiskeluhuoltoa. Alueelliset, yhteisölliset oppilashuoltotyöryhmät esi- ja alkuopetuksessa käynnistyvät. Varhaiskasvatuksen asiakkaiden osallistuminen Virikkeellisen elämän palveluihin lisääntyy.	Arviointikriteerit/mittari: Aura –järjestelmän tilastot/yhteisöllinen oppilashuolto Suunnitelmien toteutuminen Yhteisten ryhmien määrä Kokoontumiskerrat Varhaiskasvatuksen asiakkaiden määrä palveluiden käyttäjinä.

Tavoitteiden toteuma v.2019:

Heinolan kaupungin oppilashuoltosuunnitelma 2019-2022 on päivitetty yhteistyössä varhaiskasvatuksen, opetus- ja koulutuspalveluiden ja oppilashuollon kanssa. Esiopetus sisältyy kaikkien alakoulujen oppilashuoltosuunnitelmiin. Yksikkökohtaiset oppilas- ja opiskeluhuoltosuunnitelmat päivitettiin ja otettiin käyttöön vuoden 2019 loppuun mennessä. Suunnitelmat sisällytettiin Heinolan kaupungin opetussuunnitelmiin.

Varhaiskasvatuspalveluille asetetut sitovat tavoitteet ovat toteutuneet.

Toimintaa kuvaavat mittarit

Asukaslukuna käytetään 31.12.2019 asukaslukua 18 667.

Talous, varhaiskasvatus	TP2018	TP 2019	TAE2020
kustannukset € / asukas	376,81	382,86	398,06
tulot € / asukas	39,89	42,05	40,03
kustannukset € / lapsi	7 666,92	7 538,84	7.931,33
Ulkopuolinen rahoitus €	1 423	19 506	55 000

Tilasto 2017		Kustannukset / asu- kas Heinola	Kustannukset/ asu- kas Päijät-Häme	Kustannukset/ asu- kas Koko maa
Varhaiskasvatus	2016	356 €	444 €	496 €
	2017	346 €	429 €	493 €
Esiopetus	2016	64 €	53 €	65 €
	2017	48 €	52 €	64 €

<https://www.kuntaliitto.fi/tilastot-ja-julkaisut/kustannusrakenne>

Talousarvion toteutuminen vuonna 2019:

Talousarvion kokonaisuus toteutui suunnitellusti. Osa hankkeesta saatuja tuloja siirrettiin vuodelle 2020.

430 VIRIKKEELLINEN ELÄMÄ

Vastuuhenkilö nuorisopalvelujohtaja Anne Hottola

Talousarvion toteutuminen

430 VIRIKKEELLINEN ELÄMÄ

	TP 2018 1000€	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvion muutokset	Talousarvio muut. jälkeen	Toteutuma 2019	Poikkeama	Tot%
TULOT	867	870 900	-118 500	752 400	744 602,92	7 797,08	99,0
MENOT	-4 455	-4 176 600	144 900	-4 031 700	-3 916 573,29	-115 126,71	97,1
NETTO	-3 588	-3 305 700	26 400	-3 279 300	-3 171 970,37	-107 329,63	96,7
POISTOT	-601	-602 900	4 800	-598 100	-579 315,15	-18 784,85	96,9
ARVONALENTUMISE							
T		0	0	0	-8 009,83	8 009,83	0,0

Valtuusto muutti liikuntapalveluiden talousarviota kokouksessaan 25.11.2019 § 41.

Virikkeellisen elämän talousarvio toteutui suunnitellusti.

Toiminnalliset tavoitteet (sitova):

Strateginen perustavoite: Terve, toimiva ja turvallinen arki – asiakas keskiössä. Ennakoiva tuki yhteen sovitetuissa palveluissa.		
Tavoite:	Tavoitetaso:	Arviointikriteerit/mittari:
Toimiva monialainen työ kehitty.	Varhaiskasvatuksen, perusopetuksen ja lukiokoulutuksen asiakkaiden osuus Virikkeellisen elämän palveluiden käyttäjissä lisääntyy vuoteen 2018 verrattuna.	Ao. asiakkaiden määrä palveluiden käyttäjinä.
Asiakas keskiössä paremmin.	Kaikille ikäryhmille on tarjolla matalan kynnyksen toimintaa ja palveluja.	Toteutuneet tilaisuudet.

Tavoitteiden toteuma v. 2019:

Heinolan koululaisten kulttuuripolku on valmistunut ja hyväksytty hyvinvointilautakunnassa. Syksyllä 2019 käynnistynyt kulttuuripolku rakennettiin yhteistyössä museo-, kirjasto-, nuoriso- ja opetus- ja koulutuspalveluiden sekä kulttuuripalveluiden kanssa.

Työpajat toiminnot yhdistyivät 1.7.2019. Mediakasvatukseen kehitettiin heinolalaista toimintakokoonaisuutta yhteistyössä kirjasto-, nuoriso- ja opetus- ja koulutuspalveluiden kanssa. Koeversio mediakasvatustapahtumasta toteutettiin loppuvuodesta 2019. Nuorisopalvelut osallistuivat Jyränkölän Setlementin kanssa maahanmuuttajanaishille tarkoitetun Mama's cafen pyörittämiseen.

Nuoriso-, liikunta- kirjasto- ja opetus- ja koulutuspalvelut järjestivät yhteistyönä toiminnallisen vanhempain illan tuleville 7 –luokkalaisille sekä olivat mukana toiminnallisen vanhempain illan järjestämisessä Kilaan ja Tommolan koulun oppilaille ja heidän huoltajilleen. Toiminnallisten vanhempainiltojen on tarkoitus laajeta laajemmin alakouluille.

Liikunta- ja nuorisopalvelut olivat mukana järjestämässä #BeActive -päivää, johon osallistui noin 1500 peruskoululaista. Liikunnanohjaaja on vierailut kaupungin ja seurakuntien sekä päiväkotien avoimissa perhekerhoissa esittelemässä lasten ja perheiden liikunnan eri mahdollisuuksia. Jokaiseen päiväkotiin on suunniteltu satupolut, joista osa valmistui syksyn aikana. Liikuntakavereiksi on koulutettu yläkoulun oppilaita, jotka toimivat jatkossa alakoululaisten liikuntakavereina. Lasten-, nuorten ja perheiden liikunnallisen toimintamalli- hankkeen kautta on lisätty lasten ja nuorten osallistumista liikuntaan mm. perheliikkarin ja uusien harrastepassien kautta. Liikuntapalvelut olivat mukana järjestämässä syömisen ja liikkumisen iloa -tapahtumassa ja sadonkorjuujuhlassa. Tapahtumissa oli yhteensä yli 200 lasta ja perheenjäsentä.

Kaupunginmuseon remonttia viimeisteltiin. Perusnäyttelyn uudistus eteni näyttelynrakentamisvaiheeseen. Lisäksi on työstetty näyttelyjulkaisua yhdessä eri kulttuuriperinnön asiantuntijoiden kanssa. Näyttely sekä julkaisu valmistuvat maaliskuussa 2020. Maakuntamuseo on pidetty ajan tasalla museonäyttelyn edellyttämistä rakennustoimenpiteistä. Vierailijoille ilmaisessa, vuorovaikutteisessa pop museo lisäsi kävijämäärää vuoden aikana. Museokonseptin avulla luotiin uusia vuorovaikutustapoja, joiden avulla kaupunkilaisilta saatiin apua myös uuden näyttelyn sisältöjen tuottamiseen. Lääninkivalteri Aschanin talossa on vietetty 30-vuotisjuhlavuotta museokohteena ja juhla huipentui kaupungin 180-vuotisjuhlaan. Museo on valmistellut syksyllä 2019 tapahtuvaa liittymistä valtakunnalliseen TAKO-järjestelmään, jonka mukaan ammatillisesti hoidettujen museoiden tallennustyö on jaettu museoiden kesken valtakunnallisesti.

Kirjastopalvelut ovat tehtävänsä mukaisesti hankkinut ja ylläpitänyt tarkoituksen mukaista aineistokokoelmaa, tarjota tilat aineiston käyttöön ja oleskeluun. Lisäksi kirjasto on ohjannut ja opastanut digitaitoja, tiedonhallintaa ja monipuolista lukutaitoa ja palveluiden saatavuutta myös tietoverkkojen kautta. Tapahtumia kirjasto järjesti vuoden aikana 123.

Virikkeellinen elämä- palvelualueelle asetetut sitovat tavoitteet ovat toteutuneet.

Virikkeellisen elämän kävijätilasto 2019 /2018

	Vuosi 2019	Vuosi 2018	muutos %
Kirjasto	205 531	204 044	+ 0,7 %
Liikunta	142 944	126 953	+ 13 %
Museo	12 200	10 322	+ 18 %
Nuoriso	23 320	20 221	+ 15 %

Toimintaa kuvaavat mittarit

Asukaslukuna käytetään 31.12.2019 asukaslukua 18 667.

TALOUS/ VIRIKKEELLINEN ELÄMÄ

	TP 2018	TP2019	TAE2020
Kustannukset € / asukas	168	169	165
Ulkopuolinen rahoitus		105 000 €	

TP 2018: Nuorisopalveluiden ulkopuolisessa rahoituksessa on mukana Nuorten työpaja Torppa, joten luku ei ole verrannollinen v 2019 lukuun. Vuoden 2020 ulkopuolisesta rahoituksesta ei ole vielä olemassa päätöksiä.

	Kustannukset /as Heinola	Kustannukset/as Päijät- Häme	Kustannukset/as Koko maa
Kirjastopalvelut 2018	50	55	58
Kirjastopalvelut 2017	49	55	57
Liikuntapalvelut 2018	114	111	110
Liikuntapalvelut 2017	107	104	105
Museopalvelut 2018	16	23	22
Museopalvelut 2017	16	23	22
Nuorisopalvelut 2018	42	35	33
Nuorisopalvelut 2017	43	35	33

<https://www.kuntaliitto.fi/tilastot-ja-julkaisut/kustannusrakenne>

SELVITYS SISÄISEN VALVONNAN JÄRJESTÄMISESTÄ

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan arviointi v 2019 tehtiin hyvinvointitoimialan johtoryhmässä 5.2.2020. Riskien ohjattu itsearviointi v 2019 suoritettiin johtoryhmässä 12.2.2020.

Riskienhallinta: Hyvinvointitoimialalla toteutuu hyvä hallintotapa. Tehtyihin päätöksiin sitoudutaan ja ne toteutuvat käytännössä. Hyvinvointitoimialalla keskeinen johtohenkilöstö tuntee hallintosäännön, toimintaohjeet ym. ohjeet ja niitä noudatetaan läpi koko toimialan. Riskienhallinta on olennainen tapa tehdä perustyötä, se on osa johtamista ja on tietoista toimintaa. Valmiussuunnitelmaan liittyvä riskienarviointi tehtiin toimialan kaikissa toimintayksiköissä ja kootaan toimialatasoisesti.

Sisäinen valvonta: Sisäinen valvonta tuottaa kohtuullisen varmuuden toiminnan tuloksellisuudesta, lain- ja hyvän hallintotavan mukaisuudesta, varojen ja omaisuuden turvaamisesta sekä johtamisen edellyttämään luotettavan toiminnallisen ja taloudellisen informaation riittävyydestä. Sisäisen valvonnan järjestäminen perustuu riittävään ohjeistukseen ja läpi organisaation toteutuvaan systemaattiseen riskien hallintaan, jolloin katetaan olennaimmat toimintaan ja talouteen liittyvät erilaiset riskit sekä ymmärretään riski myös mahdollisuudeksi. Sisäisen valvonnan asianmukaisuutta ja riittävyyttä arvioidaan systemaattisesti.

Teknisen lautakunnan toimiala

Vastuuhenkilö va. teknisen toimen johtaja Ari Matteinen 31.3.2019 asti, teknisen toimen johtaja Harri Kuivalainen 1.4.2019 alkaen

	TP 2018 1000€	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvion muutokset	Talousarvio muut. jälkeen	Toteutuma 2019	Poikkeama	Tot%
TOIMINTATUOTOT							
Myyntituotot	11 140	10 996 900	0	10 996 900	10 459 388,79	537 511,21	95,1
Maksutuotot	6	16 100	0	16 100	10 445,71	5 654,29	64,9
Tuet ja avustukset	216	110 000	20 900	130 900	139 753,98	-8 853,98	106,8
Vuokratuotot	8 156	8 514 600	0	8 514 600	8 398 986,87	115 613,13	98,6
Muut toim.tuotot	179	11 300	0	11 300	38 178,29	-26 878,29	337,9
Toimintatuotot	19 697	19 648 900	20 900	19 669 800	19 046 753,64	623 046,36	96,8
Valmistus omaan käyt	310	390 000	0	390 000	433 176,26	-43 176,26	111,1
TOIMINTAKULUT							
Henkilöstökulut	-8 163	-8 460 800	-80 200	-8 541 000	-8 057 725,11	-483 274,89	94,3
Palvelujen ostot	-7 862	-7 830 200	0	-7 830 200	-7 205 118,67	-625 081,33	92,0
Aineet, tarvikkeet	-4 682	-4 930 600	0	-4 930 600	-4 649 198,04	-281 401,96	94,3
Avustukset	-5	-5 200	0	-5 200	-5 552,89	352,89	106,8
Vuokratulut	-2 679	-2 597 400	0	-2 597 400	-2 727 002,11	129 602,11	105,0
Muut toim.kulut	-42	-80 400	0	-80 400	-72 214,17	-8 185,83	89,8
Toimintakulut	-23 433	-23 904 600	-80 200	-23 984 800	-22 716 810,99	989,01	94,7
TOIMINTAKATE	-3 426	-3 865 700	-59 300	-3 925 000	-3 236 881,09	-688 118,91	82,5
Rah.tuotot ja-kulu	-621	-610 000	0	-610 000	-626 654,87	16 654,87	102,7
VUOSIKATE	-4 048	-4 475 700	-59 300	-4 535 000	-3 863 535,96	-671 464,04	85,2
Poistot ja arvonal.	-2 917	-3 548 900	0	-3 548 900	-3 342 670,05	-206 229,95	94,2
TILIK. TULOS	-6 965	-8 024 600	-59 300	-8 083 900	-7 206 206,01	-877 693,99	89,1

500 TEKNIIKAN HALLINTO

Vastuuhenkilö hallintosihteeri Armi Selonen

Tekniikan hallinto vastaa teknisen lautakunnan, lupa- ja valvontalautakunnan sekä tekniikan hallinto- ja talouspalveluista.

Pelastustoimi on hoidettu ostopalveluna Päijät-Hämeen liiton alaisena toimivalta Päijät-Hämeen pelastuslaitokselta. Tehtäväalue kattaa myös kaupungin vss-toiminnan kustannukset. Pelastustoimen vastuuhenkilönä toimii teknisen toimen johtaja.

Talousarvion toteutuminen

500 TEKNIIKAN HALLINTO

	TP 2018 1000€	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvion muutokset	Talousarvio muut. jälkeen	Toteutuma 2019	Poikkeama	Tot%
TULOT	401	314 500	0	314 500	280 978,42	33 521,58	89,3
MENOT	-2 925	-2 867 800	0	-2 867 800	-2 773 423,47	-94 376,53	96,7
NETTO	-2 523	-2 553 300	0	-2 553 300	-2 492 445,05	-60 854,95	97,6
POISTOT	-171	-171 300	0	-171 300	-171 309,36	9,36	100,0

Strateginen perustavoite: <i>Hyvä palvelukokemus ja asiakas keskiössä => asiakkaan kohtaaman palvelun parantuminen ja hallintoprosessien sujuvuus</i> Strateginen resurssitavoite: Osaava, riittävä ja hyvinvoiva henkilöstö		
Tavoite: Toiminnan tehostaminen hallinnonalojen välisen yhteistyön ja uusien työmenetelmien (sähköiset palvelut, asianhallinta ja arkistointi) avulla	Arviointikriteerit/mittari: Asiakas- ja henkilöstökysely	Tavoitetaso: Parannetaan vuoden 2018 tasosta
Toteuma: Yhteisten palveluiden kehittäminen jatkuu, Tekniikkatoimialan ja Yhteisten palveluiden talouspalveluiden pilotissa on jo kolme henkilöä. Hallinnonalojen yhteistyö on osa laajempaa Yhteisten palveluiden kehittämistä. Asiakaskysely ei ollut tarpeellinen em. tilanteesta johtuen.		

505 KUNTATEKNIikka

Vastuuhenkilö rakennuspäällikkö Ari Matteenen

Kuntatekniikan palvelualueelle sisältyy kunnallistekninen suunnittelu, katuyksikkö, puistot ja liikunta-alueet, metsä- ja kalatalous sekä vesilaitos, jolla kuitenkin on oma valtuuston antama määräraha, tuloarvio ja sitova tavoite, sillä vesilaitos on taseyksikkö.

Talousarvion toteutuminen

505 KUNTATEKNIikka

	TP 2018	Alkuperäinen	Talousarvion	Talousarvio	Toteutuma	Poikkeama	Tot%
	1000€	talousarvio	muutokset	muut. jälkeen	2019		
TULOT	6 791	6 747 900	17 600	6 765 500	6 596 149,72	169 350,28	97,5
MENOT	-8 046	-8 248 400	-64 100	-8 312 500	-7 955 342,86	-357 157,14	95,7
NETTO	-1 256	-1 500 500	-46 500	-1 547 000	-1 359 193,14	-187 806,86	87,9
POISTOT	-2 495	-3 082 500	0	-3 082 500	-2 854 761,14	-227 738,86	92,6

Strateginen perustavoite: <i>Hyvä palvelukokemus ja asiakas keskiössä => asiakkaan kohtaaman palvelun parantuminen.</i> Strateginen hyvinvointitavoite: <i>Terve, toimiva ja turvallinen arki</i>		
Tavoite: Ulkoliikuntapaikkojen (ulkokentät, uimarannat, ladut ja kuntopolut) palveluja kehitetään ja käytetään hyvinvoinnin kanssa laadittua kunnosapitoluokitusta	Arviointikriteerit/mittari: Tilaajan ja tuottajan yhteisarviointi sekä asiakastyytyväisyyskysely	Tavoitetaso: Palvelutaso säilytetään vähintään vuoden 2018 tasolla (asiakastyytyväisyystulos 3,7)
Toteuma: Tavoite on toteutunut. Vuoden 2019 asiakastyytyväisyystulos on 3,77 (parantunut n. +0,08 yksikköä)		

Strateginen perustavoite: <i>Hyvä palvelukokemus ja asiakas keskiössä => asiakkaan kohtaaman palvelun parantuminen.</i>
--

Strateginen hyvinvointitavoite: Terve, toimiva ja turvallinen arki		
Tavoite: Katujen ja yleisten alueiden kunnossapidon taso	Arviointikriteerit/mittari: asiakastyytyväisyyskysely	Tavoitetaso: Palvelutaso säilytetään vähintään vuoden 2018 tasolla.
Toteuma: Tavoite on toteutunut. Vuoden 2019 asiakastyytyväisyystulos on 3,43 (parantunut merkittävästi, +0,21 yksikköä)		

Strateginen perustavoite: <i>Talouden tasapaino ja resurssien tehokas hyödyntäminen => resurssitehokkuus</i>		
Strateginen hyvinvointitavoite: Terve, toimiva ja turvallinen arki		
Tavoite: Kaupungin metsäsuunnitelman tietokanta pidetään ajan tasalla	Arviointikriteerit/mittari: Tarkistetut ja päivitettyt kuviot.	Tavoitetaso: Suunnitelman tiedot luotettavasti kaiken aikaa käytävissä
Toteuma: Tavoite on toteutunut. Suunnitelman tiedot ovat luotettavasti käytettävissä.		

Muut toiminnalliset tiedot

Palvelualue saavutti pääosin talousarviotavoitteet. Tulosityksiköistä metsä- ja kalatalous, puistot ja liikunta-alueet ja vesilaitos eivät päässeet aivan tuloarvioon, mutta katuyksikössä tuloarvio ylittyi. Menoarvio alittui kaikilla tulosityksiköillä, netto jäi palvelualueella suunniteltua 187.000 euroa ylijäämäiseksi.

5160 VESIHUOLTO

Vastuuhenkilö rakennuspäällikkö Ari Matteenen

Vesilaitos toimittaa puhdasta vettä, puhdistaa jätevetä ja huolehtii hulevesiverkostosta.

Talousarvion toteutuminen

	TP 2018 1000€	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvion muutokset	Talousarvio muut. jälkeen	Toteutuma 2019	Poikkeama	Tot%
TULOT	3 961	3 943 300	0	3 943 300	3 911 523,91	31 776,09	99,2
MENOT	-2 665	-2 777 900	0	-2 777 900	-2 474 996,61	-302 903,39	89,1
NETTO	1 296	1 165 400	0	1 165 400	1 436 527,30	-271 127,30	123,3
POISTOT	-871	-1 018 000	0	-1 018 000	-1 133 062,41	115 062,41	111,3

Strateginen perustavoite: <i>Talouden tasapaino ja resurssien tehokas hyödyntäminen => resurssitehokkuus</i>		
Strateginen perustavoite: Kustannusten hallinta		
Tavoite: Talousveden hävikin minimoiminen	Arviointikriteerit/mittari: Arviointi vuoden lopussa toteutuman perusteella	Tavoitetaso: Veden jakelussa vuotovedet ja laskuttamaton vesi alle 15 % pumpatusta vesimäärästä.
Viemäröinnin vuotovesien minimoiminen	Arviointi vuoden lopussa toteutuman perusteella	Jäteveden viemäröinnissä vuotovesien osuus alle 50 % jätevedenpuhdistamolle johdetusta jätevesimäärästä
Toteuma: Vedenjakelussa vuotovesien osalta tavoite saavutettiin (14,6 %).; samoin jäteveden osalta (49,8 %).		

Strateginen perustavoite: <i>Hyvä palvelukokemus ja asiakas keskiössä => asiakkaan kohtaaman palvelun parantuminen.</i>		
Tavoite: Hyvä palvelukokemus ja asiakas keskiössä => asiakkaan kohtaaman palvelun parantuminen.	Arviointikriteerit/mittari: Vuosittainen teknisen toimien asiakastyytyväisyyskysely.	Tavoitetaso: Säilytetään vähintään vuoden 2018 taso.
Toteuma: Tavoite on toteutunut. Asiakastyytyväisyyskyselyn kokonaisarviointi (4,83) on mittaustarkkuuden puitteissa samalla tasolla kuin v. 2018, kyselyyn osallistuneista kunnista toiseksi paras.		

Muut toiminnalliset tiedot

Jätevedenpuhdistamon saneerauksen vuoksi puhdistusprosessi on väistämättä poikennut perustilastaan, joten laitoksen päästöt vesistöön ovat välillä ylittyneet lupamääräyksiin nähden.

520 TILAKESKUS

Vastuuhenkilö kiinteistöpäällikkö Ilpo Hyytiä, vs. kiinteistöpäällikkö Juha Mara 18.11. – 31.12.2019

Tilakeskus huolehtii kaupungin omistamien rakennusten sekä osake- ja vuokrahuoneistojen huollon, kunnossapidon ja korjaustoiminnan järjestämisestä ja vastaa talonrakennuskohteiden rakennuttamisesta.

Talousarvion toteutuminen

520 TILAKESKUS

	TP 2018 1000€	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvion muutokset	Talousarvio muut. jälkeen	Toteutuma 2019	Poikkeama	Tot%
TULOT	7 239	7 357 700	0	7 357 700	7 295 130,46	62 569,54	99,1
MENOT	-7 508	-7 779 600	-1 600	-7 781 200	-7 307 151,28	-474 048,72	93,9
NETTO	-269	-421 900	-1 600	-423 500	-12 020,82	-411 479,18	2,8
POISTOT	-199	-254 600	0	-254 600	-276 266,67	21 666,67	108,5

Strateginen perustavoite: <i>Hyvä palvelukokemus ja asiakas keskiössä => asiakkaan kohtaaman palvelun parantuminen.</i> <i>Strateginen resurssitavoite: Kestävät investoinnit, suunnitelmallinen käyttö</i>		
Tavoite: Hyvä palvelu	Arviointikriteerit/mittari: asiakastyytyväisyyskysely	Tavoitetaso: 3,7/5
Toteuma: Tavoite on saavutettu. Kiinteistönhuollon asiakastyytyväisyyskyselyn kokonaisarvosana v. 2019 on 3,7.		

Strateginen perustavoite: <i>Talouden tasapaino ja resurssiviisaus</i> <i>Strateginen resurssitavoite: Kestävät investoinnit, suunnitelmallinen käyttö</i>		
Tavoite: Investointien laadukas toteutus	Arviointikriteerit/mittari: Tilaajan ja toteuttajan yhteisarviointi	Tavoitetaso: 3,0/5
Toteuma: Tavoite on saavutettu. Ainoana valmistuneena investointikohteena on arvioitu Vierumäen koulun täydennys päiväkotisiivellä. Arvioinnin arvosana 3,5.		

550 RUOKA- JA SIIVOUSPALVELUT

Vastuuhenkilö palvelupäällikkö Elsi Lääveri

Ruokapalveluyksikkö tuottaa ateriapalveluja kaupungin kaikille asiakasryhmille. Asiakkaita ovat päivähoitoyksiköt, oppilaitokset, sairaala, koti-, vanhus- ja vammaispalvelun eri asiakasryhmät, sekä henkilöstö.

Siivouspalveluyksikkö tuottaa siivouspalveluja kaupungin kiinteistöissä ja Sahanniemen asumisyksiköissä, sekä sairaala-apulaispalveluja sairaalassa ja Mäntylässä.

Talousarvion toteutuminen

550 RUOKA- JA SIIVOUSPALVELUT

	TP 2018 1000€	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvion muutokset	Talousarvio muut. jälkeen	Toteutuma 2019	Poikkeama	Tot%
TULOT	5 583	5 618 800	3 300	5 622 100	5 309 919,87	312 180,13	94,4
MENOT	-5 583	-5 618 800	-14 500	-5 633 300	-5 309 796,82	-323 503,18	94,3
NETTO	0	0	-11 200	-11 200	123,05	-11 323,05	-1,1
POISTOT	-52	-40 500	0	-40 500	-40 332,88	-167,12	99,6

Strateginen perustavoite:

Hyvä palvelukokemus ja asiakas keskiössä => asiakkaan kohtaaman palvelun parantuminen.

Tavoite:

Siivottavien kohteiden sähköinen omavalvonta

Arviointikriteerit/mittari:

Järjestelmä on käytössä vähintään 80%:lla kohteista

Tavoitetaso:

sopimuksen mukaiset työt suoritettu suunnitelman mukaisesti

Toteuma: Sähköinen omavalvonta otettu käyttöön osassa koulu- ja päiväkotikohteita. Ohjelman kehittäminen toimivaksi työvälineeksi ei ole edennyt suunnitelmien mukaan. Resurssivaatimukset aliarvioitu.

Strateginen perustavoite:

Hyvä palvelukokemus ja asiakas keskiössä => asiakkaan kohtaaman palvelun parantuminen.

Talouden tasapaino ja resurssien tehokas hyödyntäminen > resurssitehokkuus

Strateginen toimintatavoite: Terve, toimiva ja turvallinen arki

Tavoite:

Sydänmerkkiateriat hoivapalveluruokailussa.

Arviointikriteerit/mittari:

Ateriakokonaisuudet täyttävät sydänmerkkiaterian kriteerit

Tavoitetaso:

Toteuma vähintään 80% ateriakokonaisuuksista

Erityisruokavalioaterioiden sekä niistä syntyvän tähderuoan vähentäminen

Erityisruokavalioannosten määrä ja siitä syntyvä tähderuoan määrä on suuri. Erityisruokavalioaterioiden tähderuoan 40% valmistetuista erv-aterioista

Erityisruokavalioannosten määrä / perusruoka annokseen max.8% Tähderuoan vähentäminen

Toteuma: Sydänmerkkiateriakriteerit toteutuvat yli 90% tarjotuista aterioista. Erv-aterioi-

den hävikkiä ei ole onnistuttu pienentämään. Hävikkiä syntyy erityisesti yläkoulun ruokailussa. Valmistettavien erv-aterioiden määrää on voitu vähentää. Erv-annosten määrä vaihtelee päivittäin 1...6,8% välillä.

Muut toiminnalliset tiedot

HTK-toiminnan liikkeenluovutuksessa erityisryhmien päivätoiminnan ruokapalvelun tuottaminen tuli ruokapalvelun vastuulle. Ruokapalvelulle siirtyi yksi palvelutyöntekijä. Lusin Satulinnan ruoka- ja siivouspalvelutehtävät siirtyivät siivouspalvelulle, Työmäärä 4h päivässä.

SELVITYS SISÄISEN VALVONNAN JÄRJESTÄMISESTÄ

Sääntöjen, määräysten ja päätösten noudattaminen

Vuoden 2019 aikana ei ole havaittu poikkeamia.

Tavoitteiden toteutuminen, varojen käytön valvonta, tuloksellisuuden arvioinnin pätevyys ja luotettavuus

Tavoitteiden toteutumista seurattiin toimialan johtoryhmässä ja lautakunnassa kuukausittain. Laskujen tarkastus- ja hyväksymismenettelyt ovat ohjeiden mukaiset.

Riskienhallinnan järjestäminen

Vakuutusturvaa pidetään ajan tasalla säännöllisesti. Tekniikkatoimialan käytössä olevien rakennusten pelastussuunnitelmat ovat ajan tasalla. Vesilaitoksella on käytössä WSP-riskienkartoitus. Työsuojelulain edellyttämä riskiarviointi tehdään lain edellyttämällä tavalla. Ohjattu riskien itsearviointi tehdään vuosittain.

Omaisuuksien hankinnan, luovutuksen ja hoidon valvonta

Lautakunta ja sen esittelijä seuraavat viranhaltijapäätösten lain- ja ohjeidenmukaisuutta. Infran ja rakennusten kuntoa inventoidaan, inventoinnit ovat toimialajohdon ja lautakunnan käytettävissä.

Sopimustoiminta

Sopimukset ovat Dynasty-asianhallintajärjestelmän sopimustietokannassa, missä niille on myös määritetty vastuuhenkilöt ja tarkasteluajankohdat.

LUPA- JA VALVONTALAUTAKUNNAN TOIMIALA

Vastuuhenkilö Ympäristöpäällikkö Helka Sillfors

	TP 2018 1000€	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvion muutokset	Talousarvio muut. jälkeen	Toteutuma 2019	Poikkeama	Tot%
TOIMINTATUOTOT							
Myyntituotot	106	112 000	0	112 000	100 924,04	11 075,96	90,1
Maksutuotot	341	359 500	0	359 500	356 879,14	2 620,86	99,3
Tuet ja avustukset	14	0	12 700	12 700	12 697,73	2,27	100,0
Muut toim.tuotot	0	0	0	0	318,00	-318,00	0,0
Toimintatuotot	461	471 500	12 700	484 200	470 818,91	13 381,09	97,2
Valmistus omaan käyt	42	30 000	0	30 000	64 067,05	-34 067,05	213,6
TOIMINTAKULUT							
Henkilöstökulut	-554	-533 200	-33 300	-566 500	-555 698,91	-10 801,09	98,1
Palvelujen ostot	-419	-489 700	0	-489 700	-445 100,18	-44 599,82	90,9
Aineet, tarvikkeet	-9	-11 300	0	-11 300	-4 513,75	-6 786,25	39,9
Avustukset	0	-500	0	-500	-150,00	-350,00	30,0
Vuokratulot	-19	-25 500	0	-25 500	-22 327,67	-3 172,33	87,6
Muut toim.kulut	-6	-200	0	-200	290,92	-490,92	-145,5
Toimintakulut	-1 007	-1 060 400	-33 300	-1 093 700	-1 027 499,59	-66 200,41	93,9
TOIMINTAKATE	-505	-558 900	-20 600	-579 500	-492 613,63	-86 886,37	85,0
VUOSIKATE	-505	-558 900	-20 600	-579 500	-492 613,63	-86 886,37	85,0
Poistot ja arvonal.	-35	-54 400	0	-54 400	-31 892,74	-22 507,26	58,6
TILIK. TULOS	-540	-613 300	-20 600	-633 900	-524 506,37	-109 393,63	82,7

600 YMPÄRISTÖNSUOJELU

Vastuuhenkilö: Ympäristöpäällikkö Helka Sillfors

Ympäristönsuojelun palvelualue hoitaa ympäristönsuojelu- ja leirintäalueviranomaisen tehtäviä sekä mm. jätelain, maa-aineslain, maastoliikennelain, vesilain ja luonnonsuojelulain mukaisia lupa-, valvonta-, neuvonta- ja edistämistehtäviä. Päämääränä on turvata ihmisten elinympäristön ja luonnon-ympäristön turvallisuutta, viihtyisyyttä ja monimuotoisuutta laadukkaasti ja kustannustehokkaasti. Puhdas ympäristö luo edellytykset asukkaiden hyvinvoinnille ja alueen elinvoimaisuudelle. Ympäristönsuojelun henkilöresurssi vuonna 2019 oli 4,85 viranhaltijaa ja lisäksi ostettiin 0,5 henkilötöyvuotta toimistosihteerin palvelua tekniikka-toimialan hallinnolta. Heinolan kaupunki tuotti yhteistyösopimuksella myös Sysmän ja Hartolan kuntien ympäristönsuojelun viranhaltijapalvelut.

Talousarvion toteutuminen

600 YMPÄRISTÖN SUOJELU nettositova

	TP 2018 1000€	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvion muutokset	Talousarvio muut. jälkeen	Toteutuma 2019	Poikkeama	Tot%
TULOT	130	138 500	0	138 500	128 863,70	9 636,30	93,0
MENOT	-603	-674 300	0	-674 300	-629 085,18	-45 214,82	93,3
NETTO	-473	-535 800	0	-535 800	-500 221,48	-35 578,52	93,4
POISTOT	-9	-3 000	0	-3 000	-4 848,50	1 848,50	161,6

Strateginen perustavoite:

<i>Ennakointi ja tiedolla johtaminen, resurssien viisas käyttö</i>		
Tavoite: Valvonnan ja ympäristötutkimusten suunnitelmallisuus	Arviointikriteerit/mittari: 1. Ympäristönsuojelun valvontaohjelma. 2. Ympäristötutkimukset ja niiden budjetointi perustuvat tutkimusohjelmaan	Tavoitetaso: Ympäristönsuojelun valvontaohjelma on aktiivisessa käytössä Ympäristön tilan seurantaohjelma valmistuu vuonna 2019
Toteuma: 1. Ympäristönsuojelun valvontaohjelma oli aktiivisessa käytössä koko vuoden. 2. Lautakunta hyväksyi ympäristön tilan seurantaohjelman 18.12.2019.		

Muut toiminnalliset tiedot

Jätelain muutoksen mukaisesti vaarallisia jätteitä tuottavat yritykset Heinolan kaupungin alueella kartoitettiin ja ne lisätään vuoden 2020 alusta ympäristönsuojelun valvontaohjelmaan.

610 RAKENNUSVALVONTA

Vastuuhenkilö vastaava rakennustarkastaja Juha Mara

Rakennusvalvonnan, neuvonnan ja ohjauksen avulla säilytetään ja rakennetaan hyvää kaupunkikuvaa, edistetään viihtyisää asumista sekä turvallista ja terveellistä ympäristöä. Rakennusvalvonnassa oli vuoden 2019 alussa 3,33 vakinaista virkaa, joista lvi-tekniikko on talo-osaston ja vesihuoltolaitoksen kanssa yhteinen. Toimistopalvelut ostettiin teknisen toimen hallinto-osastolta (2 henkilöä).

Talousarvion toteutuminen

610 RAKENNUSVALVONTA nettositova

	TP 2018 1000€	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvion muutokset	Talousarvio muut. jälkeen	Toteutuma 2019	Poikkeama	Tot%
TULOT	373	363 000	12 700	375 700	406 022,26	-30 322,26	108,1
MENOT	-404	-386 100	-33 300	-419 400	-398 414,41	-20 985,59	95,0
NETTO	-31	-23 100	-20 600	-43 700	7 607,85	-51 307,85	-17,4
POISTOT	-26	-51 400	0	-51 400	-27 044,24	-24 355,76	52,6

Strateginen perustavoite: <i>Taluspohjan valmistuminen</i>		
Tavoite:	Arviointikriteerit/mittari: Talouden seuranta	Tavoitetaso: Lupamaksuilla katetaan 80-90 % rakennusvalvonnan menoista
Toteuma: Maksutuotot olivat vuonna 2019 383 000 € ja ne ylittivät rakennusvalvonnan menot 12 500 €:lla.		

Tavoite:	Arviointikriteerit/mittari:	Tavoitetaso:
-----------------	------------------------------------	---------------------

Rakennusvalvonnan palvelut ovat asiakkaan tavoitettavissa helposti sähköisesti	Asiakaspalaute, postimaksut	Paperiton rakennusvalvonta, jossa piirustukset, päätökset ja laskut liikkuvat sähköisesti
Toteuma: Rakennusluvista noin 70 % tulee sähköisen palvelun kautta, laskutus tapahtuu sähköisesti, suunnitelmat, asiakirjat jne. menevät ainoastaan sähköiseen arkistoon. Postimaksut sis. sähköisten laskujen lähetyspalvelun, ovat pudonneet 30 % vuoden 2017 tasosta. Ei merkittävää muutosta vuodesta 2018.		

SELVITYS SISÄISEN VALVONNAN JÄRJESTÄMISESTÄ

Sääntöjen, määräysten ja päätösten noudattaminen

Hyvä hallintotapa on pääsääntöisesti toteutunut organisaation toiminnassa ja päätöksenteossa. Lautakunnan päätöksiä tai viranhaltijapäätöksiä ei ole kumottu vuonna 2019 hallinto-oikeuden käsitteilyssä, myös päätöksistä tehtyjen valitusten määrä on ollut pieni.

Tavoitteiden toteutuminen, varojen käytön valvonta, tuloksellisuuden arvioinnin pätevyys ja luotettavuus

Sitovien tavoitteiden ja talousarvion toteutumista on seurattu kuukausiseurannalla, osavuositarkastuksissa ja tilinpäätöksen yhteydessä. Tuloksellisuuden arvioinnin mittareita on kehitetty ja seuranta pyritään parantamaan jatkuvasti.

Riskienhallinnan järjestäminen

Riskienhallintaa käydään lupa- ja valvontatoimialalla läpi kahdesti vuodessa. Työterveyshuollon kanssa yhteistyössä on selvitetty työhön liittyviä riskejä työntekijöille ja kaupungin yhteisten ohjeiden mukaisen riskinarvioinnin kautta pyritään tunnistamaan ja korjaamaan toiminnallisia riskejä, jotka voivat vaikuttaa asiakkaisiin tai työnantajan vastuisiin ja talouteen.

Omaisuuksien hankinnan, luovutuksen ja hoidon valvonta

Lupa- ja valvontatoimialalla hankintoja ei tehdä merkittävästi. Hankintaohjeiden noudattamista valvotaan laskujen hyväksyntämenettelyssä. Omaisuuksien luovuttamisen toimivalta on delegoitu kaupunginhallituksen toimintaohjeessa.

Sopimustoiminta

Lupa- ja valvontatoimialalla sopimuksia tehdään vain vähän vuosittain. Sopimushallintaa kehitetään yhdessä koko kaupungin asianhallintajärjestelmän kehittämisen kanssa.

KÄYTTÖTALOUS YHTEENSÄ

	TP 2018 1000€	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvion muutokset	Talousarvio muut. jälkeen	Toteutuma 2019	Poikkeama	Tot%
TULOT	42 630	39 082 200	202 000	39 284 200	38 841 645,93	442 554,07	98,9
MENOT	-143 809	-147 663 400	295 000	-147 368 400	-146 658 151,92	-710 248,08	99,5
NETTO	-101 179	-108 581 200	497 000	-108 084 200	-107 816 505,99	-267 694,01	99,8
POISTOT ARVONAL	-5 723	-6 700 000	0	-6 700 000	-6 359 456,22	-340 543,78	94,9
.	-54	0	0	0	-8 009,83	8 009,83	0,0

2.2 Tuloslaskelmaosan toteutuminen

Tässä yhteydessä käsitellään tuloslaskelman tehtävien ”verotus”, ”käyttötalouden valtionosuudet” sekä ”korot ja muu rahoitus” toteutuma ja verrataan niitä talousarvion tuloarvioihin ja määrärahoihin.

Tuloslaskelman poistoerojen ja varausten kirjaukset ovat tuloksenkäsittelyeriä, joihin ei varauduta talousarviossa. Tilinpäätökseen liittyvät toimenpiteet on selostettu esityksessä tilikauden tuloksen käsittelyksi (s.31).

Energiarahasto sisältyy kaupungin omaan pääomaan ja se on muodostettu ylijäämäisestä tuloksesta vuoden 1999 tilinpäätöksessä. Rahaston alkuperäisestä peruspääomasta on jäljellä taseeseen kertyneiden alijäämien kattamisen jälkeen 15,1 M€ (38%).

Kun puhutaan energiarahaston varoista tai sijoituksista, tarkoitetaan Heinola Energia Oy:n osakkeiden myynnistä saatua kauppahintaa (51,6 M€), joka sijoitettiin vuonna 1999 kokonaisuudessaan arvopaperimarkkinoille. Rahaston pääomalla (15,1 M€) ja kaupunginhallituksen hallinnoitavana olevilla rahaston varoilla (n. 89 M€) ei ole siten keskenään kirjanpidollista yhteyttä.

Rahaston sijoitusten tuotot ja kulut käsitellään tuloslaskelmaosan tehtävässä 720.

700 VEROTUS

Vuoden 2019 talousarviossa verotulot arvioitiin kuntakohtaisen verokehikon mukaan. Kuntaliitto antoi uuden alennetun verokehikon elokuussa ja päivitti sen jälleen syys- ja lokakuussa. Verohallinnon tekemien selvitysten perusteella suurin osa kertymävajeesta johtui verokorttiuudistuksesta ja tulo-rekisteriongelmista selittävät murto-osan (13%) vajeesta. Verokorttiuudistuksessa on kyse siitä, että uudessa ennakkoperintämenettelyssä on luovuttu palkkakausi-kohtaisista tulorajoista ja sivutulokor-teista, jonka johdosta ennakonpidätykset on toimitettu alkuvuodesta huomattavasti aiempaa käytäntöä alhaisempina.

Heinolan osalta verotulojen alenema näytti lokakuun verokehikon osalta yhteensä -3,9M€, lopullinen toteuma -3,7M€. Kunnallisveroprosentti oli edelleen 20,50 ja maksuunpannut kunnallisverot laskivat 0,5 %. Koko maan keskimääräinen veroprosentti oli 19,84 (2018: 19,85) ja maksuunpannut kunnallisverot nousivat 2,6 %. Verotuksessa tehtävät vähennykset huomioiden kaupungin efektiivinen kunnallisveroveroaste oli 14,24 %, kun se koko maassa oli keskimäärin 14,30 %.

Yhteisöverotuloissa kuntaryhmän jako-osuutta on korotettu vuodesta 2009 lähtien mm. suhdan-nesyistä. Jako-osuus oli vuonna 2019 31,30 % (-18: 31,35). Kaupungin jako-osuus kuntaryhmän si-sällä on ollut laskusuunnassa:

2003	0,4665 %	2017	0,1680 %
2004	0,3699 %	2018	0,1615 %
2005	0,3140 %	2019	0,1745 %
2006	0,3148 %		
2007	0,2897 %		
2008	0,2885 %		
2009	0,3120 %		
2010	0,2821 %		
2011	0,2229 %		
2012	0,2278 %		
2013	0,2631 %		
2014	0,2348 %		
2015	0,2109 %		
2016	0,1930 %		

Vuonna 2019 yhteisöverojen tuotto Heinolassa oli 3,3 M€ eli 10 % edellisvuotta parempi. Valtakunnallisesti yhteisöverotuloissa ei Kuntaliittoa mukaan tapahtunut muutosta.

Vuoden 2019 kiinteistöveroprosentit oli päätetty entisen suuruiseksi. Kiinteistöveron kokonaistuotto oli 6,2 M€, muutosta edellisvuoteen ei ollut. Koko maassa kiinteistöverotuotot kasvoivat mukaan 3,2 %.

Kaikki verolajit yhteen laskien verotulot laskivat Heinolassa edellisvuodesta 0,7%. mutta nousivat valtakunnallisesti Kuntaliiton mukaan 2,6%

Verotulojen erittely (1000 euroa)

	TP 2018 1000€	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvion muutokset	Talousarvio muut. jälkeen	Toteutuma 2019	Poikkeama	Tot%
Verotulot yht.	68 917	72 100	-3 900	68 200	68 404	-204	100,3
Kunnan tulovero	59 687	62 600	-3 900	58 700	58 899	-199	100,3
Kiinteistövero	6 243	6 200	0	6 200	6 228	-28	100,4
Osuus yhteisöveron tuotosta	2 988	3 300	0	3 300	3 277	23	99,3

Oheisessa taulussa on kuvattu kunnallisveroprosentin ja maksuunpannun kunnallisveron kehitystä vuosina 1997- 2019.

Verovuosi	Tuloveroprosentti	Maksuun pantu kunnallisvero milj.€	Muutos %
1997	17	36,499	0,8
1998	17,5	38,95	6,7
1999	17,5	39,272	0,8
2000	17,5	40,815	3,9
2001	17,5	41,873	2,6
2002	18	43,873	4,8
2003	18,75	46,591	6,2
2004	18,75	47,342	1,6
2005	19	48,702	2,9
2006	19	50,505	3,7
2007	19	53,857	6,6
2008	19	56,031	4,1
2009	20	57,064	1,8
2010	21	60,287	5,6
2011	20,5	59,989	-0,5
2012	20,5	60,266	0,5
2013	20,5	61,949	2,8
2014	20,5	62,385	0,7
2015	20,5	61,889	-0,8
2016	20,5	61,264	-1
2017	20,5	60,317	-2
2018	20,5	59,687	-1
2019	20,5	58,899	-1

Taloudellisten tavoitteiden toteutuminen

700 VEROTUS

	TP 2018 1000€	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvion muutokset	Talousarvio muut. jälkeen	Toteutuma 2019	Poikkeama	Tot%
TULOT	68 917	72 100 000	-3 900 000	68 200 000	68 404 292,68	-204 292,68	100,3
NETTO	68 917	72 100 000	-3 900 000	68 200 000	68 404 292,68	-204 292,68	100,3

710 KÄYTTÖTALouden VALTIONOSUUDET

Valtio linjasi syyskuun budjettiriihessä, että kunnille maksetaan kertaluontoisesti veromenetysten kompensatiota osana valtionosuutta. Heinolan osalta kompensatio oli 0,8M€. Vastaavasti vuoden 2020 valtionosuusarvio laskee. Muutoin valtionosuudet toteutuivat suunnitellusti. Opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuus on negatiivinen johtuen tilityksistä vähennettävästä omarahoitusosuudesta.

Valtionosuuksien erittely (1000 €)

	TP 2018 1000€	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvion muutokset	Talousarvio muut. jälkeen	Toteutuma 2019	Poikkeama	Tot%
Valtionosuudet yht.	42 965	42 800	700	43 500	43 449	51	99,9
Kunnan peruspalvelujen valtionosuudet	45 051	44 850	730	45 580	45 625	-45	100,1
Opetus- ja kulttuuritoimen muut valtionosuudet	-2 086	-2 050	-30	-2 080	-2 176	96	104,6

Taloudellisten tavoitteiden toteutuminen

710 KÄYTTÖTALouden VALTIONOSUUDET

	TP 2018 1000€	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvion muutokset	Talousarvio muut. jälkeen	Toteutuma 2019	Poikkeama	Tot%
TULOT	42 965	42 800 000	700 000	43 500 000	43 448 560,00	51 440,00	99,9
NETTO	42 965	42 800 000	700 000	43 500 000	43 448 560,00	51 440,00	99,9

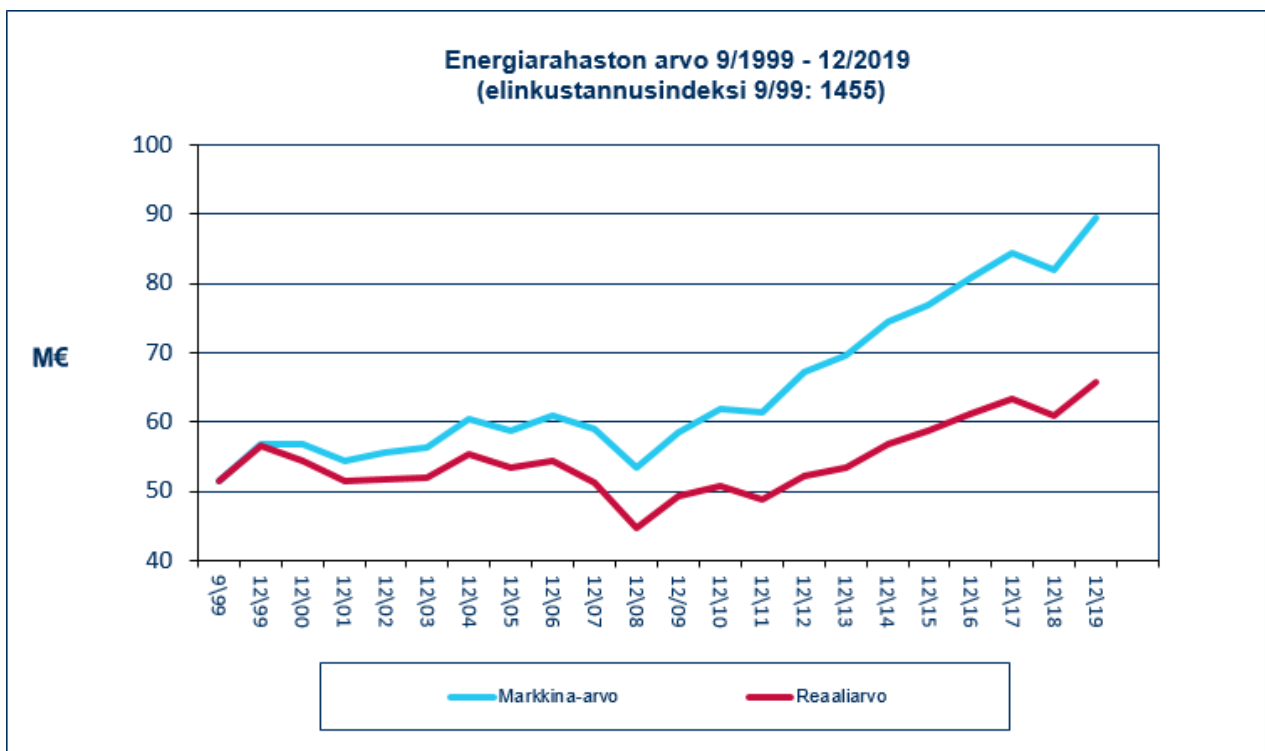
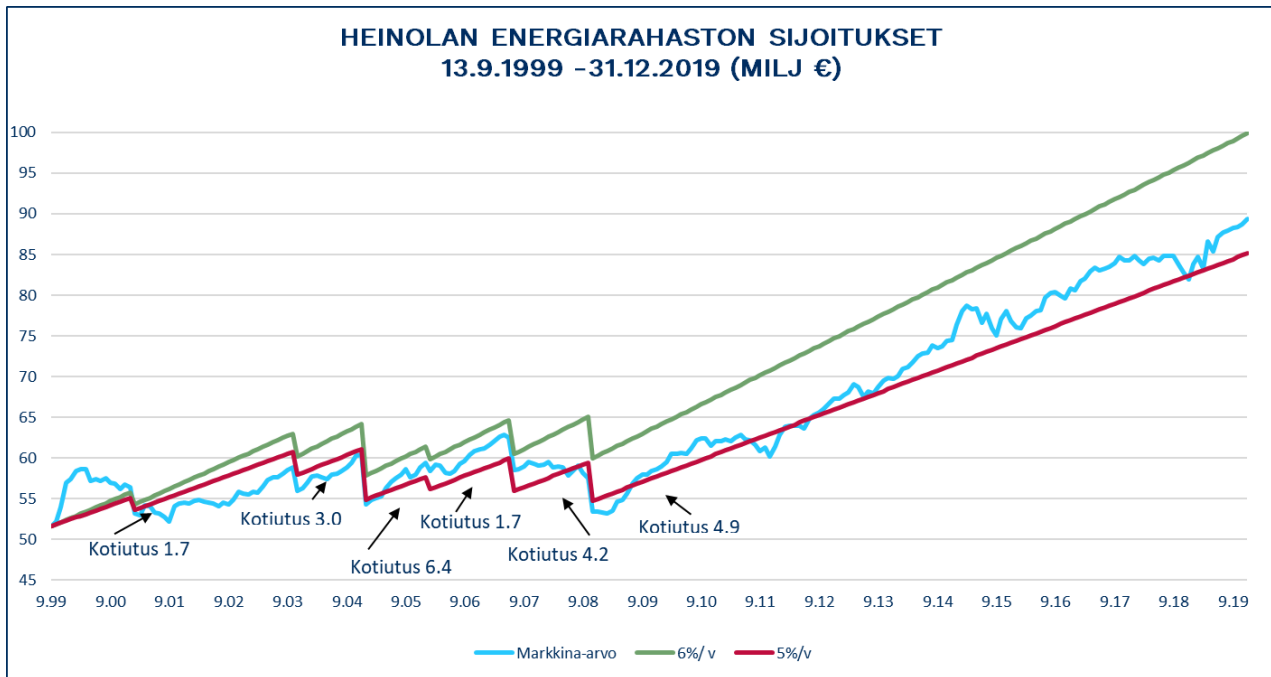
720 KOROT JA MUU RAHOITUS

Energia rahaston sijoitussalkkujen kirjanpidollinen nettotuotto oli 4,4 % ja rahamääräisesti 3,5 M€ (-18: 0,4), kun talousarviossa tuotoksi oli arvioitu 3,6 M€. Kirjanpidollinen tuotto muodostuu myyntien yhteydessä syntyneistä voitoista ja tappioista sekä arvonalennusten kehityksestä.

Energiasijoitusten markkina-arvoilla laskettu vuosituotto oli 9 %. Vuoden päättyessä sijoituksista 80 % oli korkorahastoissa ja käteisvaroissa (-18: 79 %), 20 % osakerahastoissa (-18: 20 %).

Energia rahaston sijoitusten kirjanpitoarvo oli vuoden päättyessä 82,0 M€ (-18: 78,5 M€) ja markkina-arvo 89,346 M€ (-18: 81,991). Sijoituksien markkina-arvo nousi 9%.

Rahaston sijoitusten keskimääräinen tuotto jaksolla 9/99 – 12/19 on ollut 5,3 %. Sijoituksia on kotiutettu yhteensä 21,868 M€.

Sijoitusten arvo sijoitustoiminnan alkaessa oli 51,6 M€ ja vuoden 2019 lopussa 89,3 M€.

Lainojen korkokulut olivat 0,5 M€ (-18: 0,6). Lainakannan painotettu keskiporko vuoden vaihtuessa ilman lyhytaikaisia lainoja oli 0,9 % (-18: 0,9).

720 KOROT JA MUU RAHOITUS

	TP 2018 1000€	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvion muutokset	Talousarvio muut. jälkeen	Toteutuma 2019	Poikkeama	Tot%
TULOT	3 474	5 537 000	0	5 537 000	5 330 762,19	206 237,81	96,3
MENOT	-2 628	-1 906 000	0	-1 906 000	-945 561,80	-960 438,20	49,6
NETTO	845	3 631 000	0	3 631 000	4 385 200,39	-754 200,39	120,8

TULOSLASKELMAOSA YHTEENSÄ

	TP 2018 1000€	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvion muutokset	Talousarvio muut. jälkeen	Toteutuma 2019	Poikkeama	Tot%
TULOT	115 601	120 437 000	-3 200 000	117 237 000	117 284 149,02	-47 149,02	100,0
MENOT	-2 628	-1 906 000	0	-1 906 000	-945 561,80	-960 438,20	49,6
NETTO	112 973	118 531 000	-3 200 000	115 331 000	116 338 587,22	-1 007 587,22	100,9

2.3 Investointiosan toteutuminen

YHTEISET PALVELUT

Toimielin Kaupunginhallitus
Vastuhenkilö Hallinto- ja kehitysjohtaja Sinikka Malin

810 KAUPUNGINHALLITUS

	TP 2018 1000€	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvion muutokset	Talousarvio muut. jälkeen	Toteutuma 2019	Poikkeama	Tot%
TULOT	1	0	99 900	99 900	99 900,02	-0,02	100,0
MENOT	-309	-544 000	200 000	-344 000	-137 558,57	-206 441,43	40,0
NETTO	-308	-544 000	299 900	-244 100	-37 658,55	-206 441,45	15,4

Perustelut: - Talous- ja henkilöstöhallinnon järjestelmäuusinta 345 000

- Verkkokauppa- sisäinen ja ulkoinen (CPU) (sis.koulutus 1.275€) 16 000

- Dokumenttihakemisto (sis. Dynasty, intra ja M365) 90 000

*sis. Dynasty/Intra/PowerBI opastukset ja koulutukset 12 000€

*sis. M365 koulutus koko henkilökunnalle 15 000€

- Digi ja pilvipalveluiden kehittäminen (sis.suomi.fi palvelut) 30 000

- Valokuituverkko (Kettukallion pk verkotus ja Tommolän silta – Varikko)33 000

- Sähköinen arkisto (liittymät esim. Effic/Trimble/P rimus) 30 000

Toteuma: Investoinnit toteutuivat suunnitellusti lukuunottamatta talous- ja henkilöstöhallinnon järjestelmäuudistuksia, jotka siirtyivät pääosaltaan vuosille 2020-2021 lähinnä palveluntuottajan yrittäjä- ja ohjelmakehityssyistä.

SOSIAALI JA TERVEYS

Toimielin Sosiaali- ja terveyslautakunta
Vastuhenkilö Sosiaali- ja terveysjohtaja Kirsi Korttila

820 HALLINTO- JA TUKIPALVELUT

	TP 2018 1000€	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvion muutokset	Talousarvio muut. jälkeen	Toteutuma 2019	Poikkeama	Tot%
MENOT	0	0	0	0	-3 900,00	3 900,00	0,0
NETTO	0	0	0	0	-3 900,00	3 900,00	0,0

Perustelut:

Toteuma: 2M-IT:n osakkeiden ostaminen, jotta Heinolan kaupunki pystyy myös jatkossa hankkimaan mm. sovellustukipalveluja sosiaali- ja terveystoimialalle.

821 TERVEYSPALVELUT

	TP 2018 1000€	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvion muutokset	Talousarvio muut. jälkeen	Toteutuma 2019	Poikkeama	Tot%
TULOT	4	0	0	0	0,00	0,00	0,0
MENOT	-81	-405 800	0	-405 800	-339 691,08	-66 108,92	83,7
NETTO	-77	-405 800	0	-405 800	-339 691,08	-66 108,92	83,7

Perustelut: TerveysLifecare ja sähköinen asiointi

Toteuma: TerveysEffican päivitetään TerveysLifecareksi. Sähköisen asioinnin kehittämistä ei päästy vielä aloittamaan.

827 SOSIAALIPALVELUT

	TP 2018 1000€	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvion muutokset	Talousarvio muut. jälkeen	Toteutuma 2019	Poikkeama	Tot%
MENOT	-17	-50 000	0	-50 000	-18 720,19	-31 279,81	37,4
NETTO	-17	-50 000	0	-50 000	-18 720,19	-31 279,81	37,4

Perustelut: SosiaaliEffican ja sähköinen asiointi

Toteuma: SosiaaliEffican päivittäminen SosiaaliLifecareksi sekä kehittäminen Kanta-arkistoon liittymisen mahdollistamiseksi aloitettiin. Sähköisen asioinnin kehittämistä ei päästy vielä aloittamaan.

SOSIAALI- JA TERVEYS YHTEENSÄ							
	TP 2018 1000€	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvion muutokset	Talousarvio muut. jälkeen	Toteutuma 2019	Poikkeama	Tot%
TULOT	4	0	0	0	0,00	0,00	0,0
MENOT	-97	-455 800	0	-455 800	-362 311,27	-93 488,73	79,5
NETTO	-94	-455 800	0	-455 800	-362 311,27	-93 488,73	79,5

ELINVOIMA

Toimielin Elinvoimalautakunta
Vastuuhenkilö Elinvoimajohtaja Heikki Mäkilä

830 YRITYKSET JA TYÖ

	TP 2018 1000€	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvion muutokset	Talousarvio muut. jälkeen	Toteutuma 2019	Poikkeama	Tot%
MENOT	-337	-900 000	0	-900 000	-856 258,40	-43 741,60	95,1
NETTO	-337	-900 000	0	-900 000	-856 258,40	-43 741,60	95,1

Perustelut: Osuus Kimolan kanavaan.

Toteuma: Kimolan kanavan osuus v. 2019. Investointikustannus alittui hiukan budjetoidusta.

832 KULTTUURI

	TP 2018 1000€	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvion muutokset	Talousarvio muut. jälkeen	Toteutuma 2019	Poikkeama	Tot%
MENOT	0	-50 000	0	-50 000	-13 496,81	-36 503,19	27,0
NETTO	0	-50 000	0	-50 000	-13 496,81	-36 503,19	27,0

Perustelut: WPK-talon terassin kaluston ja näyttämötekniikan uusiminen

Toteuma: Kalusto kunnostettiin uuden kaluston hankkimisen sijaan. Uusittiin projektori ja kangas.

834 MAANKÄYTTÖ

	TP 2018 1000€	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvion muutokset	Talousarvio muut. jälkeen	Toteutuma 2019	Poikkeama	Tot%
TULOT	123	100 000	0	100 000	2 177,35	97 822,65	2,2
MENOT	-523	-430 000	0	-430 000	-173 978,67	-256 021,33	40,5
NETTO	-400	-330 000	0	-330 000	-171 801,32	-158 198,68	52,1

Perustelut: Trimble-paikkatietojärjestelmän kehitysprojekti, mittauslaitteiden uusinta. Varaus maa-alueiden oston (400.000) ja myyntiin (100.000)

Toteuma: Maa-alueiden oston käytettiin noin 147 000 euroa eli 34-prosenttisesti budjetoituun nähden. Myyntituloja ei kohdistunut vuodelle 2019 juuri lainkaan. Maankäytön kaluston osalta toteutettiin BlomStreet-katunäkymäkuvaus ja pilvipalveluiden käyttöönotto, jonka toteutuskustannus oli 26 400€.

ELINVOIMA YHTEENSÄ

	TP 2018 1000€	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvion muutokset	Talousarvio muut. jälkeen	Toteutuma 2019	Poikkeama	Tot%
TULOT	123	100 000	0	100 000	2 177,35	97 822,65	2,2
MENOT	-860	-1 380 000	0	-1 380 000	-1 043 733,88	-336 266,12	75,6
NETTO	-736	-1 280 000	0	-1 280 000	-1 041 556,53	-238 443,47	81,4

HYVINVOINTI

Toimielin Hyvinvointilautakunta
Vastuuhenkilö hyvinvointijohtaja Pirjo Hepo-oja

Virikkeellinen elämä

Vastuuhenkilö: nuorisopalvelujohtaja Anne Hottola

847 VIRIKKEELLINEN ELÄMÄ

	TP 2018 1000€	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvion muutokset	Talousarvio muut. jälkeen	Toteutuma 2019	Poikkeama	Tot%
MENOT	-35	-70 000	0	-70 000	-45 839,16	-24 160,84	65,5
NETTO	-35	-70 000	0	-70 000	-45 839,16	-24 160,84	65,5

Toteuma: Kaupunginmuseon perusnäyttelyn uudistus viivästyi ennalta suunnittele mattomien teknisten ratkaisujen takia. Perusnäyttely avataan maaliskuussa 2020. Investointiraha käytettiin 91,7 %. Kirjaston aikuisten osaston remonttiin osoitettu investointiraha jäi käyttämättä vuodelta 2019. Vuoden aikana selvisi kirjaston sijaintikiinteistön laajempi remontin tarve. Aikuisten osaston uudistaminen ei ole järkevää ennen kiinteistön laajemman remontin valmistumista.

HYVINVOINTI YHTEENSÄ

	TP 2018 1000€	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvion muutokset	Talousarvio muut. jälkeen	Toteutuma 2019	Poikkeama	Tot%
MENOT	-118	-70 000	0	-70 000	-45 839,16	-24 160,84	65,5
NETTO	-118	-70 000	0	-70 000	-45 839,16	-24 160,84	65,5

TEKNIikka

Toimielin Tekninen lautakunta

Vastuuhenkilö va. teknisen toimen johtaja Ari Matteenen 31.3.2019 asti ja teknisen toimen johtaja Harri Kuivalainen 1.4.2019 alkaen

KUNTATEKNIikka

58001 Vierumäen yrityspuisto

	TP 2018 1000€	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvion muutokset	Talousarvio muut. jälkeen	Toteutuma 2019	Poikkeama	Tot%
MENOT	-693	-2 500 000	-770 000	-3 270 000	-2 727 713,82	-542 286,18	83,4
NETTO	-693	-2 500 000	-770 000	-3 270 000	-2 727 713,82	-542 286,18	83,4

Perustelut: Uutta käyttöön otettavaa yritysalueita Vierumäellä moottoritien liittymän tuntumassa valmistellaan. Inspiroiva ja mahdollistava toimintaympäristö.

Toteuma: Alueen rakentaminen on päälystystä vaille valmis. Kohteelle haettiin valtuustolta lisämäärärahaa, koska Vääksyntien kanavoinnin hinta oli kohonnut alkuperäisestä suunnitelmasta, eikä mahtunut kiertoliittymäurakkaan. Kanavointityö jouduttiin keskeyttämään, koska kyseinen tie oli muutettu erikoiskuljetusreitiksi kilpailutuksen jälkeen.

76000 Jv-puhdistamon saneeraus

	TP 2018 1000€	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvion muutokset	Talousarvio muut. jälkeen	Toteutuma 2019	Poikkeama	Tot%
TULOT	0	510 000	0	510 000	0,00	510 000,00	0,0
MENOT	-2 481	-4 000 000	-210 000	-4 210 000	-3 379 571,60	-830 428,40	80,3
NETTO	-2 481	-3 490 000	-210 000	-3 700 000	-3 379 571,60	-320 428,40	91,3

Perustelut: Jätevedenpuhdistamon saneeraus edellytetyn puhdistustehon saavuttamiseksi toteutetaan kolmena vuotena 2018-2020. Kuusakoski Oy osallistuu rahoituskustannuksiin yrityksen jätevesien puhdistamisen erityisvaatimuksien osalta. Terve, toimiva ja turvallinen arki. Kestävät investoinnit, suunnitelmallinen käyttö.

Toteuma: Urakkaan haettiin lisämäärärahaa, koska vuodelle 2019 varattu määräraha ei riittänyt. Lisämäärärahaa ei tarvinnut käyttää, koska I-vaiheen urakkaa ei saatu otettua vastaan.

Muu kuntatekniikka

	TP 2018 1000€	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvion muutokset	Talousarvio muut. jälkeen	Toteutuma 2019	Poikkeama	Tot%
TULOT	0	0	0	0	1 765,60	-1 765,60	0,0
MENOT	-4 200	-4 560 000	0	-4 560 000	-4 594 621,27	34 621,27	100,8
NETTO	-4 200	-4 560 000	0	-4 560 000	-4 592 855,67	32 855,67	100,7

Perustelut: Katujen, viemäreiden ja vesijohtojen rakentamiseen on varattu määrärahaa 1.980.000 € pääkohteina keskustan kadut, Vierumäen kiertoliittymä sekä Rainion alueen routavaurioiden korjaus. Puistojen ja liikunta-alueiden rakentamiseen on varattu 230.000 € pääkohteina kylpylän uimaran kalusteet. Muina kohteina Tommolän matonpesupaikka ja vierasvenelaiturin korjaus. Kuntatekniikan irtaimen omaisuuden hankintaan on varattu 270.000 €.

Vesi- ja viemärlaitokseen on varattu yhteensä 950.000 € pääkohteina Sarkolantien ja Niemelänkädun pumppaamoiden saneeraus sekä Urheiluopiston, Syrjälänkankaan ja keskustan painepiirien yhdistäminen. Vesivuotokorjauksiin on varattu 300.000 €.

Torin ympäristön yleissuunnitelman toteuttaminen aloitetaan Savontien uudistuksella, painopisteinä toimivuus, viihtyvyys ja kunnallistekniikan uusiminen.

Toteutettavat kohteet päätetään myöhemmin teknisen lautakunnan hyväksymässä työohjelmassa.

Investoinnit tukevat strategisia tavoitteita: Terve, toimiva ja turvallinen arki. Vetovoimainen keskusta.

Toteuma: Investoinnit toteutuivat pääosin lautakunnan hyväksymän käyttösuunnitelman mukaisesti. Laaksotien saneerauskohteen osamäärärahat siirrettiin Savontien rakentamiseen. Keskustan kehittämisen arvioidut kustannukset ylittyivät 250.000 €. Nämä katettiin muun kuntatekniikan investointeja vähentämällä.

KUNTATEKNIikka YHTEENSÄ							
	TP 2018 1000€	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvion muutokset	Talousarvio muut. jälkeen	Toteutuma 2019	Poikkeama	Tot%
TULOT	0	510 000	0	510 000	1 765,60	508 234,40	0,3
MENOT	-7 375	-11 060 000	-980 000	-12 040 000	-10 701 906,69	-1 338 093,31	88,9
NETTO	-7 375	-10 550 000	-980 000	-11 530 000	-10 700 141,09	-829 858,91	92,8

TILAKESKUS

86100 Lukion rakentaminen

	TP 2018 1000€	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvion muutokset	Talousarvio muut. jälkeen	Toteutuma 2019	Poikkeama	Tot%
MENOT	-436	-5 500 000	1 500 000	-4 000 000	-2 490 785,87	-1 509 214,13	62,3
NETTO	-436	-5 500 000	1 500 000	-4 000 000	-2 490 785,87	-1 509 214,13	62,3

Perustelut: Tilapäistiloilla toimivalle lukiolle rakennetaan uudet tilat v. 2017 toteutetun arkkitehtuurikilpailun voittaneen suunnitelman pohjalta vv. 2019-2020. Rakennukseen tulee myös tilat nuorisopalveluille. Koko suunnitelmassa 5 197 bruttom², lukio n. 2000 m², liikuntatilat n. 1300 m², nuorisotilat n. 300 m², yhteiskäyttöiset tilat ml. auditorio n. 1500 m².

Investoinnit tukevat strategisia tavoitteita: Inspiroiva ja mahdollistava toimintaympäristö. Terve, toimiva ja turvallinen arki. Vetovoimainen keskusta.

Toteuma: Lukion ja nuorisotilojen rakentaminen alkoi syyskuussa. Aikataulun mukaisena tavoitteena on rakennuksen käyttöönotto elokuussa 2021.

86300 Kailas-talon rakentaminen

	TP 2018 1000€	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvion muutokset	Talousarvio muut. jälkeen	Toteutuma 2019	Poikkeama	Tot%
MENOT	-62	-1 000 000	900 000	-100 000	-48 946,20	-51 053,80	48,9
NETTO	-62	-1 000 000	900 000	-100 000	-48 946,20	-51 053,80	48,9

Perustelut: Niemelän ja Seminaarin koulun toiminnot on yhdistetty ja toimivat tällä hetkellä osittain Niemelän koulun tiloissa ja osittain koulun pihaan rakennetuissa väliaikaistiloissa. Heinolan kaupungin tarkoituksena on rakentaa Kailas-talo niminen uusi koulurakennus, johon sijoittuvat mainitut Niemelän ja Seminaarin koulujen toiminnot sekä päiväkotit.

Investoinnit tukevat strategisia tavoitteita: Inspiroiva ja mahdollistava toimintaympäristö. Terve, toimiva ja turvallinen arki.

Toteuma: Hankkeen alkuperäinen tavoiteaikataulu on viivästynyt jo v. 2018 aikana, kun mm. ratkaisu rakentamistavasta vei aikaa. Hanke on yleissuunnitelmavaiheessa. Tavoitteena on rakennustyön alkaminen syksyllä 2020 ainakin maanrakennustöiden osalta.

86400 Sinilähdetalon rakentaminen

	TP 2018	Alkuperäinen	Talousarvion	Talousarvio	Toteutuma	Poikkeama	Tot%
--	---------	--------------	--------------	-------------	-----------	-----------	------

	1000€	talousarvio	muutokset	muut. jälkeen	2019		
TULOT	0	0	0	0	25 226,77	-25 226,77	0,0
MENOT	-409	-5 000 000	0	-5 000 000	-3 760 229,88	-1 239 770,12	75,2
NETTO	-409	-5 000 000	0	-5 000 000	-3 735 003,11	-1 264 996,89	74,7

Perustelut: Myllyojan koulu toimii tilapäisissä opetustiloissa entisen koulun tontilla Myllyojalla. Sinilähden ja Myllyojan varhaiskasvatus on hajautettu pieniin yksiköihin, joissa tilat eivät vastaa uuden varhaiskasvatuslain ja varhaiskasvatussuunnitelman perusteiden toiminnallisia vaatimuksia. Investoinnit tukevat strategisia tavoitteita: Inspiroiva ja mahdollistava toimintaympäristö. Terve, toimiva ja turvallinen arki.

Toteuma: Sinilähde-talon rakentaminen on alkanut keväällä. Kesällä ilmenneet ongelmat talon kerrosten välisen välipohjan rakennesuunnittelussa ovat johtaneet muutostöihin ja alkuperäisen tavoiteaikataulun viivästymiseen.

Muu tilakeskus

	TP 2018 1000€	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvion muutokset	Talousarvio muut. jälkeen	Toteutuma 2019	Poikkeama	Tot%
TULOT	408	811 000	0	811 000	0,00	811 000,00	0,0
MENOT	-5 168	-3 328 000	0	-3 328 000	-2 013 851,50	-1 314 148,50	60,5
NETTO	-4 760	-2 517 000	0	-2 517 000	-2 013 851,50	-503 148,50	80,0

Perustelut: Tilakeskuksen muihin investointeihin on varattu 3.328.000 €, pääkohteena Vierumäen koulun laajennus päiväkotiosalla. Toteutettavat kohteet on päätetty teknisen lautakunnan hyväksymässä työohjelmassa. Investoinnit tukevat strategista tavoitetta: Kestävät investoinnit, suunnitelmallinen käyttö.

Toteuma: Vierumäen koulun laajentaminen päiväkotiosalla valmistui kesäkuussa. Vesilintutalon rakentaminen alkoi marraskuussa.

TILAKESKUS YHTEENSÄ							
	TP 2018 1000€	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvion muutokset	Talousarvio muut. jälkeen	Toteutuma 2019	Poikkeama	Tot%
TULOT	408	811 000	0	811 000	25 226,77	785 773,23	3,1
MENOT	-6 074	-14 828 000	2 400 000	-12 428 000	-8 313 813,45	-4 114 186,55	66,9
NETTO	-5 666	-14 017 000	2 400 000	-11 617 000	-8 288 586,68	-3 328 413,32	71,3

TEKNIikka YHTEENSÄ							
	TP 2018 1000€	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvion muutokset	Talousarvio muut. jälkeen	Toteutuma 2019	Poikkeama	Tot%
TULOT	408	1 321 000	0	1 321 000	26 992,37	1 294 007,63	2,0
MENOT	-13 449	-25 888 000	1 420 000	-24 468 000	-19 015 720,14	-5 452 279,86	77,7
NETTO	-13 041	-24 567 000	1 420 000	-23 147 000	-18 988 727,77	-4 158 272,23	82,0

LUPA- JA VALVONTA

899 RAKENNUSVALVONTA

	TP 2018 1000€	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvion muutokset	Talousarvio muut. jälkeen	Toteutuma 2019	Poikkeama	Tot%
MENOT	0	-50 000	0	-50 000	-38 060,00	-11 940,00	76,1
NETTO	0	-50 000	0	-50 000	-38 060,00	-11 940,00	76,1

LUPA- JA VALVONTA YHTEENSÄ

	TP 2018 1000€	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvion muutokset	Talousarvio muut. jälkeen	Toteutuma 2019	Poikkeama	Tot%
MENOT	0	-50 000	0	-50 000	-38 060,00	-11 940,00	76,1
NETTO	0	-50 000	0	-50 000	-38 060,00	-11 940,00	76,1

INVESTOINNIT YHTEENSÄ

	TP 2018 1000€	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvion muutokset	Talousarvio muut. jälkeen	Toteutuma 2019	Poikkeama	Tot%
TULOT	536	1 421 000	99 900	1 520 900	129 069,74	1 391 830,26	8,5
MENOT	-14 833	-28 387 800	1 620 000	-26 767 800	-20 643 223,02	-6 124 576,98	77,1
NETTO	-14 296	-26 966 800	1 719 900	-25 246 900	-20 514 153,28	-4 732 746,72	81,3

2.4 Rahoitusosan toteutuminen

900 LAINANANTO

Paikallisten järjestöjen EU-hankkeiden rahoittamiseen myönnettyjä lainoja maksettiin tilikaudella suunniteltua maksuaikataulua nopeammin ja tytäryhtiölainoja suunnitelmien mukaan. Uusia väliaikaisrahoituksia myönnettiin hakemuksien mukaisesti, määrärahasta jäi suurin osa käyttämättä.

	TP 2018 1000€	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvion muutokset	Talousarvio muut. jälkeen	Toteutuma 2019	Poikkeama	Tot%
TULOT	192	162 300	52 400	214 700	214 642,86	57,14	100,0
MENOT	-50	-50 000	0	-50 000	-5 000,00	-45 000,00	10,0
NETTO	142	112 300	52 400	164 700	209 642,86	-44 942,86	127,3

910 TALOUSARVIOLAINAT

Talousarviolainoissa käsitellään kaupungin pitkäaikaisten ottolainojen nostot ja lyhennykset. Vanhoja lainoja erääntyi lyhennettäväksi 8,3 M€. Uusia pitkäaikaisia lainoja nostettiin 24,0 M€.

Yhteensä pitkäaikaisia talousarviolainoja oli vuodenvaihteessa 73,9 M€ (-18: 58,2). Lisäksi lyhytaikaisia maksuvalmiusluottoja oli 6,5 M€ (-18: 8,0). Korollinen vieras pääoma eli lainakanta oli tilikauden päättyessä 80,4 M€ (-18: 66,2).

	TP 2018 1000€	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvion muutokset	Talousarvio muut. jälkeen	Toteutuma 2019	Poikkeama	Tot%
TULOT	8 000	24 000 000	0	24 000 000	24 000 000,00	0,00	100,0
MENOT	-8 736	-9 493 000	0	-9 493 000	-8 288 005,00	-1 204 995,00	87,3
NETTO	-736	14 507 000	0	14 507 000	15 711 995,00	-1 204 995,00	108,3

RAHOITUSOSA YHTEENSÄ

	TP 2018 1000€	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvion muutokset	Talousarvio muut. jälkeen	Toteutuma 2019	Poikkeama	Tot%
TULOT	8 192	24 162 300	52 400	24 214 700	24 214 642,86	57,14	100,0
MENOT	-8 786	-9 543 000	0	-9 543 000	-8 293 005,00	-1 249 995,00	86,9
NETTO	-594	14 619 300	52 400	14 671 700	15 921 637,86	-1 249 937,86	108,5

2.5 Yhteenveto määrärahojen ja tuloarvioiden toteutumisesta

	Sitovuus		Alkuperäinen talousarvio	Talousarvion muutokset	Talousarvio muut.jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
KÄYTTÖTALOUSOSA							
KESKUSVAALILAUTAKUNTA							
100 Vaalit	Brutto	Tuloarvio	60 000	0	60 000	69 146	-9 146
	Brutto	Määräraha	-160 500	0	-160 500	-85 081	-75 419
TARKASTUSLAUTAKUNTA							
105 Ulkoinen tarkastus	Brutto	Määräraha	-65 500	0	-65 500	-56 809	-8 691
KAUPUNGINHALLITUS							
110 Kaupunginhallitus	Brutto	Tuloarvio	1 372 900	9 900	1 382 800	1 274 700	108 100
	Brutto	Määräraha	-5 342 200	325 400	-5 016 800	-4 829 918	-186 882
SOSIAALI- JA TERVEYSLAUTAKUNTA							
200 Hallinto- ja tukipalvelut	Brutto	Tuloarvio	1 116 000	0	1 116 000	1 159 549	-43 549
	Brutto	Määräraha	-2 206 400	0	-2 206 400	-2 161 975	-44 425
230 Terveyspalvelut	Brutto	Tuloarvio	2 454 900	3 000	2 457 900	2 500 379	-42 479
	Brutto	Määräraha	-38 642 600	-9 700	-38 652 300	-41 043 955	2 391 655
270 Hoito- ja vanhuspalvelut	Brutto	Tuloarvio	6 509 200	39 500	6 548 700	6 663 115	-114 415
	Brutto	Määräraha	-23 248 100	-133 800	-23 381 900	-22 276 002	-1 105 898
280 Sosiaalipalvelut	Brutto	Tuloarvio	1 720 000	2 700	1 722 700	1 538 871	183 829
	Brutto	Määräraha	-16 243 200	-5 500	-16 248 700	-16 774 760	526 060
ELINVOIMALAUTAKUNTA							
300 Yritykset ja työ	Netto	Nettomenoarvio	-3 774 400	243 300	-3 531 100	-3 401 449	-129 651
310 Kulttuuri	Netto	Nettomenoarvio	-494 600	-32 500	-527 100	-285 439	-241 661
320 Maankäyttö	Brutto	Tuloarvio	1 296 000	0	1 296 000	1 344 044	-48 044
	Brutto	Määräraha	-1 278 500	0	-1 278 500	-1 379 513	101 013
HYVINVOINTILAUTAKUNTA							
400 Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen	Brutto	Tuloarvio	96 000	-38 000	58 000	65 824	-7 824
	Brutto	Määräraha	-755 900	20 000	-735 900	-653 751	-82 149
410 Opetus ja koulutus	Brutto	Tuloarvio	702 300	190 000	892 300	1 029 900	-137 600
	Brutto	Määräraha	-15 818 700	0	-15 818 700	-15 838 438	19 738
420 Varhaiskasvatus	Brutto	Tuloarvio	707 700	63 200	770 900	785 007	-14 107
	Brutto	Määräraha	-8 245 300	-127 000	-8 372 300	-7 931 832	-440 468
430 Virikkeellinen elämä	Brutto	Tuloarvio	870 900	-118 500	752 400	744 603	7 797
	Brutto	Määräraha	-4 176 600	144 900	-4 031 700	-3 916 573	-115 127
TEKNINEN LAUTAKUNTA							
500 Tekniikan hallinto	Brutto	Tuloarvio	314 500	0	314 500	280 978	33 522
	Brutto	Määräraha	-2 867 800	0	-2 867 800	-2 773 423	-94 377
505 Kuntatekniikka	Brutto	Tuloarvio	6 747 900	17 600	6 765 500	6 596 150	169 350
	Brutto	Määräraha	-8 248 400	-64 100	-8 312 500	-7 955 343	-357 157
520 Tilakeskus	Brutto	Tuloarvio	7 357 700	0	7 357 700	7 295 130	62 570
	Brutto	Määräraha	-7 779 600	-1 600	-7 781 200	-7 307 151	-474 049
550 Ruoka- ja siivouspalvelut	Brutto	Tuloarvio	5 618 800	3 300	5 622 100	5 309 920	312 180
	Brutto	Määräraha	-5 618 800	-14 500	-5 633 300	-5 309 797	-323 503
LUPA- JA VALVONTALAUTAKUNTA							
600 Ympäristönsuojelu	Netto	Nettomenoarvio	-535 800	0	-535 800	-500 221	-35 579
610 Rakennusvalvonta	Netto	Nettomenoarvio	-23 100	-20 600	-43 700	7 608	-51 308
KÄYTTÖTALOUSOSA YHTEENSÄ							
	Brutto	Tuloarvio	36 944 800	172 700	37 117 500	36 657 316	460 184
	Brutto	Määräraha	-140 698 100	134 100	-140 564 000	-140 294 321	-269 679
	Netto	Nettomenoarvio	-4 827 900	190 200	-4 637 700	-4 179 501	-458 199

	Sitovuus		Alkuperäinen talousarvio	Talousarvion muutokset	Talousarvio muut.jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
T U L O S L A S K E L M A O S A							
KAUPUNGINHALLITUS							
700 Verotus	Brutto	Tuloarvio	72 100 000	-3 900 000	68 200 000	68 404 293	-204 293
710 Käyttötalouden valtionosuudet	Brutto	Tuloarvio	42 800 000	700 000	43 500 000	43 448 560	51 440
720 Korot ja muu rahoitus	Netto	Nettotuloarvio	3 631 000	0	3 631 000	4 385 200	-754 200
TULOSLASKELMAOSA YHTEENSÄ	Brutto	Tuloarvio	114 900 000	-3 200 000	111 700 000	111 852 853	-152 853
	Netto	Nettotuloarvio	3 631 000	0	3 631 000	4 385 200	-754 200

I N V E S T O I N T I O S A

KAUPUNGINHALLITUS							
810 Kaupunginhallitus	Brutto	Tuloarvio	0	99 900	99 900	99 900	0
	Brutto	Määräraha	-544 000	200 000	-344 000	-137 559	-206 441
SOSIAALI- JA TERVEYSLAUTAKUNTA							
820 Hallinto- ja tukipalvelut	Brutto	Määräraha	0	0	0	-3 900	3 900
821 Terveyspalvelut	Brutto	Määräraha	-405 800	0	-405 800	-339 691	-66 109
827 Sosiaalipalvelut	Brutto	Määräraha	-50 000	0	-50 000	-18 720	-31 280
ELINVOIMALAUTAKUNTA							
830 Yritykset ja työ	Brutto	Määräraha	-900 000	0	-900 000	-856 258	-43 742
832 Kulttuuri	Brutto	Määräraha	-50 000	0	-50 000	-13 497	-36 503
834 Maankäyttö	Brutto	Tuloarvio	100 000	0	100 000	2 177	97 823
	Brutto	Määräraha	-430 000	0	-430 000	-173 979	-256 021
HYVINVOINTILAUTAKUNTA							
847 Virikkeellinen elämä	Brutto	Määräraha	-70 000	0	-70 000	-45 839	-24 161
TEKNINEN LAUTAKUNTA							
851 Kuntatekniikka							
Vierumäen yrityspuisto	Brutto	Määräraha	-2 500 000	-770 000	-3 270 000	-2 727 714	-542 286
Jv-puhdistamon saneeraus	Brutto	Tuloarvio	510 000	0	510 000	0	510 000
	Brutto	Määräraha	-4 000 000	-210 000	-4 210 000	-3 379 572	-830 428
Muu kuntatekniikka	Brutto	Tuloarvio	0	0	0	1 766	-1 766
	Brutto	Määräraha	-4 560 000	0	-4 560 000	-4 594 621	34 621
880 Tilakeskus							
Lukion rakentaminen	Brutto	Määräraha	-5 500 000	1 500 000	-4 000 000	-2 490 786	-1 509 214
Kailas-talon rakentaminen	Brutto	Määräraha	-1 000 000	900 000	-100 000	-48 946	-51 054
Sinilähdetalon rakentaminen	Brutto	Tuloarvio	0	0	0	25 227	-25 227
	Brutto	Määräraha	-5 000 000	0	-5 000 000	-3 760 230	-1 239 770
Muu tilakeskus	Brutto	Tuloarvio	811 000	0	811 000	0	811 000
	Brutto	Määräraha	-3 328 000	0	-3 328 000	-2 013 851	-1 314 149
899 Rakennusvalvonta	Brutto	Määräraha	-50 000	0	-50 000	-38 060	-11 940
INVESTOINTIOSA YHTEENSÄ	Brutto	Tuloarvio	1 421 000	99 900	1 520 900	129 070	1 391 830
	Brutto	Määräraha	-28 387 800	1 620 000	-26 767 800	-20 643 223	-6 124 577

R A H O I T U S O S A

KAUPUNGINHALLITUS							
900 Lainananto	Netto	Nettotuloarvio	112 300	52 400	164 700	209 643	-44 943
910 Talousarviolainat	Netto	Nettotuloarvio	14 507 000	0	14 507 000	15 711 995	-1 204 995
RAHOITUSOSA YHTEENSÄ	Netto	Nettotuloarvio	14 619 300	52 400	14 671 700	15 921 638	-1 249 938

KAIKKI YHTEENSÄ		Tuloarviot	153 265 800	-2 927 400	150 338 400	148 639 239	1 699 161
		Määrärahat	-169 085 900	1 754 100	-167 331 800	-160 937 544	-6 394 256
		Nettositovat erät	13 422 400	242 600	13 665 000	16 127 337	-2 462 337

3. TILINPÄÄTÖSLASKELMAT

3.1 Tuloslaskelma (ulkoinen)

	2019	2018
TOIMINTATUOTOT		
Myyntituotot	6 751 450,48	6 571 722,48
Maksutuotot	7 607 305,53	7 953 614,89
Tuet ja avustukset	1 757 898,18	2 021 091,15
Vuokratuotot	3 020 661,64	3 567 792,23
Muut toimintatuotot	817 105,33	3 782 381,20
TOIMINTATUOTOT	19 954 421,16	23 896 601,95
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN	506 283,47	367 914,71
	20 460 704,63	24 264 516,66
TOIMINTAKULUT		
Palkat ja palkkiot	-44 068 056,73	-43 566 840,73
Eläkekulut	-10 051 072,92	-9 950 462,02
Muut henkilösivukulut	-1 308 542,22	-1 570 402,88
Henkilöstökulut yhteensä	-55 427 671,87	-55 087 705,63
Asiakaspalvelujen ostot	-37 157 682,52	-34 984 787,73
Muiden palvelujen ostot	-17 010 686,63	-16 896 071,15
Palvelujen ostot yhteensä	-54 168 369,15	-51 880 858,88
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-7 446 400,31	-7 390 425,23
Avustukset	-7 604 753,32	-7 227 253,33
Vuokratulot	-2 603 592,69	-2 587 416,73
Muut toimintakulut	-398 066,58	-667 029,58
TOIMINTAKULUT	-127 648 853,92	-124 840 689,38
TOIMINTAKATE	-107 188 149,29	-100 576 172,72
VEROTULOT	68 404 292,68	68 917 190,79
VALTIONOSUUDET	43 448 560,00	42 964 995,00
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT		
Korkotuotot	99 673,86	89 111,89
Muut rahoitustuotot	4 620 717,61	2 787 820,51
Korkokulut	-533 009,76	-601 241,99
Muut rahoituskulut	-430 538,02	-2 032 942,22
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT	3 756 843,69	242 748,19
VUOSIKATE	8 421 547,08	11 548 761,26
POISTOT JA ARVONALENTUMISET		
Suunnitelman mukaiset poistot	-6 359 456,22	-5 722 874,75
Arvonalentumiset	-8 009,83	-53 618,75
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-6 367 466,05	-5 776 493,50
TILIKAUDEN TULOS	2 054 081,03	5 772 267,76
POISTOERON LISÄYS(-)TAI VÄHENNYS(+)	100 534,15	245 173,39
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ+/ALIJÄÄMÄ-	2 154 615,18	6 017 441,15

Tuloslaskelma (sisäinen)

	TP 2018 1000€	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvion muutokset	Talousarvio muut.jälkeen	Toteutuma 2019	Poikkeama	Tot%
TOIMINTATUOTOT							
Myyntituotot	18 192	18 123 100	0	18 123 100	18 176 350,40	-53 250,40	100,3
Maksutuotot	7 971	7 789 900	-10 000	7 779 900	7 627 098,54	152 801,46	98,0
Tuet ja avustukset	2 021	1 923 000	207 000	2 130 000	1 757 898,18	372 101,82	82,5
Vuokratuotot	10 269	10 645 700	5 000	10 650 700	9 938 472,73	712 227,27	93,3
Muut toimintatuotot	3 782	165 500	0	165 500	817 105,33	-651 605,33	493,7
TOIMINTATUOTOT	42 236	38 647 200	202 000	38 849 200	38 316 925,18	532 274,82	98,6
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN	368	422 000	0	422 000	506 283,47	-84 283,47	120,0
	42 604	39 069 200	202 000	39 271 200	38 823 208,65	447 991,35	98,9
TOIMINTAKULUT							
Palkat ja palkkiot	-43 567	-45 190 900	-59 500	-45 250 400	-44 068 056,73	-1 182 343,27	97,4
Eläkekulut	-9 950	-10 037 500	-10 400	-10 047 900	-10 051 072,92	3 172,92	100,0
Muut henkilösivukulut	-1 570	-1 628 500	-2 100	-1 630 600	-1 308 542,22	-322 057,78	80,2
Henkilöstökulut yhteensä	-55 088	-56 856 900	-72 000	-56 928 900	-55 427 671,87	-1 501 228,13	97,4
Asiakaspalvelujen ostot	-34 985	-34 125 100	0	-34 125 100	-37 157 682,52	3 032 582,52	108,9
Muiden palvelujen ostot	-29 101	-30 105 300	369 000	-29 736 300	-29 102 032,26	-634 267,74	97,9
Palvelujen ostot yhteensä	-64 085	-64 230 400	369 000	-63 861 400	-66 259 714,78	2 398 314,78	103,8
Aineet,tarvikkeet ja tavarat	-7 549	-7 816 900	-2 000	-7 818 900	-7 582 669,46	-236 230,54	97,0
Avustukset	-7 227	-8 575 000	0	-8 575 000	-7 604 753,32	-970 246,68	88,7
Vuokrakulut	-8 564	-9 049 700	0	-9 049 700	-8 738 481,93	-311 218,07	96,6
Muut toimintakulut	-667	-524 500	0	-524 500	-398 066,58	-126 433,42	75,9
TOIMINTAKULUT	-143 180	-147 053 400	295 000	-146 758 400	-146 011 357,94	-747 042,06	99,5
TOIMINTAKATE	-100 576	-107 984 200	497 000	-107 487 200	-107 188 149,29	-299 050,71	99,7
VEROTULOT	68 917	72 100 000	-3 900 000	68 200 000	68 404 292,68	-204 292,68	100,3
VALTIONOSUUDET	42 965	42 800 000	700 000	43 500 000	43 448 560,00	51 440,00	99,9
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT							
Korkotuotot	89	57 000	0	57 000	99 673,86	-42 673,86	174,9
Muut rahoitustuotot	3 410	5 493 000	0	5 493 000	5 249 525,61	243 474,39	95,6
Korkokulut	-601	-700 000	0	-700 000	-533 009,76	-166 990,24	76,1
Muut rahoituskulut	-2 656	-1 816 000	0	-1 816 000	-1 059 346,02	-756 653,98	58,3
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT	243	3 034 000	0	3 034 000	3 756 843,69	-722 843,69	123,8
VUOSIKATE	11 549	9 949 800	-2 703 000	7 246 800	8 421 547,08	-1 174 747,08	116,2
POISTOT JA ARVONALENTUMISET							
Suunnitelman mukaiset poistot	-5 723	-6 700 000	0	-6 700 000	-6 359 456,22	-340 543,78	94,9
Arvonalentumiset	-54	0	0	0	-8 009,83	8 009,83	0,0
	-5 776	-6 700 000	0	-6 700 000	-6 367 466,05	-332 533,95	95,0
TILIKAUDEN TULOS	5 772	3 249 800	-2 703 000	546 800	2 054 081,03	-1 507 281,03	375,7
POISTOERON LIS.(-)TAI VÄH.(+)	245	0	0	0	100 534,15	-100 534,15	0,0
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ+/ALIJÄÄMÄ-	6 017	3 249 800	-2 703 000	546 800	2 154 615,18	-1 607 815,18	394,0

3.2 Rahoituslaskelma

	2019	2018
TOIMINNAN RAHAVIRTA		
Vuosikate	8 421 547,08	11 548 761,26
Tulorahoituksen korjauserät	-540 551,23	-3 452 069,23
	<u>7 880 995,85</u>	<u>8 096 692,03</u>
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA		
Investointimenot	-20 643 223,02	-14 832 640,59
Rahoitusosuudet investointimenoihin	0,00	0,00
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	669 620,97	3 988 393,61
	<u>-19 973 602,05</u>	<u>-10 844 246,98</u>
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	-12 092 606,20	-2 747 554,95
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA		
ANTOLAINAUKSEN MUUTOKSET		
Antolainasaamisten lisäykset	0,00	0,00
Antolainasaamisten vähennykset	184 642,86	44 642,86
	<u>184 642,86</u>	<u>44 642,86</u>
LAINAKANNAN MUUTOKSET		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	24 000 000,00	8 000 000,00
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-8 288 005,00	-8 735 670,00
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-1 500 000,00	0,00
	<u>14 211 995,00</u>	<u>-735 670,00</u>
MUUT MAKSUVALMIUDEN MUUTOKSET		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutos	-13 838,23	165 372,46
Vaihto-omaisuuden muutos	83 681,15	20 038,14
Saamisten muutos	336 771,42	-789 569,47
Korottomien velkojen muutos	1 996 857,95	1 403 619,37
	<u>2 403 472,29</u>	<u>799 460,50</u>
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	16 800 110,15	108 433,36
RAHAVAROJEN MUUTOS	4 707 503,95	-2 639 121,59
RAHAVARAT 31.12.	83 832 654,21	79 125 150,26
RAHAVARAT 01.01.	79 125 150,26	81 591 471,85
	<u>4 707 503,95</u>	<u>-2 466 321,59</u>

3.3 Tase

VASTAAVAA	2019	2018
PYSYVÄT VASTAAVAT		
AINEETTOMAT HYÖDYKKEET		
AINEETTOMAT OIKEUDET	664 106,43	425 276,19
MUUT PITKÄVAIKUTTEISET MENOT	1 634 151,50	315 583,73
AINEETTOMAT HYÖDYKKEET	2 298 257,93	740 859,92
AINEELLISET HYÖDYKKEET		
MAA- JA VESIALUEET	22 868 246,17	24 753 796,07
RAKENNUKSET	55 745 661,47	55 005 351,96
KIIINTEÄT RAKENTEET JA LAITTEET	30 861 390,00	24 934 532,19
KONEET JA KALUSTO	1 301 546,04	1 497 262,57
MUUT AINEELLISET HYÖDYKKEET	310 628,68	310 628,68
ENNAKKOMAKSUT JA KESKENERÄISET HANKINNAT	7 640 262,89	1 572 104,21
AINEELLISET HYÖDYKKEET	118 727 735,25	108 073 675,68
SIOITUKSET		
OSAKKEET JA OSUUDET	16 957 839,50	17 053 561,07
MUUT LAINASAAMISET	3 437 974,92	3 622 617,78
SIOITUKSET	20 395 814,42	20 676 178,85
PYSYVÄT VASTAAVAT	141 421 807,60	129 490 714,45
TOIMEKSIANTOJEN VARAT		
LAHOITUSRAHASTOJEN ERITYISKATTEET	553 833,98	579 029,00
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	553 833,98	579 029,00
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
VAIHTO-OMAIUU		
VALMIIT TUOTTEET/TAVARAT	1 646 574,31	1 730 255,46
VAIHTO-OMAIUU	1 646 574,31	1 730 255,46
SAAMISET		
LYHYTAIKAISET SAAMISET		
MYNTISAAMISET	4 458 582,77	4 189 292,09
LAINASAAMISET	25 000,00	50 000,00
MUUT SAAMISET	1 363 266,13	1 199 403,67
SIIRTOSAAMISET	2 248 675,07	2 993 599,63
LYHYTAIKAISET SAAMISET	8 095 523,97	8 432 295,39
SAAMISET	8 095 523,97	8 432 295,39
RAHOITUSARVOPAPERIT		
OSAKKEET JA OSUUDET	81 815 850,30	77 573 681,36
SIOITUKSET RAHAMARKKINAINSTRUMENTTEIHIN	213 577,65	1 023 971,43
RAHOITUSARVOPAPERIT	82 029 427,95	78 597 652,79
RAHAT JA PANKKISAAMISET		
RAHAT	5 911,80	12 595,56
PANKKISAAMISET	1 797 314,46	514 901,91
RAHAT JA PANKKISAAMISET	1 803 226,26	527 497,47
VAIHTUVAT VASTAAVAT	93 574 752,49	89 287 701,11
VASTAAVAA	235 550 394,07	219 357 444,56

VASTATTAVAA	2019	2018
OMA PÄÄOMA		
PERUSPÄÄOMA	89 492 847,89	89 492 847,89
MUUT OMAT RAHASTOT	15 137 317,25	15 137 317,25
ED.TILIKAUSIEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	24 114 578,88	20 128 088,95
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	2 154 615,18	6 017 441,15
OMA PÄÄOMA	130 899 359,20	130 775 695,24
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET		
POISTOERO	93 791,22	194 325,37
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET	93 791,22	194 325,37
PAKOLLISET VARAUKSET		
MUUT PAKOLLISET VARAUKSET	150 000,00	150 000,00
PAKOLLISET VARAUKSET	150 000,00	150 000,00
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
VALTION TOIMEKSIANNOT	11 144,49	203 785,52
LAHJOITUSRAHASTOJEN PÄÄOMAT	2 059 885,29	1 911 242,14
MUUT TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	108 606,47	103 641,84
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	2 179 636,25	2 218 669,50
VIERAS PÄÄOMA		
PITKÄAIKAINEN VIERAS PÄÄOMA		
LAINAT RAHOITUS-JA VAKUUTUSLAITOKSILTA	64 361 000,00	49 909 505,00
MUUT PITKÄAIKAISET VELAT	2 071 395,28	2 041 055,28
SIIRTOVELAT	144 608,00	0,00
PITKÄAIKAINEN VIERAS PÄÄOMA	66 577 003,28	51 950 560,28
LYHYTAIKAINEN VIERAS PÄÄOMA		
JOUKKOVELKAKIRJALAINAT	6 500 000,00	0,00
LAINAT RAHOITUS-JA VAKUUTUSLAITOKSILTA	9 553 000,00	16 292 500,00
SAADUT ENNAKOT	1 088 297,04	333 506,09
OSTOVELAT	8 005 664,12	7 135 827,49
MUUT LYHYTAIKAISET VELAT	846 629,60	782 615,19
SIIRTOVELAT	9 657 013,36	9 523 745,40
LYHYTAIKAINEN VIERAS PÄÄOMA	35 650 604,12	34 068 194,17
VIERAS PÄÄOMA	102 227 607,40	86 018 754,45
VASTATTAVAA	235 550 394,07	219 357 444,56

3.4 Konsernilaskelmat

HEINOLAN KAUPUNKI - KONSERNITULOSLASKELMA 31.12. (1000€)

	2019	2018
Toimintatuotot	103 929	105 165
Toimintakulut	-207 906	-202 938
Osuus osakkuusyhteisön voitosta (tappiosta)	-1	0
Toimintakate	-103 978	-97 773
Verotulot	68 404	68 917
Valtionosuudet	43 449	42 965
Rahoitustuotot ja kulut		
Korkotuotot	68	55
Muut rahoitustuotot	4 709	2 829
Korkokulut	-702	-794
Muut rahoituskulut	-450	33
	3 625	-2 057
Vuosikate	11 500	14 142
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-9 123	-8 653
Omistuksen eliminointierot	0	49
Arvonalentumiset	-40	-91
	-9 163	-8 695
Satunnaiset erät	-203	614
Tilikauden tulos	2 134	6 061
Tilinpäätössiirrot	81	100
Tilikauden verot	-1	-3
Laskennalliset verot	-15	-31
Vähemmistöosuudet	-1	-1
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	2 198	6 126

HEINOLAN KAUPUNKI - KONSERNIRAHOITUSLASKELMA 31.12. (1000 €)

	2019	2018
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	11 500	14 142
Satunnaiset erät	-203	614
Tilikauden verot	-1	-3
Tulorahoituksen korjauserät	-831	-3 463
	10 465	11 290
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-24 311	-18 035
Rahoitusosuudet investointimenoihin	8	28
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	698	4 170
	-23 605	-13 837
Toiminnan ja investointien rahavirta	-13 140	-2 547
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	-1	-17
Antolainasaamisten vähennykset	21	1
	20	-16
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	24 025	8 195
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-9 035	-10 199
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-1 442	62
	13 548	-1 942
Oman pääoman muutokset	0	59
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	-60	190
Vaihto-omaisuuden muutos	156	86
Saamisten muutos	-911	-282
Korottomien velkojen muutos	1 902	1 438
	1 087	1 432
Rahoituksen rahavirta	14 655	-467
Rahavarojen muutos	1 515	-3 014
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12.	88 148	86 632
Rahavarat 1.1.	86 632	89 473
	1 515	-2 841

HEINOLAN KAUPUNKI - KONSERNITASE 31.12. (1000€)

VASTAAVAA	2019	2018
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	745	563
Muut pitkävaikutteiset menot	1 648	336
Ennakkomaksut	0	0
	2 393	899
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	24 221	26 108
Rakennukset	87 022	85 824
Kiinteät rakenteet ja laitteet	30 926	25 020
Koneet ja kalusto	3 723	3 978
Muut aineelliset hyödykkeet	359	350
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	8 980	2 499
	155 231	143 779
Sijoitukset		
Osakkuusyhteisöosakkeet ja -osuudet	1 198	1 199
Muut osakkeet ja osuudet	3 556	3 540
Muut lainasaamiset	1 753	1 773
Muut saamiset	41	41
	6 548	6 553
TOIMEKSIANTOJEN VARAT		
Valtion toimeksiannot	24	119
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	554	579
Muut toimeksiantojen varat	12	12
	590	710
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus		
Aineet ja tarvikkeet	466	521
Keskeneräiset tuotteet	136	153
Valmiit tuotteet/tavarat	1 652	1 736
	2 254	2 410
Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	745	1 079
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	9 512	7 745
Lainasaamiset	25	50
Siirtosaamiset	2 562	3 165
Muut saamiset	2 701	2 601
	15 545	14 640
Rahoitusarvopaperit		
Osakkeet ja osuudet	81 816	77 574
Sijoitukset rahamarkkinainstrumentteihin	958	2 275
Joukkovelkakirjalainasaamiset	73	93
Muut arvopaperit	0	0
	82 847	79 942
Rahat ja pankkisaamiset	5 301	6 690
VASTAAVAA	270 709	255 623

HEINOLAN KAUPUNKI - KONSERNITASE 31.12. (1000€)

VASTATTAVAA	2019	2018
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	89 493	89 493
Arvonkorotusrahasto	205	249
Muut omat rahastot	15 169	15 169
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	29 562	25 409
Tilikauden yli-/alijäämä	2 198	6 126
	<u>136 627</u>	<u>136 446</u>
VÄHEMMISTÖOSUUDET	70	121
VARAUKSET		
Muut pakolliset varaukset	1 060	1 361
	<u>1 060</u>	<u>1 361</u>
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
Valtion toimeksiannot	99	412
Lahjoitusrahastojen pääomat	2 060	1 911
Muut toimeksiantojen pääomat	258	275
	<u>2 417</u>	<u>2 598</u>
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	75 546	61 101
Lainat julkisyhteisöiltä	3 458	4 184
Siirtovelat	145	0
Muut pitkäaikaiset velat	2 071	2 041
Laskennalliset verovelat	221	206
	<u>81 441</u>	<u>67 532</u>
Lyhytaikainen		
Joukkovelkakirjalainat	6 500	0
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	10 437	17 164
Lainat julkisyhteisöiltä	674	645
Saadut ennakot	1 154	395
Ostovelat	11 905	10 904
Siirtovelat	16 549	16 490
Muut lyhytaikaiset velat	1 875	1 967
	<u>49 094</u>	<u>47 565</u>
VASTATTAVAA	<u><u>270 709</u></u>	<u><u>255 623</u></u>

4. TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

TILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISTA JA ESITTÄMISTAPAA KOSKEVAT LIITETIEDOT

Arvostus- ja jaksotusperiaatteet sekä –menetelmät

Pysyvien vastaavien arvostus

Pysyvien vastaavien hyödykkeet on merkitty taseessa hankintamenoon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja saaduilla rahoitusosuuksilla. Poistot on laskettu valtuuston hyväksymän poistosuunnitelman mukaisesti. Poistosuunnitelma on tuloslaskelman liitetietona.

Vuoden aikana maa- ja vesialueisiin tehtiin selvitysprojekti. Projektin tarkoituksena oli verrata kaikki kaupungin omistuksessa olevat maa- ja vesialueiden tiedot eri järjestelmien/rekistereiden kesken, missä tietoja ylläpidetään. Järjestelmiä ovat käyttöomaisuuskirjanpito ja kaupungin maaomaisuussovellus sekä virallisia rekistereitä maanmittauslaitoksen kiinteistörekisteri ja lainhuuto- ja kiinnitysrekisteri. Selvityksen lopputuloksena maa- ja vesialueiden arvomuutos oli maa-alueista – 1.812.550,29€ ja vesialueista -218.400,93€. Tehtyjen maa-alueiden vaihtojen osalta, joissa vaihtokirjoihin ei ole merkitty vaihdettavien maa-alueiden arvoa, on arvostus tehty arvioimalla kaupungin luovuttaman maa-alueen hinta. Arviointi on tehty kauppa-arvomenetelmää käyttäen, eli on tutkittu samaan aikaan tapahtuneita käyttötarkoitukseltaan samanlaisten maa-alueiden kauppvoja Maanmittauslaitoksen kauppahintarekisteristä ja kaupungin omista arkistoista, ja näiden perusteella arvioitu kyseessä olevan maa-alueen hinta.

Kaupungin itse lohkomien kiinteistöjen arvo on laskettu kantakiinteistön yksikköhinnan perusteella. Vesialueet arvioitiin 0-arvoiseksi, koska niille ei löydetty selkeää laskentaperustetta. Lisäksi ei nähty todennäköiseksi, että vesialueita myytäisiin tai ostettaisiin erikseen.

Sijoitusten arvostus

Pysyvien vastaavien sijoitukset on merkitty taseessa hankintamenoon tai sitä alempaan arvoon.

Vaihto-omaisuuden arvostus

Vaihto-omaisuus on merkitty taseeseen FIFO-periaatteen mukaisesti hankintameno tai sitä alemman todennäköisen luovutushinnan määräisenä.

Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon.

Rahoitusomaisuuden arvostus

Rahoitusomaisuusarvopaperit on merkitty taseeseen hankintameno tai sitä alempaan todennäköiseen luovutushintaan.

Johdannaisopimus

Kunta on tehnyt suojaamistarkoituksessa koronvaihtosopimuksen, jolla pitkäaikaisen lainan vaihtuva korko on vaihdettu kiinteäksi koroksi.

Vakuudettomat pääomalainat

Lahden ammattikorkeakoulu Oy

Heinola on v. 2017 luopunut yhdessä muiden alueen kuntien kanssa omistuksestaan Lahden ammattikorkeakoulussa ja sijoitus on muutettu pääomalainaksi, 1,4M€. LAMK ja LUT järjestelyssä on kyseessä OYL:n 12 luvun ja kirjanpitolain 5 luvun 5 c §:n mukainen pääomalaina. OYL:n 12 luvun mukaan pääomalainalle lainansaaja tai sen tytäryhtiö ei voi antaa vakuutta ("pääoman tai koron maksamisesta yhtiö tai sen tytäryhteisö ei saa antaa vakuutta") Kirjanpitolain 5 luvun c §:n mukaan pääomalaina voidaan tietyin edellytyksin kirjata lainansaajan omaan pääomaan. LAMK:lle annettu eräpäivätön ("ikuinen") pääomalaina on siten riskiltään hyvin lähellä oman pääoman sijoitusta eli aikaisempaa sijoitusta osakepääomaan. Sijoittajan eli kaupungin riski ei näin ollen ole kasvanut.

Vuokratuotot

Kaupungin ja Elenia Oy:n välillä oleva 29.1.1997 allekirjoitettu sopimuskokonaisuus koskien yhdyskuntateknisten laitteiden sijoittamista on haluttu irtisanoa Elenia Oy:n toimesta. Elenia Oy on myös reklamoinut sopimuksen perusteella laskutetun vuosittaisesta korvaussummasta 570.787,78 euroa, laskusta vuokratuottojen osuus 525.124,75e ja muiden tulojen 45.663,03€. Kaupunki pitää Elenia Oy:n irtisanomistoimia juridisesti perusteettomina. Asian käsittely on vireillä, eikä lopputulokseen ole vielä päästy. Saatava on poistettu epävarmana saatavana myyntituloista ja saamisista.

KONSERNITILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISTA KOSKEVAT LIITETIEDOT

Konsernitilinpäätöksen laajuus

Konsernitilinpäätökseen on yhdistely kaikki tytäryhteisöt lukuun ottamatta Kangaspolun Lämpö Oy:tä, joka on yhdistetty vuoden 2017 tiedoilla. Toimenpiteellä ei ole vaikutusta tilinpäätökseen.

Konsernitilinpäätöksen laatimisperiaatteet

Sisäiset liiketapahtumat

Konserniyhteisöjen keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty. Konserniyhteisöjen ja kunnan omistamien kuntayhtymien keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty vähäisiä liiketapahtumia lukuun ottamatta. Olennaiset pysyviin vastaaviin sisältyvät sisäiset katteet on vähennetty.

Keskinäisen omistuksen eliminointi

Kaupungin ja tytäryhteisöjen keskinäisen omistuksen eliminointi on tehty pariarvomenetelmällä.

Vähemmistöosuudet

Vähemmistöosuudet on erotettu konsernin yli- ja alijäämästä konsernituloslaskelmassa sekä pääomasta konsernitaseessa.

Osakkuusyhteisöt

Osakkuusyhteisöt on yhdistetty pääomaosuusmenetelmällä konsernitilinpäätökseen.

TULOSLASKELMAA KOSKEVAT LIITETIEDOT

TOIMINTATUOTOT TOIMIALOITTAIN (1000€)	Kunta		Konserni	
	2019	2018	2019	2018
Yhteiset palvelut	333	339	333	339
Sosiaali- ja terveys	7 969	8 229	78 950	76 464
Elinvoima	2 877	6 252	2 877	6 252
Hyvinvointi	2 530	2 480	8 546	8 376
Tekniikka	5 780	6 140	12 252	13 277
Lupa- ja valvonta	465	457	465	457
Toimintatuotot yhteensä	19 954	23 897	103 423	105 165
VEROTULOJEN ERITTELY (1000€)	Kunta			
	2019	2018		
Kunnan tulovero	58 899	59 687		
Osuus yhteisöveron tuotosta	3 277	2 988		
Kiinteistövero	6 228	6 243		
Verotulot yhteensä	68 404	68 918		
VALTIONOSUUKSIEN ERITTELY (1000€)	Kunta			
	2019	2018		
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus	45 625	45 051		
Siitä: Verotuloihin perustuva valtionosuuden tasaus	8 504	8 422		
Opetus- ja kulttuurit. rah.lain mukaiset valtionos.	-2 176	-2 086		
Valtionosuudet yhteensä	43 449	42 965		
PALVELUJEN OSTOJEN ERITTELY (1000€)	Kunta			
(ml. sisäiset erät)	2019	2018		
Asiakaspalvelujen ostot	37 158	34 985		
Muiden palvelujen ostot	29 102	29 101		
Kunnan palvelujen ostot yhteensä	66 260	64 086		

SELVITYS SUUNNITELMAN MUKAISTEN POISTOJEN PERUSTEISTA

Poistonalaisten hyödykkeiden poistot on määritelty poisto-suunnitelman ja arvioidun taloudellisen käyttöiän mukaan. Hankintamenoltaan alle 10 000 euron suuruiset hankinnat on kirjattu käyttömenoiksi tai poistettu sumu-poistoina.

HEINOLAN KAUPUNGIN POISTOSUUNNITELMA alkaen
 1.1.2013

 KV 27.8.2012
 POISTOTAPA

	Poistoaika, vuosia	Tasa	Meno- jäännös
Aineettomat hyödykkeet			
Aineettomat oikeudet	5	20,00 %	
Kehittämismenot	3	33,33 %	
Liikearvo	5	20,00 %	
Muut pitkäaikaiset menot			
Atk-ohjelmat	3	33,33 %	
Muut	3	33,33 %	
Aineelliset hyödykkeet			
Maa- ja vesialueet	ei poisteta		
Rakennukset ja rakennelmat			
Hallinto- ja laitosrakennukset	40	2,50 %	
Terveyskeskus-sairaala	30	3,33 %	
Tehdas- ja tuotantorakennukset	30	3,33 %	
Talousrakennukset	20	5,00 %	
Vapaa-ajan rakennukset	30	3,33 %	
Asuinrakennukset	40	2,50 %	
Kiinteät rakenteet ja laitteet			
Kadut, tiet, torit ja puistot			15,00 %
Sillat, laiturit ja uimalat			10,00 %
Muut maa- ja vesirakenteet			15,00 %
Vedenjakeluverkosto			7,00 %
Viemäriverkko			7,00 %
Sähköjohdot ulkovalaistuslaitteet			20,00 %
Vesihuoltolaitoksen laitoskoneet ja laitteet			20,00 %
Liikenteen ohjauslaitteet			25,00 %
Muut kiinteät koneet, laitteet ja rakenteet			25,00 %
Koneet ja kalusto			
Rautaiset alukset	15	6,67 %	
Puiset alukset ja muut uivat työkoneet	8	12,50 %	
Muut kuljetusvälineet	7	14,29 %	
Muut liikkuvat työkoneet	5	20,00 %	
Muut raskaat koneet	10	10,00 %	
Muut kevyet koneet	5	20,00 %	
Sairaala-, terveydenhuolto- yms. laitteet	5	20,00 %	
Atk-laitteet	3	33,33 %	
Muut laitteet ja kalusteet	3	33,33 %	
Muut aineelliset hyödykkeet			
Luonnonvarat	käytön mukaan		
Taide- ja arvoesineet	ei poisteta		
Keskeneräiset hankinnat	ei poisteta		
Pysyvien vastaavien sijoitukset			
Osakkeet ja osuudet	ei poisteta		

PAKOLLISTEN VARAUSTEN MUUTOKSET	Kunta		Konserni	
	2019	2018	2019	2018
Entisen saha-alueen ympäristövastuu 1.1.	150 000	150 000	150 000	150 000
Lisäykset tilikaudella	0	0	0	0
Vähennykset tilikaudella	0	0	0	0
Ympäristövastuu 31.12.	150 000	150 000	150 000	150 000
Potilasvahinkovakuutusmaksuvastuu 1.1.			1 200 094	1 150 134
Lisäykset tilikaudella			0	49 960
Vähennykset tilikaudella			-295 735	0
Potilasvahinkovakuutusmaksuvastuu 31.12.			904 359	1 200 094
Muut pakolliset varaukset 1.1.			11 047	25 846
Lisäykset tilikaudella			0	0
Vähennykset tilikaudella			-5 299	-14 799
Muut pakolliset varaukset 31.12.			5 748	11 047
Pakolliset varaukset 31.12.	150 000	150 000	1 060 107	1 361 141

PYSYVIEN VASTAAVIEN HYÖDYKKEIDEN MYYNTIVOITOT JA -TAPPIOT	Kunta		Konserni	
	2019	2018	2019	2018
Muut toimintatuotot				
Maa- ja vesialueiden myyntivoitot	546 829,11	3 455 504,78	546 876	3 457 203
Rakennusten myyntivoitot			850	3 306
Muut myyntivoitot	30 622,14	32 219,43	40 487	77 721
Satunnaiset tuotot				
Maa- ja vesialueiden myyntivoitot				
Rakennusten myyntivoitot				
Muut myyntivoitot				2 922
Myyntivoitot yhteensä	577 451,25	3 487 724,21	588 213	3 541 152
Muut toimintakulut				
Maa- ja vesialueiden myyntitappiot		35 654,98		35 655
Rakennusten myyntitappiot				
Muut myyntitappiot	36 900,02		40 161	
Satunnaiset kulut				
Maa- ja vesialueiden myyntitappiot				
Rakennusten myyntitappiot			20 052	2 693
Muut myyntitappiot				1 868
Myyntitappiot yhteensä	36 900,02	35 654,98	60 213	40 216

TASEEN LIITETIEDOT

AINEETTOMAT JA AINEELLISET HYÖDYKKEET	Aineettomat hyödykkeet		Aineelliset hyödykkeet						Yhteensä
	Aineettomat oikeudet	Muut pitkävaikutteiset menot	Maa- ja vesialueet	Rakennukset	Kiinteät rakenteet ja laitteet	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Ennakko- maksut ja keskenkäiset hankinnat	
Poistamaton hankintameno 1.1.	425 276	315 583	24 753 796	55 005 352	24 934 532	1 497 263	310 629	1 572 104	108 073 676
Lisäykset	553 894	1 470 137	147 578	3 112 863	8 494 939	355 622		6 477 018	18 588 020
Rahoitusosuudet									0
Vähennykset			-2 177						-2 177
Siirrot erien välillä				408 859				-408 859	0
Tilikauden poisto	-315 064	-151 569		-2 773 403	-2 568 081	-551 339			-5 892 823
Arvonlennukset			-2 030 951	-8 010					-2 038 961
Poistamaton hankintameno 31.12.	664 106	1 634 151	22 868 246	55 745 661	30 861 390	1 301 546	310 629	7 640 263	118 727 735
Arvonkorotukset									
Kirjanpitoarvo 31.12.	664 106	1 634 151	22 868 246	55 745 661	30 861 390	1 301 546	310 629	7 640 263	118 727 735

MAA- JA VESIALUEET ERITTELY

	Kunta		Konserni	
	2019	2018	2019	2018
Kiinteistöjen liittymismaksut	51 139	5 700	413 558	367 955
Muut maa- ja vesialueet	22 817 107	24 748 096	23 807 083	25 740 051
Maa- ja vesialueet yhteensä	22 868 246	24 753 796	24 220 641	26 108 006

SIJOITUKSET	Osakkeet ja osuudet					Jvk-,muut laina- ja muut saamiset			
	Osakkeet konserni-yhtiöt	Osakkeet Osakkuus-yhteisöt	Kunta-yhtymä-osuudet	Muut osakkeet ja osuudet	Yhteensä	Saamiset konserni-yhteisöt	Saamiset kunta-yhtymät	Saamiset muut yhteisöt	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	8 084 906	502 429	7 544 373	921 853	17 053 561	2 081 926	128 832	1 411 860	3 622 618
Lisäykset				4 179	4 179				0
Vähennykset	-99 900				-99 900	-184 643			-184 643
Siirrot erien välillä					0				0
Hankintameno 31.12.	7 985 006	502 429	7 544 373	926 032	16 957 840	1 897 283	128 832	1 411 860	3 437 975
Arvonlennukset					0				0
Arvonkorotukset					0				0
Kirjanpitoarvo 31.12.	7 985 006	502 429	7 544 373	926 032	16 957 840	1 897 283	128 832	1 411 860	3 437 975

KUNTAYHTYMÄOSUUKSIEN ARVON MUUTOKSET	Tase-arvo 1.1.19	Lisäykset tilikaudella	Vähennykset tilikaudella	Tase-arvo 31.12.19	Kunnan osuus kuntayhtymän peruspääomasta	Ero
Koulutuskeskus Salpaus-ky	1 397 434,16	0,00	0,00	1 397 434,16	3 943 164,42	2 545 730,26
Eteva kuntayhtymä	311 519,42	0,00	0,00	311 519,42	140 393,32	-171 126,10
Itä-Suomen päihdehuollon ky	42 363,02	0,00	0,00	42 363,02	42 716,37	353,35

HEINOLAN KAUPUNGIN OMISTUS MUISSA YHTEISÖISSÄ 31.12.2019

Kuntakonsernin suhteellinen osuus (1000€)					
	Kotipaikka	Kaupungin omistus (%)	Omasta po:sta	Vieraasta po:sta	Tilikauden voitosta/tappiosta
TYTÄRYHTEISÖT					
Heinolan Vuokra-asunnot Oy	Heinola	100,00	5 021	14 812	0
Heinolan Työvalmennuskeskus Oy	Heinola	100,00	14	65	-94
Kiinteistö Oy Marjatie 13	Heinola	98,18	30	228	0
Kiinteistö Oy Mustikkatie 2	Heinola	98,10	51	242	0
OSAKKUUSYHTEISÖT					
Asunto Oy Puumera	Heinola	25,35	157	726	0
Asunto Oy Vanhatie 4	Heinola	35,25	58	1	1
Kangaspolun Lämpö Oy	Heinola	40,00	0	0	0
Kiinteistö Oy Heinolan Tietokeskus	Heinola	41,43	914	29	-31
KUNTAYHTYMÄT					
Koulutuskeskus Salpaus-kuntayhtymä	Lahti	9,58	7 904	1 752	273
Eteva kuntayhtymä	Mäntsälä	0,87	153	436	7
Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymä	Lahti	9,53	6 046	12 312	-27
Itä-Suomen Päihdehuollon kuntayhtymä	Mäntyharju	3,73	57	2	-13
Päijät-Hämeen liitto	Lahti	11,36	415	484	-32

SAAMISET TYTÄRYHTEISÖILTÄ, KUNTAYHTYMILTÄ JA OSAKKUUSYHTEISÖILTÄ

PITKÄAIKAISET LAINASAAMISET

LAINAN SAAJA	ALKUPERÄINEN LAINAMÄÄRÄ	LAINAA 01.01.2019	VUODEN AIKANA			LAINAA 31.12.2019
			KORKO	UUSIA LAINOJA	LYHENNYKSET	
Lainasaamiset kuntayhtymiltä Koulutuskeskus Salpaus-kuntayhtymä	128 831,95	128 831,95	0,00			128 831,95
Lainasaamiset tytäryhteisöiltä						
Heinolan Työvalmennuskeskus Oy (pääomalainat)	140 000,00	140 000,00	375,00		140 000,00	0,00
Hlan Vuokra-asunnot Oy	2 124 292,26	1 941 925,66	38 615,42		44 642,86	1 897 282,80
Tytäryhteisöt yhteensä	2 264 292,26	2 081 925,66	38 990,42	0,00	184 642,86	1 897 282,80
Lainasaamiset muilta						
Lahden Ammattikorkeakoulu Oy (pääomalaina)	1 411 860,17	1 411 860,17	0,00			1 411 860,17
Muut yhteensä	1 411 860,17	1 411 860,17	0,00	0,00	0,00	1 411 860,17
LAINASAAMISET YHTEENSÄ	3 804 984,38	3 622 617,78	38 990,42	0,00	184 642,86	3 437 974,92

SAAMISTEN ERITTELY

2019

2018

Lyhytaikaiset saamiset

Saamiset tytäryhteisöiltä

Myyntisaamiset

115 375,26

49 246,80

Siirtosaamiset

0,00

29 219,95

Saamiset kuntayhtymiltä, joissa kunta on jäsenenä

Myyntisaamiset

211 814,64

109 757,37

Siirtosaamiset

1 320,00

798 660,99

Saamiset osakkuusyhteisöiltä

Myyntisaamiset

3 608,40

1 564,83

Saamiset yhteensä

332 118,30

988 449,94

SIIRTOSAAMISET

Kunta

Konserni

2019

2018

2019

2018

Lyhytaikaiset siirtosaamiset

Ennakkomenot

254 859,83

220 536,65

255 888

193 758

Kelan korvaus työterveydenhuoltoon

477 088,35

252 000,00

614 316

409 285

Avustus joukkoliikenteen tukemiseen

128 182,90

144 285,54

128 183

144 286

Koulutuskorvaus työttömyysvakuutusrahastolta

23 388,00

20 927,00

24 241

20 927

ELY-keskus, palkkatuet

80 023,97

146 533,19

80 072

146 557

Urheilupuiston tekonurmi, valtionavustus

0,00

70 000,00

0

70 000

Muut valtionosuussaamiset/

EU- ym. tuet ja avustukset

101 034,21

334 545,93

118 751

324 215

Vakuutuskorvaukset

66 312,99

282 252,29

66 313

282 252

PHHYKY, lopullinen maksuosuuden hyvitys

0,00

567 240,00

0

567 240

Kuusakoski, osuus jätevedenpuhdistamoon

1 000 000,00

850 000,00

1 000 000

850 000

Muut siirtosaamiset

117 784,82

105 279,03

274 711

156 939

Siirtosaamiset yhteensä

2 248 675,07

2 993 599,63

2 562 475

3 165 459

OMAN PÄÄOMAN ERITTELY

	Kunta		Konserni (1000 €)	
	2019	2018	2019	2018
Peruspääoma 01.01.	89 492 847,89	89 492 847,89	89 493	89 493
Lisäykset tilikaudella	0,00	0,00	0	0
Vähennykset tilikaudella	0,00	0,00	0	0
Peruspääoma 31.12.	89 492 847,89	89 492 847,89	89 493	89 493
Arvonkorotusrahasto 01.01.			249	295
Arvonkorotusten lisäykset tilikaudella				
Arvonkorotusten vähennykset tilikaudella			-44	-46
Arvonkorotusrahasto 31.12.			205	249
Muut omat rahastot				
Heinolan energiarahaston pääoma 01.01.	15 137 317,25	15 137 317,25	15 137	15 137
Siirrot rahastoon tilikaudella	0,00	0,00	0	0
Siirrot rahastosta tilikaudella	0,00	0,00	0	0
Heinolan energiarahaston pääoma 31.12.	15 137 317,25	15 137 317,25	15 137	15 137
Käyttörahaston pääoma 01.01.			29	29
Siirrot rahastoon tilikaudella			0	0
Siirrot rahastosta tilikaudella			0	0
Käyttörahaston pääoma 31.12.			29	29
Muut omat rahastot 01.01.			3	3
Siirrot rahastoihin tilikaudella			0	0
Siirrot rahastoista tilikaudella			0	0
Muut omat rahastot 31.12.			3	3
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä 01.01.	26 145 530,10	20 128 088,95	31 593	25 409
Maa-alueiden arvonalentumiset	-1 812 550,29	0,00	-1 813	0
Vesialueiden arvonalentumiset	-218 400,93	0,00	-218	0
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä 31.12.	24 114 578,88	20 128 088,95	29 562	25 409
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	2 154 615,18	6 017 441,15	2 198	6 126
Oma pääoma yhteensä	130 899 359,20	130 775 695,24	136 627	136 446

PITKÄAIKAISET VELAT

Velat, jotka erääntyvät viiden vuoden tai pidemmän ajan kuluttua:

	2019	2018
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	27 021 000,00	21 278 000,00
Lainat julkisyhteisöiltä		
Pitkäaikaiset velat yhteensä	27 021 000,00	21 278 000,00

PAKOLLISET VARAUKSET

	Kunta 2019	2018	Konserni 2019	2018
Varaus ent. Helsingin kaupungin saha-alueen kunnostamiseksi	150 000,00	150 000,00	150 000	150 000
Potilasvahinkovakuutusmaksuvastuu			904 359	1 200 094
Muut pakolliset varaukset			5 748	11 047
Pakolliset varaukset yhteensä	150 000,00	150 000,00	1 060 107	1 361 141

VELAT TYTÄRYHTEISÖILLE, KUNTAYHTYMILLE JA OSAKKUUSYHTEISÖILLE

VIERAS PÄÄOMA	2019	2018
Lyhytaikainen vieras pääoma		
Velat tytäryhteisöille		
Ostovelat	-366,16	791,90
Velat kuntayhtymille, joissa kunta on jäsenenä		
Ostovelat	460 140,04	482 312,98
Siirtovelat	1 545 706,00	0,00
Velat osakkuusyhteisöille		
Ostovelat	0,00	467,35
Vieras pääoma yhteensä	2 005 479,88	483 572,23

SIIRTOVELAT

	Kunta 2019	2018	Konserni 2019	2018
Pitkäaikaiset siirtovelat				
Maankäyttösopimusten korvaukset	144 608	0	144 608	0
Lyhytaikaiset siirtovelat				
Palkkojen ja henkilösivukulujen jaksotukset	7 443 309,05	7 068 783,20	12 631 084	12 136 262
Korkojaksotus	151 170,73	171 726,21	182 875	223 020
Maankäyttösopimusten korvaukset	0,00	144 608,00	0	144 608
Opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuus	95 018,00	36 136,00	95 018	36 136
Muut valtionavustukset	0,00	0,00	134 763	0
Verotilitys joulukuu 2018	0,00	1 703 539,57	0	1 703 540
PHHYKY, lopullinen maksuosuus	1 545 706,00	0,00	1 545 706	0
Vaana/Smartum palvelusetelit	239 884,67	83 433,14	239 885	83 433
Projektien siirtovelat	0,00	0,00	104 481	0
Tuloennakot	0,00	0,00	7 762	382 395
Muut siirtovelat	181 924,91	315 519,28	1 606 929	1 780 256
Lyhytaikaiset siirtovelat yhteensä	9 657 013,36	9 523 745,40	16 548 503	16 489 650
Siirtovelat yhteensä	9 801 621,36	9 523 745,40	16 693 111	16 489 650

VAKUUKSET JA VASTUUSITOUMUKSET

Velkojen vakuudet	Kunta		Konserni	
	2019	2018	2019	2018
Velat, joiden vakuudeksi annettu kiinnityksiä kiinteistöihin				
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta			318 994	282 907
Vakuudeksi annetut kiinnitykset			453 503	405 475
Lainat julkisyhteisöiltä			4 125 426	4 812 406
Vakuudeksi annetut kiinnitykset			11 341 279	11 341 279
Velat, joiden vakuudeksi annettu kiinnityksiä tontin vuokraoikeuteen				
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta			52 768	59 145
Vakuudeksi annetut kiinnitykset			115 762	115 762
Vakuudeksi annetut kiinnitykset yhteensä	0,00	0,00	11 910 544	11 862 516
Muut vakuudet	Kunta		Konserni	
	2019	2018	2019	2018
Omasta puolesta annetut vakuudet				
Vakuudeksi annetut kiinnitykset			303 981	303 981
Vuokravakuudet			0	11 692
Rakennus- ja takuuvajan vakuudet			108 510	103 862
Muiden puolesta annetut vakuudet				
Vuokravakuudet	113 644,47	135 573,76	113 644	135 574
Muut vakuudet yhteensä	113 644,47	135 573,76	526 135	555 109

Vuokravastuut	Kunta		Konserni	
	2019	2018	2019	2018
Toimitilojen vuokravastuut yhteensä	1 195 745,20	2 369 494,36	34 360 247	32 615 126
Seuraavalla tilikaudella maksettavat	1 027 908,91	1 240 825,78	4 809 168	3 869 397
Koneiden ja laitteiden vuokravastuut yhteensä	855 715,75	695 173,75	1 922 335	1 923 318
Seuraavalla tilikaudella maksettavat	356 903,23	267 814,61	500 287	765 876
Vuokravastuut yhteensä	2 051 460,95	3 064 668,11	36 282 582	34 538 444

Vastuusitoumukset	Alkuperäinen pääoma	Kunta 2019	2018	Konserni 2019	2018
Takaukset samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta					
Heinolan Vuokra-asunnot Oy POP	757 890,00	303 156,00	353 682,00		
Heinolan Vuokra-asunnot Oy POP	1 400 000,00	897 435,84	969 230,72		
Heinolan Vuokra-asunnot Oy Kuntarahaus*	1 300 000,00	1 089 190,00	1 159 460,00		
Heinolan Vuokra-asunnot Oy/Läpiäkatu 7 Kuntarahaus	150 000,00	144 480,00	145 470,00		
Heinolan Vuokra-asunnot Oy/Marjatie 1 Danske Bank*	2 500 000,00	2 372 881,33	2 457 627,11		
Heinolan Vuokra-asunnot Oy/Marjatie 3 Kuntarahaus*	2 200 000,00	2 082 145,00	2 160 715,00		
Heinolan Vuokra-asunnot Oy/Marjatie 9 OP Yrityspankki	584 000,00	516 256,00	526 768,00		
Heinolan Vuokra-asunnot Oy/Opinkaari Danske Bank	247 517,13	0,00	12 053,10		
Heinolan Vuokra-asunnot Oy Kuntarahaus kuntatodistukset*	1 000 000,00	800 000,00	0,00		
Heinolan Vuokra-asunnot Oy/osakehuoneistot (täytetakuukset)	42 755,00	15 731,49	18 794,21		
KOY Marjatie 13	408 000,00	211 034,42	239 172,36		
KOY Mustikkatie 2	385 000,00	199 137,82	225 689,56		
Takaukset samaan konserniin kuuluvien yht.puolesta yhteensä	10 975 162,13	8 631 447,90	8 268 662,06		
Takaukset muiden puolesta					
Eteva Kuntayhtymän antamat takaukset	25 608,00			18 673	19 740
Takaukset yhteensä	11 000 770,13	8 631 447,90	8 268 662,06	18 673	19 740

*Lainavastuista 6,3M€ on myönnetty kuntalain 129§:n voimaantulon jälkeen (v.2015). Takaukset on annettu Heinolan Vuokra-asunnot Oy:lle, joka kaupungin 100%:sti omistama yhtiö. Yhtiön tehtävänä on tarjota kohtuuhintaisia asuntoja kaupungin asukkaille, tämä on yksi kunnan tehtävistä. Takauksien määrän ei katsota oleellisesti vaarantavan kunnan kykyä vastata sille laissa määrätyistä tehtävistä.

Vastuu Kuntien takauskeskuksen takausvastuista	2019	2018
Osuus Kuntien takauskeskuksen takausvastuista	113 717 345,00	109 200 348,00
Osuus Kuntien takauskeskuksen kattamattomista takausvastuista	0,00	0,00
Mahdollista vastuuta kattava osuus takauskeskuksen rahastosta	74 818,00	70 156,18

Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt	Kunta		Konserni	
	2019	2018	2019	2018
Sopimusvastuut				
Maankäyttö Sopimuksista aiheutuvat velvoitteet	1 365 389,35	1 281 389,35	1 365 389	1 281 389
Ympäristöluvat	10 000,00	10 000,00	10 000	10 000
Sopimuksiin sisältyvät palautusvastuut				0
Muut sopimusvastuut			13 624	701 078
Sopimusvastuut yhteensä	1 375 389,35	1 291 389,35	1 389 013	1 992 467
Johdannaissopimukset				
Koronvaihtosopimukset				
Koronvaihtosopimus/Kuntarahoitus Oyj				
Sopimus on tehty yksittäisen lainan korkoriskin suojaamiseksi.				
Sopimuksella vaihtuva korko on vaihdettu kiinteäksi. Lainan ja				
koronvaihtosopimuksen pääoma, eräpäivä sekä koronmaksupäivät				
vastaavat toisiaan. Sopimus erääntyy 07.09.2023.				
Lainan pääomaa vastaava nimellisarvo	3 680 000,00	4 600 000,00	3 680 000	4 600 000
Käypä arvo (rahoituslaitoksen ilmoituksen mukaan)	-154 747,81	-205 391,92	-154 748	-205 392
Koronvaihtosopimukset (Kuntayhtymät)				
Lainan pääomaa vastaava nimellisarvo			797 543	1 918 123
Käypä arvo (rahoituslaitoksen ilmoituksen mukaan)			-144 286	-168 751
Valuuttatermiinit				0
Arvonlisäveron palautusvastuu	5 136 444,97	5 697 888,81	6 277 669	6 552 820
Perustamishankkeiden valtionosuuden palautusvastuu			117 943	117 943
Ara-avustusten palautusvastuu			173 650	173 650
Muut vastuut			147	752

**HUOLLETTAVIEN VARAT,
1000€**

(taseen ulkopuolella)

Huollettavien varat 31.12.

2019

2018

284

299

HENKILÖSTÖÄ JA TILINTARKASTAJAN PALKKIOTA KOSKEVAT LIITETIEDOT**HENKILÖSTÖKULUT**

	2019	2018
Henkilöstökulut tuloslaskelman mukaan	55 427 672	55 087 706
Henkilöstökuluja aktivoitu aineettomiin ja aineellisiin hyödykkeisiin	0	0
Henkilöstökulut yhteensä	55 427 672	55 087 706

HENKILÖSTÖN LUKUMÄÄRÄ TOIMIALOITTAIN

Kaupungin palveluksessa oli 31.12.2019 tilanteessa 1293 työntekijää ja työllistettyjä näistä oli 51 (2018: 63).

	2019	2018
Yhteiset palvelut	38	43
Elinvoima	74	58
Hyvinvointi	425	459
Sosiaali ja terveys	555	548
Lupa ja valvonta	8	10
Tekniikka	193	195
Yhteensä	1293	1313

LUOTTAMUSHENKILÖIDEN PALKKIOISTA PERITYT JA TILITETYT LUOTTAMUSHENKILÖMAKSUT

	2019	2018
KOK	9 771	11 208
KESK	2 474	2 335
VAS	288	67
KD	1 815	2 348
SDP	9 353	10 228
VIHR	1 030	1 210
SKP	-	-
LiNy/Pahe	2 089	2 108
PS	1 236	1 582
Yhteensä	28 056	31 086

TILINTARKASTUSPALKKIOT

	2019	2018
Tilintarkastuspalkkiot	31 211	32 949
Muut palkkiot	3 705	2 226
Yhteensä	34 916	35 175

5. ERIYTETYT TILINPÄÄTÖKSET

Laadintaperiaatteet / vesilaitos

Vesilaitoksella tarkoitetaan puhtaan veden jakelusta ja jätevesien viemäröinnistä vastaavaa osaa vesihuoltolaitoksesta. Vesihuoltolaitos vastaa vesilaitostoiminnan lisäksi määrätyllä alueella hulevesien eli sade- ja suotovesien pois johtamisesta.

Vesilaitos on eriytetty 1.1.2015 alkaen muusta kaupungin toiminnasta kirjanpidollisesti. Kaupungin lainoista ei ole erotettu laitoksille omia lainoja vaan pitkäaikainen velka sisältyy laitoksen peruspääomaan. Kaupunginvaltuusto on vahvistanut peruspääoman ja vuoden 2015 avaavan taseen 25.1.2016. Vesilaitoksen liittymismaksut ovat palautus- ja siirtokelpoisia ja ne on käsitelty pitkäaikaisessa vieraassa pääomassa.

Hulevesien käsittelyn tilinpäätöslaskelmat on erotettu vesihuoltolaitoksesta laskennallisesta eriyttämisestä annetun suosituksen mukaisesti. Kaupungin lainoista ei ole erotettu hulevesikäsittelylle omia lainoja vaan laskennallinen pitkäaikainen velka sisältyy jäännöspääomaan.

Heinolan vesilaitoksen tuloslaskelma

	2019	2018
LIKEVAIHTO	3 572 296,84	3 627 060,98
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN	43 572,46	26 419,14
LIIKETOIMINNAN MUUT TUOTOT	233 643,60	238 020,30
MATERIAALIT JA PALVELUT		
Aineet, tarvikkeet ja tavarat		
Ostot tilikauden aikana	-516 752,05	-534 210,59
Palvelujen ostot	-573 450,91	-749 422,95
	-1 090 202,96	-1 283 633,54
HENKILÖSTÖKULUT		
Palkat ja palkkiot	-456 030,14	-436 645,08
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	-130 146,56	-124 956,82
Muut henkilösivukulut	-11 699,68	-15 994,15
	-597 876,38	-577 596,05
POISTOT JA ARVONALENTUMISET		
Suunnitelman mukaiset poistot	-1 075 314,52	-808 475,07
LIIKETOIMINNAN MUUT KULUT	-58 095,70	-66 173,33
LIIEKEYLIJÄÄMÄ(+)/LIIKEALIJÄÄMÄ(-)	1 028 023,34	1 155 622,43
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT		
Muut rahoitustuotot	1 903,19	6 475,21
Korvaus peruspääomasta	-546 134,00	-546 134,00
Muut rahoituskulut	-4,17	0,00
	-544 234,98	-539 658,79
TILIKAUDEN YLI-(+)/ALIJÄÄMÄ(-)	483 788,36	615 963,64

Vesilaitoksen peruspääoman tuotto oli 8,1%. Laitoksen toimintakertomus on esitetty sivuilla 61-63.

Heinolan vesilaitoksen rahoituslaskelma

	2019	2018
TOIMINNAN RAHAVIRTA		
LIIEKEYLIJÄÄMÄ (-ALIJÄÄMÄ)	1 028 023,34	1 155 622,43
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	1 075 314,52	808 475,07
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT	-544 234,98	-539 658,79
	1 559 102,88	1 424 438,71
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA		
Investointimenot	-6 925 969,52	-4 468 414,72
Rahoitusosuudet investointimenoihin	0,00	0,00
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	1 765,60	0,00
	-6 924 203,92	-4 468 414,72
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	-5 365 101,04	-3 043 976,01
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA		
MUUT MAKSUVALMIUDEN MUUTOKSET		
Vaihto-omaisuuden muutos	7 556,67	-10 972,71
Saamisten muutos muilta	-134 864,58	93 590,87
Korottomien velkojen muutos	-710 973,59	913 635,04
	-838 281,50	996 253,20
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	-838 281,50	996 253,20
RAHAVAROJEN MUUTOS	-6 203 382,54	-2 047 722,81

Heinolan vesilaitoksen tase

	2019	2018
VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT		
AINEELLISET HYÖDYKKEET		
RAKENNUKSET	4 850 213,31	3 689 707,64
KIIINTEÄT RAKENTEET JA LAITTEET	17 210 528,41	12 521 990,64
KONEET JA KALUSTO	4 505,92	4 659,96
AINEELLISET HYÖDYKKEET	22 065 247,64	16 216 358,24
PYSYVÄT VASTAAVAT	22 065 247,64	16 216 358,24
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
VAIHTO-OMAISSUUS		
VALMIIT TUOTTEET/TAVARAT	94 364,11	101 920,78
VAIHTO-OMAISSUUS	94 364,11	101 920,78
SAAMISET		
LYHYTAIKAISET SAAMISET		
MYYNTISAAMISET	1 158 663,96	1 023 394,90
MUUT SAAMISET	0,00	0,00
SIIRTOSAAMISET	1 011,16	1 415,64
LYHYTAIKAISET SAAMISET	1 159 675,12	1 024 810,54
SAAMISET	1 159 675,12	1 024 810,54
VAIHTUVAT VASTAAVAT	1 254 039,23	1 126 731,32
VASTAAVAA	23 319 286,87	17 343 089,56
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA		
PERUSPÄÄOMA	-9 102 227,76	-9 102 227,76
ED.TILIKAUSIEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-3 366 477,69	-2 750 514,05
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-483 788,36	-615 963,64
OMA PÄÄOMA	-12 952 493,81	-12 468 705,45
VIERAS PÄÄOMA		
PITKÄAIKAINEN VIERAS PÄÄOMA		
MUUT PITKÄAIKAISET VELAT	-2 007 757,18	-1 977 417,18
PITKÄAIKAINEN VIERAS PÄÄOMA	-2 007 757,18	-1 977 417,18
LYHYTAIKAINEN VIERAS PÄÄOMA		
OSTOVELAT	-507 974,00	-1 075 522,44
MUUT LYHYTAIKAISET VELAT	-7 783 301,14	-1 598 745,62
SIIRTOVELAT	-67 760,74	-222 698,87
LYHYTAIKAINEN VIERAS PÄÄOMA	-8 359 035,88	-2 896 966,93
VIERAS PÄÄOMA	-10 366 793,06	-4 874 384,11
VASTATTAVAA	-23 319 286,87	-17 343 089,56

Heinolan vesilaitoksen talousarviovertailu

	TP 2018 1000€	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvion muutokset	Talousarvio muut.jälkeen	Toteutuma 2019	Poikkeama	Tot%
MYYNTITUOTOT	3 662	3 673 300	0	3 673 300	3 600 319,00	72 981,00	98,0
VUOKRATUOTOT	202	201 500	0	201 500	203 507,74	-2 007,74	101,0
MUUT TOIMINTATUOTOT	2	500	0	500	2 113,70	-1 613,70	422,7
VALM. OMAAN KÄYTTÖÖN	26	18 000	0	18 000	43 572,46	-25 572,46	242,1
MUUT RAHOITUSTUOTOT	6	0	0	0	1 903,19	-1 903,19	0,0
TULOT	3 898	3 893 300	0	3 893 300	3 851 416,09	41 883,91	98,9
PALKAT JA PALKKIOT	-441	-496 700	0	-496 700	-456 376,07	-40 323,93	91,9
ELÄKEKULUT	-125	-138 100	0	-138 100	-130 146,56	-7 953,44	94,2
MUUT HLÖSIVUKULUT	-16	-17 500	0	-17 500	-11 699,68	-5 800,32	66,9
HENK.KORV. JA MUUT HLÖSTÖMEN. KORJ.ERÄT	5	0	0	0	345,93	-345,93	0,0
MUIDEN PALV. OSTOT	-749	-775 200	0	-775 200	-573 450,91	-201 749,09	74,0
OSTOT TILIK. AIKANA	-534	-593 900	0	-593 900	-516 752,05	-77 147,95	87,0
VUOKRAKULUT	-42	-40 000	0	-40 000	-50 117,63	10 117,63	125,3
MUUT TOIMINTAKULUT	-24	-8 800	0	-8 800	-7 978,07	-821,93	90,7
MUUT RAHOITUSKULUT	-546	-550 000	0	-550 000	-546 138,17	-3 861,83	99,3
MENOT	-2 474	-2 620 200	0	-2 620 200	-2 292 313,21	-327 886,79	87,5
NETTO	1 424	1 273 100	0	1 273 100	1 559 102,88	-286 002,88	122,5
POISTOT JA ARVONAL.	-808	-960 300	0	-960 300	-1 075 314,52	115 014,52	112,0

Hulevesien käsittelyn tuloslaskelma

	2019	2018
LIIKEVAIHTO	60 107,82	63 509,35
MATERIAALIT JA PALVELUT		
Aineet, tarvikkeet ja tavarat		
Ostot tilikauden aikana	-1 439,59	-15 648,05
Palvelujen ostot	-97 963,80	-97 486,85
	-99 403,39	-113 134,90
HENKILÖSTÖKULUT		
Palkat ja palkkiot	-333,05	-1 894,52
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	-102,73	-317,35
Muut henkilösivukulut	-10,23	-71,13
	-446,01	-2 283,00
POISTOT JA ARVONALENTUMISET		
Suunnitelman mukaiset poistot	-57 747,89	-62 094,50
LIIKETOIMINNAN MUUT KULUT	-160,00	0,00
LIIKEYLIJÄÄMÄ(+)/LIIKEALIJÄÄMÄ(-)	-97 649,47	-114 003,05
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT		
Korvaus jäännöspääomasta	-82 674,00	-76 525,00
	-82 674,00	-76 525,00
TILIKAUDEN YLI-(+)/ALIJÄÄMÄ(-)	-180 323,47	-190 528,05

Hulevesien käsittelyn tase

	2019	2018
VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT		
AINEELLISET HYÖDYKKEET		
KIINTEÄT RAKENTEET JA LAITTEET	708 097,79	765 845,68
AINEELLISET HYÖDYKKEET	708 097,79	765 845,68
PYSYVÄT VASTAAVAT	708 097,79	765 845,68
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
VAIHTO-OMAISSUUS		
VALMIIT TUOTTEET/TAVARAT	0,00	0,00
VAIHTO-OMAISSUUS	0,00	0,00
SAAMISET		
LYHYTAIKAISET SAAMISET		
MYNTISAAMISET	0,00	0,00
MUUT SAAMISET	14 991,26	11 210,61
LYHYTAIKAISET SAAMISET	14 991,26	11 210,61
SAAMISET	14 991,26	11 210,61
VAIHTUVAT VASTAAVAT	14 991,26	11 210,61
VASTAAVAA	723 089,05	777 056,29
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA		
JÄÄNNÖSPÄÄOMA	-1 484 043,48	-1 377 894,78
ED.TILIKAUSIEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	664 615,18	474 087,13
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	180 323,47	190 528,05
OMA PÄÄOMA	-639 104,83	-713 279,60
VIERAS PÄÄOMA		
PITKÄAIKAINEN VIERAS PÄÄOMA		
MUUT PITKÄAIKAISET VELAT	-63 638,10	-63 638,10
PITKÄAIKAINEN VIERAS PÄÄOMA	-63 638,10	-63 638,10
LYHYTAIKAINEN VIERAS PÄÄOMA		
OSTOVELAT	-20 346,12	-138,59
LYHYTAIKAINEN VIERAS PÄÄOMA	-20 346,12	-138,59
VIERAS PÄÄOMA	-83 984,22	-63 776,69
VASTATTAVAA	-723 089,05	-777 056,29

Hulevesien käsittelyn rahoituslaskelma

	2019	2018
TOIMINNAN RAHAVIRTA		
LIIEKEYLIJÄÄMÄ (-ALIJÄÄMÄ)	-97 649,47	-114 003,05
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	57 747,89	62 094,50
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT	-82 674,00	-76 525,00
	-122 575,58	-128 433,55
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	0,00	0,00
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	-122 575,58	-128 433,55
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA		
MUUT MAKSUVALMIUDEN MUUTOKSET		
Vaihto-omaisuuden muutos	0,00	1 332,00
Saamisten muutos muilta	-3 780,65	2 360,54
Korottomien velkojen muutos	20 207,53	22 268,10
	16 426,88	25 960,64
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	16 426,88	25 960,64
RAHAVAROJEN MUUTOS	-106 148,70	-102 472,91

Hulevesien käsittelyn talousarvion toteutumisvertailu

	TP 2018 1000€	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvion muutokset	Talousarvio muut.jälkeen	Toteutuma 2019	Poikkeama	Tot%
MYYNITUOTOT	64	50 000	0	50 000	60 107,82	-10 107,82	120,2
TULOT	64	50 000	0	50 000	60 107,82	-10 107,82	120,2
PALKAT JA PALKKIOT	-2	-100	0	-100	-333,05	233,05	333,1
ELÄKEKULUT	0	0	0	0	-102,73	102,73	0,0
MUUT HLÖSIVUKULUT	0	0	0	0	-10,23	10,23	0,0
MUIDEN PALV. OSTOT	-97	-86 500	0	-86 500	-97 963,80	11 463,80	113,3
OSTOT TILIK. AIKANA	-16	-10 700	0	-10 700	-1 439,59	-9 260,41	13,5
VUOKRAKULUT	0	-400	0	-400	-160,00	-240,00	40,0
MUUT RAHOITUSKULUT	-77	-60 000	0	-60 000	-82 674,00	22 674,00	137,8
MENOT	-192	-157 700	0	-157 700	-182 683,40	24 983,40	115,8
NETTO	-128	-107 700	0	-107 700	-122 575,58	14 875,58	113,8
POISTOT JA ARVONAL.	-62	-57 700	0	-57 700	-57 747,89	47,89	100,1

Tilakeskus / eriyttämisen periaatteet

Tilapalvelun tilinpäätöslaskelmat on johdettu kunnan kirjanpidosta laskennallisesta eriyttämisestä annetun suosituksen mukaisesti. Kaupungin lainoista ei ole erotettu laitoksille omia lainoja vaan laskennallinen pitkäaikainen velka sisältyy jäännöspääomaan. Tilapalvelun jäännöspääomalle ei ole määritelty korkoa.

Tilakeskuksen toimintakertomus on esitetty sivulla 63 (Tilakeskus).

Tilakeskuksen tuloslaskelma

	2019	2018
LIKEVAIHTO		
Myyntituotot (ulk.)	70 583,65	52 712,44
Myyntituotot (sis.)	56 781,47	39 318,52
Vuokratuotot (ulk.)	1 197 170,57	1 171 832,74
Vuokratuotot (sis.)	5 808 994,12	5 718 074,13
LIKEVAIHTO	7 133 529,81	6 981 937,83
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN	158 698,71	97 642,46
LIIKETOIMINNAN MUUT TUOTOT	2 556,56	158 962,06
MATERIAALIT JA PALVELUT		
Aineet, tarvikkeet ja tavarat		
Ostot tilikauden aikana	-2 182 919,75	-2 125 286,58
Palvelujen ostot	-1 729 873,98	-2 005 967,21
	-3 912 793,73	-4 131 253,79
HENKILÖSTÖKULUT		
Palkat ja palkkiot	-977 975,98	-928 487,19
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	-322 786,16	-304 484,54
Muut henkilösivukulut	-28 022,56	-30 628,48
	-1 328 784,70	-1 263 600,21
POISTOT JA ARVONALENTUMISET		
Suunnitelman mukaiset poistot	-276 266,67	-199 180,24
Arvonalentumiset	0,00	0,00
	-276 266,67	-199 180,24
LIIKETOIMINNAN MUUT KULUT	-2 065 552,59	-2 112 826,38
LIIEKEYLIJÄÄMÄ(+)/-ALIJÄÄMÄ(-)	-288 612,61	-468 318,27
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT		
Muut rahoitustuotot	345,38	199,95
Muut rahoituskulut	-20,26	-0,08
	325,12	199,87
YLI-(+)/ALIJÄÄMÄ(-) ENNEN VARAUKSIA	-288 287,49	-468 118,40
POISTOERON LISÄYS(-) TAI VÄHENNYS(+)	1 914,35	5 456,40
TILIKAUDEN YLI-(+)/ALIJÄÄMÄ(-)	-286 373,14	-462 662,00

Tilakeskuksen rahoituslaskelma

	2019	2018
TOIMINNAN RAHAVIRTA		
LIIEKEYLIJÄÄMÄ(+)/-ALIJÄÄMÄ(-)	-288 612,61	-468 318,27
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	276 266,67	199 180,24
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT	325,12	199,87
	<u>-12 020,82</u>	<u>-268 938,16</u>
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA		
Investointimenot	-1 442 107,01	-436 650,49
Rahoitusosuudet investointimenoihin	0,00	0,00
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	0,00	0,00
	<u>-1 442 107,01</u>	<u>-436 650,49</u>
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	-1 454 127,83	-705 588,65
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA		
MUUT MAKSUVALMIUDEN MUUTOKSET		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutos	827,60	3 783,60
Vaihto-omaisuuden muutos	0,00	0,00
Saamisten muutos	5 713,98	41 207,12
Korottomien velkojen muutos	-118 088,18	148 775,56
	<u>-111 546,60</u>	<u>193 766,28</u>
RAHAVAROJEN MUUTOS	-1 565 674,43	-511 822,37

Tilakeskuksen tase

	2019	2018
VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT		
AINEELLISET HYÖDYKKEET		
RAKENNUKSET	4 106 513,76	2 962 302,52
KIINTEÄT RAKENTEET JA LAITTEET	69 055,19	47 426,09
ENNAKKOMAKSUT JA KESKENERÄISET HANKINNAT	0,00	0,00
AINEELLISET HYÖDYKKEET	4 175 568,95	3 009 728,61
PYSYVÄT VASTAAVAT	4 175 568,95	3 009 728,61
SAAMISET		
LYHYTAIKAISET SAAMISET		
MYNTISAAMISET	89 007,15	94 721,13
MUUT SAAMISET	0,00	0,00
LYHYTAIKAISET SAAMISET	89 007,15	94 721,13
SAAMISET	89 007,15	94 721,13
VAIHTUVAT VASTAAVAT	89 007,15	94 721,13
VASTAAVAA	4 264 576,10	3 104 449,74
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA		
JÄÄNNÖSPÄÄOMA	-6 900 611,42	-5 334 936,99
ED.TILIKAUSIEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	2 832 750,33	2 370 088,33
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	286 373,14	462 662,00
OMA PÄÄOMA	-3 781 487,95	-2 502 186,66
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET		
POISTOERO	0,00	-1 914,35
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
MUUT TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	-28 521,50	-27 693,90
VIERAS PÄÄOMA		
LYHYTAIKAINEN VIERAS PÄÄOMA		
SAADUT ENNAKOT	-7 156,26	-8 673,90
OSTOVELAT	-439 302,19	-551 493,09
SIIRTOVELAT	-8 108,20	-12 487,84
LYHYTAIKAINEN VIERAS PÄÄOMA	-454 566,65	-572 654,83
VIERAS PÄÄOMA	-454 566,65	-572 654,83
VASTATTAVAA	-4 264 576,10	-3 104 449,74

6. ALLEKIRJOITUKSET JA MERKINNÄT

TILINPÄÄTÖKSEN ALLEKIRJOITUS

Heinolassa 30.3.2020

HEINOLAN KAUPUNGINHALLITUS

Raili Hildén
 Sanna Karppinen
 Jouko Rajajärvi
 Ilkka Jaakkola
 Kirsi Lehtimäki
 Timo Virtanen
 Kari Järvinen
 Jorma Pelttonen
 Fuad Wafin
 Kaupunginjohtaja Jari Parkkonen

TILINTARKASTUSMERKINTÄ

Suoritetusta tarkastuksesta on annettu tänään kertomus,

Heinolassa 6. päivänä toukokuuta 2020

BDO Audioton Oy, tilintarkastusyritys

BM

Helge Vuori

JHT, HT

7. LUETTELO KIRJANPITOKIRJOISTA JA TOSITTEIDEN LAJEISTA

Kirjanpitokirjat

Kirjauspäiväkirjat sähköisessä arkistossa
 Pääkirja sähköisessä arkistossa
 Ostoreskontran päiväkirjat sähköisessä arkistossa
 Myyntireskontran päiväkirjat sähköisessä arkistossa
 Käyttöomaisuuskirjanpito sähköisessä arkistossa
 Talousarvion toteutuma sähköisessä arkistossa
 Tasekirja

Käytetyt tositelajit

1 Pankkitositteet	46 Myyntilaskut rak.valv./Intime
2 Kassatositteet	47 Myyntilaskut rak.valv./XCITY
3 Palkkositteet	48 Myyntilaskut venepaikat
4 kassatositteet liikuntapalvelut	53 Myyntilaskut vanhustyö
6 Myyntireskontrasuoritukset	54 Myyntilaskut Effica päivähoito
7 Myyntireskontrasuoritukset Intrum Justitia	55 Myyntilaskut hammashuolto
8 Mr-suoritukset korttisaatavat	56 Myyntilaskut Effica terveystoimi
10 Muistiotositteet rahatsto	60 Sisäiset laskut vesi
11 Muistiotositteet teke	79 Poistot
20 Ostoreskontramaksut	81 Varastot WM tekninen toimi
21 Ostoreskontralaskut	88 Vyörytykset SL
22 CPU kassasaatavat	89 Kirjanpidon tulos
30 Myyntilaskut kanslia	90 Sisäisen laskennan tulos
31 Myyntilaskut taloushallinto	91 Alv:n jako
32 Myyntilaskut Intime päivähoito	92 Laskennalliset SL
33 Myyntilaskut koulutoimi	93 Automaattikirjaukset SL
34 Myyntilaskut tekninen toimi	94 SEB
35 Myyntilaskut Intime terveystoimi	98 Evli Pankki
36 Myyntilaskut musiikkiopisto	99 Alfred Berg
37 Myyntilaskut kulttuuritoimi	
38 Myyntilaskut kirjasto	
39 Myyntilaskut liikuntatoimi	
40 Myyntilaskut sosiaalityö	
41 Myyntilaskut maa-alueet	
42 Myyntilaskut vesihuoltolaitos	
43 Myyntilaskut vesilaskut	
45 Myyntilaskut ympäristötoimi	

8. HYVINVOINTITILINPÄÄTÖS 2019

Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen (HYTE) Heinolassa 2019

Väestön hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen on yksi kuntien perustehtävistä, jota toteutetaan Heinolassa kaikilla toimialoilla ja kaikkien ikäryhmien keskuudessa. Kunnille annettu tehtävä käsittää hyvinvointitiedon seuraamisen, raportoinnin, tiedottamisen, tavoitteiden asettamisen ja ole-massa olevien toimintaa ohjaavien ohjelmien kytkemisen osaksi tavoitteellista toimintaa.- Kaupun-ginjohtajan johtoryhmä johtaa HYTE-toimintaa, jonka suunnittelusta ja käytännön toteutuksesta vastaa kaupungin poikkihallinnollinen hyvinvointiryhmä. Ryhmä kokoontui vuoden 2019 aikana 9 ker-taa, joista yksi oli kehittämisiltapäivä yhdessä ns. alatyöryhmien puheenjohtajien kanssa. Vuonna 2019 työryhmän toiminnan erityinen painopiste oli yksinäisyyden vähentäminen. Kuntien terveyden-edistämisen aktiivisuutta seurataan valtakunnallisesti TEA-viisarin avulla. Vuonna 2019 seurannan kohteena olivat peruskoulujen, kuntajohdon ja kulttuuritoiminnan tiedonkeruut.

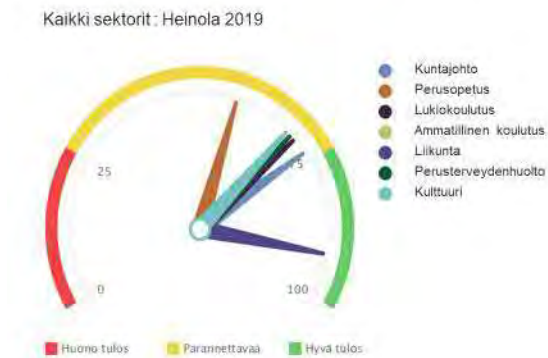
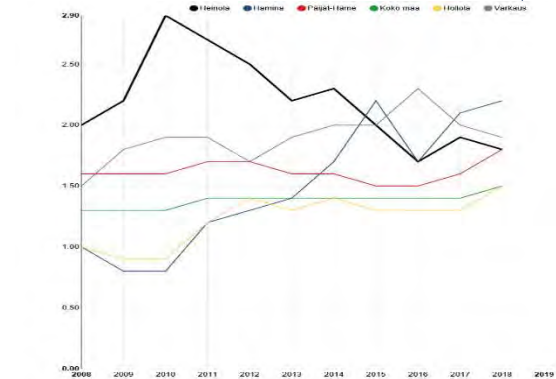
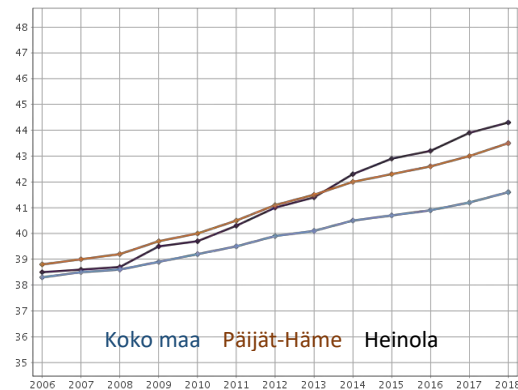
Terveydenhuoltolaki (1326/2010 §12) velvoittaa kunnat valmistelemaan hyvinvointikertomuksen ker-ran valtuustokaudessa ja päivittämään sen vuosittain osana kuntasuunnittelua. HYTE-työn runkona toimivat hyvinvointisuunnitelma 2017-2021 ja kaupungin strategiset ohjelmat. Toiminnassa hyödyn-netään kuntaliiton ylläpitämää sähköistä hyvinvointikertomusta, joka tarjoaa alustan hyvinvointijoh-tamiseen, kunnan toiminnan ja talouden suunnitteluun sekä ennakko vaikutusten arviointien toteu-tukseen. Suppea hyvinvoinnin raportti annetaan valtuustolle hyvinvointitilinpäätöksenä tasekirjassa. Ehkäisevän päihdetyön järjestämisestä koskevan lain 523/2015 5 §:n mukainen toimielin, hyvinvoin-tilautakunta, sai vuoden aikana toiminnasta kaksi ajankohtaiskatsausta. Asukkaita koskevaa hyvin-vointitietoa kootaan kansallisista, maakunnallisista ja paikallisista tietolähteistä. Osa valtakunnalli-sesta tiedosta päivittyy sähköiseen hyvinvointikertomukseen automaattisesti. Näitä tietoja tarkas-teltiin hyvinvointityöryhmän alatyöryhmissä syksyn aikana. Yhteenvedot ilon- ja huolenaiheista käy-tiin läpi työryhmän kehittämispäivässä joulukuussa ja niistä koottiin nostot vuoden 2020 toimenpi-teiksi.

Ilonaiheena Heinolassa on mm. se, että kaupungissa harrastetaan runsaasti. Mahdollisuuksia tarjoa-vat monet tahot, aina liikuntatoimijoista nuorisopalveluihin, moniin järjestöihin, seurakuntiin, kirjas-toon ja kulttuuritoimijoihin. Nuorten unen määrä on lisääntynyt. Apua ongelmiin uskalletaan tarvit-taessa hakea. Uutta työtä syntyy ja syrjäytymisen vaaraa indikoiva toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneiden nuorten aikuisten määrä on ollut laskusuuntainen viime vuosina. Erityiskorvausoikeus, joka kuvaa melko hyvin pitkäaikaissairastavuutta väestössä, jää alle maan keskiarvon. Säännöllisen kotihoidon piirissä olevien 75 vuotta täyttäneiden asiakkaiden indikaattori on alhaisin verrattuna koko maahan ja verrokkikuntiin. Uudet tulipaikat rantaraitille ovat saaneet kiitosta ja ovat myös ikäihmisten käytössä. Vuosikate on meillä nousussa, poiketen vertailukohteiden kehityksestä.

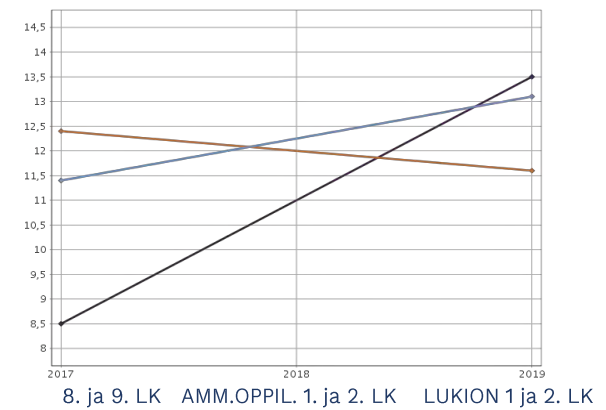
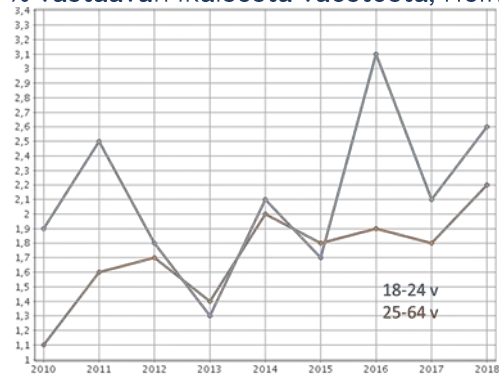
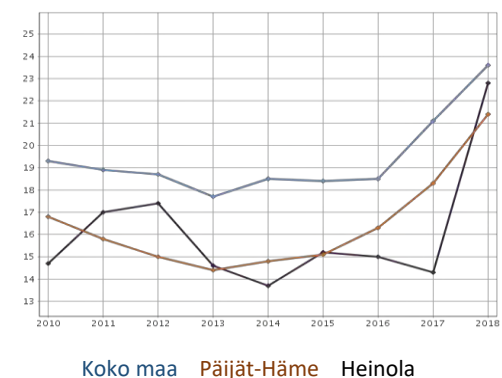
Huolenaiheina puolestaan nousivat asukasluvun ja syntyvyyden lasku sekä huoltosuhteen heikkene-minen. Lapsiperheiden määrä Heinolassa laskee samassa suhteessa kuin muuallakin maassa. Yhden vanhemman perheiden osuus on edelleen kasvussa ja yksin asuvien osuus on kaiken kaikkiaan kor-kea. Eri ikäisten ihmisten päihteiden käyttö, niiden sekakäyttö sekä niitä kohtaan ilmenevä sallivuus erityisesti nuorten keskuudessa lisääntyy. Sosiaalinen media ja älypuhelinkulttuuri tuovat hyöty-jensä ohella myös paljon haasteita lasten ja nuorten elämään. Niiden kautta tapahtuva seksuaalinen häirintä on lisääntynyt. Työikäisten pitkäaikainen toimeentulotuen tarve on ollut pitkään kasvussa ja työttömien aktivointiaste on matala. Mielenterveysperusteisesti sairauspäivärahaa saaneiden 25 - 64-vuotiaiden määrä on kääntynyt nousuun. Muistisairaudet ovat lisääntyneet. Omaishoidon tuen indikaattori on maan keskitasoa ja verrokkikuntia matalammalla tasolla. Ikäihmisten psykiatrian lai-toshoidon tarve on kasvanut. Verotulot Heinolassa on maan keskitasoa matalammat. Perustervey-denhuollon avohoidon lääkärikäynnit ovat lisääntyneet ja taso on korkeammalla kuin vertailukoh-teissa.

Poliisin tilastojen mukaan kaikkien rikosten määrä on lähes puolittunut edellisen vuoden vastaavaan jaksoon verrattuna, mutta huumausaine ja väkivaltarikoksissa oli kasvua. Hälytystehtävien määrä on kokonaisuutena laskenut. Kodin ulkopuolelle sijoitettujen lasten määrän lasku on tasoittunut. Muita huomioita ovat erikoissairaanhoidon avohoitokäyntien kasvu ja alkoholin myynnin korkea määrä asukasta kohden.

TEA-VIISARI 2018-2019

KODIN ULKOPUOLELLE SIOITETUT 0 - 17-V,
% VASTAAVANIKÄISESTÄ VÄESTÖSTÄ (THL)KESKIASTEEN KOULUTUKSEN SAANEET,
% 20 VUOTTA TÄYTTÄNEISTÄ

TUNTEE ITSENSÄ YKSINÄISEKSI %, Heinola

EHKÄISEVÄÄ TOIMEENTULOTUKEA SAANEET
% vastaavan ikäisestä väestöstä, HeinolaMIELENTERVEYSPERUSTEISESTI
SAIRAUSPÄIVÄRAHAA
SAANEET 25-64 -VUOTIAAT/1000 VASTAAVAN
IKÄISTÄ

Toimenpiteitä vuonna 2019

Työtä hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi tehdään kaikilla toimialoilla ja monen tahon toimesta paljon. Koulunuorisotyötä on lisätty ja opiskeluhoitoa vahvistettu. Lasten ja aikuistenkin liikkumisen lisäämisen mallit ovat saaneet laajaakin huomiota. Asumisen ympäristön puitteita ja turvallisuutta on parannettu eri tavoin esteettömyys ja valaistus huomioiden. Terveellisten elämäntapojen lisäämiseen on kiinnitetty huomiota mm. sydänmerkkiaterioiden, energiajuomien myynnin rajaamisen yli 15 vuotiaalle -kampanjan, ylijäämäruokajakelun sekä liikkumisen mahdollisuuksien parantamisen (seniorikuntosali, ulkoilureittien maksuton KKI) avulla. Puuttumisen malleja on päivitetty. Yhteisöllisyyteen on panostettu (mm. ”Heinolassa sanotaan hei”-kampanja). Työllisyydenhoidon yhteistyömalli käynnistettiin ja nuorten ja aikuisten työpajat yhdistettiin. Myös varhaisia tukimuotoja on kehitetty ja osallistumisen ja itsenäisen asioinnin mahdollisuuksia on parannettu kuljetusratkaisujen avulla. Etsivä vanhustyö kehitti toimenpiteitä ikäihmisten hyvinvoinnin edistämiseksi. Tiedottamisen näkökulmasta merkittävää on ollut kaupungin sähköisten kanavien lisäksi oppaat ikäihmisille ja ”Minun harrastukseni”-vihkonen.

Vuoteen 2020

Yksinäisyyden vähentäminen jatkuu HYTE-työn painopisteenä edelleen. Sen ympärille on koottu toimenpiteinä lasten ja nuorten sosiaalisten taitojen vahvistaminen, Heinolan mallin kehittäminen Islannin toiminnan pohjalta, päihde- ja mielenterveyspalveluiden toimintamallien vahvistaminen, moniammatillinen palvelumalli työllisyyspalveluissa, omaishoitajuudesta tiedottaminen sekä kaupungin kävely- ja pyöräilyreittien edelleen kehittäminen. Myös ennakkoarvioinnin käytänteitä vahvistetaan. Maakunnallinen HYTE -yhteistyö tuottaa yhteisiä linjauksia HYTE-kärkiin, indikaattoreihin sekä yhteistä valmistautumista keväällä 2021 laadittaviin kuntakohtaisiin laajoihin hyvinvointikertomuksiin.

Heinolan kaupungin hyvinvointityöryhmä

9. HENKILÖSTÖSUUNNITELMAN TOTEUMA 2019

Taloussuunnitelman 2019-2021 liitteenä hyväksytyn henkilöstösuunnitelman toteumasta kertoo erikseen laadittu Henkilöstökertomus 2019. Tässä esitetään liitteen taulukoiden toteumatiedot.

Taulukko 1. Henkilöstömäärän kehitys toimialoittain.

Toimiala		2017 (31.12.)	2018 (31.5.)	2019	31.12. 2019	Muutos% 2017- 2019
Yhteiset palvelut	Vakinaiset	39	33,4	37,7		-3
	Määräaikaiset	0	3	10		
	Yhteensä	39	36,4	47,7	38	
Elinvoima	Vakinaiset	29	29	31		+7
	Määräaikaiset	30	32	31		
	Yhteensä	59	61	62	74	
Hyvinvointi	Vakinaiset	369	378,5	370,5		+ 0,4
	Määräaikaiset	79	88,5	88,5		
	Yhteensä	448	467	459	425	-
Sosiaali- ja terveys	Vakinaiset	453	452	461		+1,8
	Määräaikaiset	103	90	83		
	Yhteensä	566	542	544	555	
Tekniikka	Vakinaiset	184	186	188		+2,0
	Määräaikaiset	25	20	20		
	Yhteensä	209	206	208	193	

Lupa- ja valvonta	Vakinaiset	7	8	8		+14
	Määräaikaiset	4	3	1,25		
	Yhteensä	11	11	9,25	8	
Heinolan kaupunki	Vakinaiset	1081	1086,9	1096,2	1062	+1,4
	Määräaikaiset	251	236,5	233,75	180	
	Yhteensä	1332	1323,4	1329,95	1242	

Taulukko 3. Vakinaisen henkilöstön ikärakenne (31.5.2018)

Toimiala	- 39 vuotta	40 – 49	50 - 59	60 - vuotta
Yhteiset palvelut	4	8	15	9
Elinvoima	5	10	10	6
Hyvinvointi	74	114	132	52
Sosiaali- ja terveys	115	111	163	63
Tekniikka	7	48	98	33
Lupa ja valvonta	2	4	1	1
Yhteensä	207	295	419	164
Yhteensä 31.12.2019	279	288	416	151

Taulukko 4. Henkilökohtaisen eläkeiän saavuttavien määrä vakinaisesta henkilöstöstä toimialoittain vv. 2018-2021

<i>Toimiala</i>	2018	<i>Eläköi- tyneet</i>	2019	<i>Eläköi- tyneet</i>	2020	2021	2022
Yhteiset palvelut	0	0	2	3	3	2	1
Elinvoima	0	0	2	2	2	2	2
Hyvinvointi	13	11	8	12	13	8	6
Sosiaali- ja terveys	20	13	5	12	18	16	11
Tekniikka	9	9	4	5	8	4	8
Lupa ja valvonta	0	0	0	0	0	0	0
Yhteensä	42	33	21	34	43	32	28

Taulukko 5. Henkilökohtaisen eläkeiän saavuttavien määrä vakinaisesta henkilöstöstä

ammattiryhmittäin vv. 2018-2022.

<i>Ammattiryhmä</i>	<i>Ammat- tiryh- mässä vakituksia</i>	<i>Arvioitu eläkepoistuma (täyden eläkeiän saavutta- misajankohta)</i> <i>Eläköityneet</i>						
	31.5.2018	2018	2018	2019	2019	2020	2021	2022
Hallinto- ja toimisto- henkilöstö	124	6	3	5	5	7	5	1
Opetushenkilöstö	138	2	1	1	2	6	0	1
Varhaiskasvatus	135	6	8	6	6	6	5	4
Virikkeellinen elämä ja kulttuuri	27	1	1	0	1	1	1	1
Muu hyvinvoinnin hen- kilöstö	38	1	0	1	2	0	0	0
Ruoka- ja siivouspal- velut	97	6	4	0	2	3	4	7
Tekninen henkilöstö	88	2	3	3	2	2	0	1
Muu tekniikan henki- löstö	8	0	0	0	0	0	0	0

Ammattiryhmä	Ammat- tiryh- mässä vakituksia	Arvioitu eläkepoistuma (täyden eläkeiän saavutta- misajankohta) <i>Eläköityneet</i>						
	31.5.2018	2018	2018	2019	2019	2020	2021	2022
Hoitohenkilöstö	351	15	11	4	10	14	14	9
Sosiaalihoito	29	0	0	0	0	0	0	0
Lääkärit	23	2	1	0	0	3	0	1
Muu sote-henkilöstö	18	1	1	1	2	0	2	1
Työllisyydenhoito	6	0	0	0	1	0	0	0
Muu elinvoiman hlöstö	3	0	0	0	1	1	1	2
Yhteensä	1084	42	33	21	34	43	32	28

Taulukot 6 ja 7. Maksetut lisä- ja ylityöt v. 2017-2019

	2017		2018		2019	
	<i>h</i>	€	<i>h</i>	€	<i>h</i>	€
Yhteiset palvelut	480	15 673	327	10 254	288	10 694
Elinvoima	257	13 714	475	22 944	603	28 796
Hyvinvointi ¹⁾	671	17 963	608	12 692	737	14 670
Sosiaali ja terveys	4 820	136 358	4 748	125 935	5 995	166 953
Tekniikka	4 631	150 145	3 641	124 591	4 436	154 077
Lupa ja valvonta	0	0	0	0	0	0
Yhteensä	10 859	333 853	9 799	296 416	12 059	375 190
¹⁾ ei sisällä opettajien ylityötunteja						

Taulukko 8. Eräät virka- ja työvapaat kalenteripäivinä

	2017	2018	2019
Vuosiloma	45 989	46 082	46 491
Muu terveysperusteiset poissaolot	18380	19 857	19 534
Perhevapaat	10752	10 541	11 462
Opintovapaa yms.	2645	5 140	5 873
Muu palkaton virkavapaa/työloma	5231	5 169	3 750
Koulutus	3233	2 545	2 519
Kuntoutus ja kuntoutustuet	2640	2 658	2 302
Vuorotteluvapaa	969	1233	1225
Muu työnantaja	924	2416	1479
Ylityön pitäminen vapaana	785	856	917
Muu palkallinen virkavapaa/työloma	1825	2105	2341
Työtapaturma	525	573	446
<i>Yhteensä</i>	<i>93 898</i>	<i>99 175</i>	<i>98 339</i>

Taulukko 9. Henkilöstömenot toimialoittain

(Yhteisten palvelujen toimialan vuoden 2018 henkilöstömenoissa näkyy vielä toimialoille jakamaton varhe-varaus 490 000 euroa)

<i>Toimiala</i>	<i>2017 (TP)</i>	<i>2018 (TA)</i>	<i>2019 (TS)</i>	<i>2020 (TS)</i>
Yhteiset palvelut	2 124 357	2 585 330	2 230 500	1 986 000
Elinvoima	2 256 664	3 145 960	3 296 200	3 197 000
Hyvinvointi	18 190 280	17 696 120	18 331 000	18 198 000
Sosiaali ja terveys	23 628 069	23 688 570	23 961 900	23 952 000
Tekniikka	8 409 587	8 279 800	8 460 800	8 466 000
Lupa ja valvonta	506 398	516 310	533 200	531 000

PIENI KAUPUNKI,
ISO ELÄMÄ

Heinola